

Kommunstyrelsens arbetsutskott

Kallelse

Nämnd	Kommunstyrelsens arbetsutskott
Datum och tid	Tisdag 4 april, kl. 13.00
Plats	Kommunhuset i Östhammar, SR Sunnanö
Sekreterare	Anna Tryblom
Ordförande	Fabian Sjöberg (M)

Rast kl. 14.10- 14.25. Sammanträdet beräknas avslutas kl. 16.00

Ärendelista

1. Val av justerare	3
2. Fastställande av föredragningslistan	3
3. Upphävande av Strategi för jämställdhetsintegrering	4
4. Upphävande av styrdokument- policy för social hållbarhet	5
Kl. 13.00- 13.05 Peter Nyberg (punkt 3-4)	
5. Översyn av arbetsmarknadsenheten	6
6. Arbetsmarknadsenheten förlängd delegation	7
7. Flytt av verksamhet, försörjningsstöd, från Arbetsmarknadsenheten samt kommunstyrelsen	8
Kl. Kl. 13.05- 13.20 Peter Nyberg (punkt 5-7)	
8. Uppsägning av lägenheter	9
Kl. 13.20- 13.25 Peter Nyberg	
9. Information från Sektor verksamhetsstöd, upphandlingsenheten	10
Kl. 13.25- 13.40 Sara Ersund	
10. Uppföljning av intern kontrollplan för 2022	11
Kl. 13.40- 13.55 Helen Åsbrink	
11. Årsredovisning för Östhammars kommun 2022	12
Kl. 13.55- 14.10 Sofia Tolstoy, Fredrik Borgelin, Fredrik Hübinette	
RAST	
12. Slutförvarsorganisationens uppdrag och organisation	13
Kl. 14.25- 14.40 Anna Bergsten	
13. Information om gemensam förvaltning av Örskär naturreservat kopplat till friluftsliv och turism	14

Kommunstyrelsens arbetsutskott

Kl. 14.40- 14.55 Camilla Andersson	
14. Förslag till energiprogram för Östhammars kommun	16
Kl. 14.55- 15.05 Alice Möller	
15. Tidplan för färdigställande av kommunens översiktsplan	17
Kl. 15.05- 15.20 Alice Möller	
16. Yttrande gällande samråd Översiktsplan 2050 Norrtälje kommun	18
15.20- 15.25 Alice Möller	
17. Hyror och avgifter 2023, tillägg	19
Kl.15.25 - 15.35 Elin Dahm	
18. Remissvar ett stärkt skydd för civilbefolkningen vid höjd beredskap (SOU 2022:57)	20
Kl. 15.35- 15.45 Elin Fogelström	
19. Startbesked för etablering av trygghetspunkter och skyddsrum	21
20. Framtagande av riktlinje för bostadsförsörjning	22
21. Redovisning av uppföljning av interna kontrollplaner 2022	23
22. Revidering av reglemente för kommunala rådet för pensionärer och funktionsnedsatta (KPF)	24
23. Redovisning av ej verkställd gynnande beslut fjärde kvartalet 2022	25
24. Information från förvaltningen	26

Kommunstyrelsens arbetsutskott

1. Val av justerare

2. Fastställande av föredragningslistan

Kommunstyrelsens arbetsutskott

Dnr KS-2023-

3. Upphävande av Strategi för jämställdhetsintegrering

Förslag till beslut

Kommunstyrelsen föreslår kommunfullmäktige att upphäva Strategi för jämställdhetsintegrering. (Bilaga)

Ärendebeskrivning

Kommunstyrelsen föreslår att ovan nämnda styrdokument upphävs. Dokumentet är sju år gammalt och används i liten omfattning. Dessutom saknar dokumentet en tydlig ägare och därmed också uppföljning och efterlevnad. De delar som är kopplade till statistik fångas väl upp i årsredovisning och annan redovisning.

Beslutsunderlag

Strategi för jämställdhetsintegrering

Beslutet skickas till

Kommunstyrelsen

Barn- och utbildningsnämnden

Vård- och omsorgsnämnden

Individ- och familjenämnden

Kultur- och fritidsnämnden

Sektor Bildning

Sektor Omsorg

Sektor Samhälle

Sektor Verksamhetsstöd

Kommundirektör

Kommunstyrelsens arbetsutskott

Dnr KS-2023-

4. Upphävande av styrdokument- policy för social hållbarhet

Förslag till beslut

Kommunstyrelsen föreslår kommunfullmäktige att upphäva Policy för social hållbarhet

Ärendebeskrivning

Dokumentet föreslås upphävas då ett flertal områden redan beaktas i såväl lagstiftning som i andra styrande dokument. De delar som eventuellt saknas kan med fördel skrivas in i andra dokument.

Beslutsunderlag

Policy för social hållbarhet

Beslutet skickas till

Barn- och Utbildningsnämnden

Bygg- och Miljönämnden

Individ- och Familjenämnden

Vård- och Omsorgsnämnden

Kommunstyrelsen

Kultur- och fritidsnämnden

Christina Stenhammar

Ulf Andersson

Lina Edlund

Elin Dahm

Helen Åsbrink

Peter Nyberg

Kommunstyrelsens arbetsutskott

Dnr KS-2023-

5. Översyn av arbetsmarknadsenheten

Förslag till beslut

Kommunstyrelsens arbetsutskott föreslår att kommundirektören får i uppdrag att sätta samman en tvärfunktionell arbetsgrupp för att genomföra en översyn av Arbetsmarknadsenhetens verksamhet. Översynen skall rapporteras senast 30 juni. Under den tid organisationsöversynen pågår skall AME inte företa några nyrekryteringar, inkl. de två anställningar som nu ligger ute. Dispens kan ges från kommundirektören.

Ärendebeskrivning

Arbetsmarknadsenheten består av flera delar, dels mottagande av nyanlända och kvotflyktingar, dels arbetsrehabiliterande verksamhet och dels praktiska verksamheter. Förvaltningen och kommundirektören får i uppdrag att bilda en tvärfunktionell grupp som ska se över verksamheten, identifiera målgrupper för verksamheten samt ta fram referensmaterial på liknande verksamhet genom studiebesök och omvärldsbevakning.

Beslutet skickas till

Kommunstyrelsen

Barn- och utbildningsnämnden

Individ-och familjenämnden

Vård- och Omsorgsnämnden

Sektor Omsorg

Sektor Bildning

AME

Dnr KS-2023

6. Arbetsmarknadsenheten förlängd delegation

Förslag till beslut

Kommunstyrelsens arbetsutskott föreslår kommunstyrelsen förlänga AME:s delegation att hantera försörjningsstöd från 1/7 till 31/8.

Ärendebeskrivning

AME har delegation på att utbetala s.k. glappersättning(försörjningsstöd) till nyanlända och kvotflyktingar. Denna delegation gäller till och med 30 juni. Då den planerade flytten, för en sammanhållen organisation för försörjningsstöd, kommer att genomföras till 1 september föreslås att delegationen förlängs.

Beslutet skickas till

Kommunstyrelsen

Barn- och utbildningsnämnden

Individ-och familjenämnden

Vård- och Omsorgsnämnden

Sektor Omsorg

Sektor Bildning

AME

Dnr KS-2023-

7. Flytt av verksamhet, försörjningsstöd, från Arbetsmarknadsenheten samt kommunstyrelsen

Förslag till beslut

Kommunstyrelsen föreslår kommunfullmäktige att från 1/9 flytta myndighetsutövning från kommunstyrelsen till Individ- och familjenämnden. Kommunstyrelsen föreslår kommunfullmäktige att från 1/9 flytta verksamheten försörjningsstöd från sektor Bildning till sektor Omsorg.

Ärendebeskrivning

Den del av Arbetsmarknadsenheten som hanterar försörjningsstöd idag föreslås flytta till sektor Omsorg, Myndighet. Med en flytt får vi en sammanhållen myndighetsutövning. Att verksamhetsansvaret övergår till Individ- och familjenämnden är rimligt då all biståndsbedömning hanteras av denna nämnd.

I samband med flytt av verksamheten följer relevanta resurser och budget.

Beslutet skickas till

Kommunstyrelsen

Barn- och utbildningsnämnden

Individ-och familjenämnden

Vård- och Omsorgsnämnden

Sektor Omsorg

Sektor Bildning

AME

Kommunstyrelsens arbetsutskott

KS-2023

8. Uppsägning av lägenheter

Förslag till beslut

Kommunstyrelsens arbetsutskott beslutar att säga upp sex lägenheter (Östhammarshem).

Ärendebeskrivning

Sex lägenheter, ej blockhyrda, står tomma sedan mer än sex månader p.g.a. att de tilltänkta kvotflyktingarna ännu inte har kommit. Dessa lägenheter befinner sig på Trädgårdsbäcken i Alunda, Köpmangatan och Sågargatan i Gimo, Harviksvägen i Österbybruk samt Ulriksgatan i Östhammar (två stycken.). AME har per februari 2023 16 lägenheter som står tomma.

Beslutet skickas till

Kommunstyrelsen

Östhammarshem

Sektor Bildning

Lokalförjningsstrategen

AME

Kommundirektör

Fastighetsenheten

Kommunstyrelsens arbetsutskott

KS-2023-1

9. Information från Sektor verksamhetsstöd, upphandlingsenheten

Förslag till beslut

Kommunstyrelsens arbetsutskott tar del av informationen.

Ärendebeskrivning

Sektor verksamhetsstöd Upphandling besöker kommunstyrelsens arbetsutskott för att informera och diskutera Upphandlingsenhetens arbete. På sammanträdes kommer kommande upphandlingar, bemanningsfrågor med mera att lyftas.

Beslutet skickas till

Sektorchef Helen Åsbrink

Chef Kansli och Upphandling Sara Ersund

Kommunstyrelsens arbetsutskott

Dnr KS-2023

10. Uppföljning av intern kontrollplan för 2022

Förslag till beslut

Kommunstyrelsen tar del av information

Ärendebeskrivning

Enligt KL 6 kapitlet 6 § ska styrelsen och nämnderna var och en inom sitt område se till att verksamheten bedrivs i enlighet med de mål och riktlinjer som fullmäktige har bestämt samt de bestämmelser i lag eller annan författning som gäller för verksamheten. De ska också se till att den interna kontrollen är tillräcklig och att verksamheten bedrivs på ett i övrigt tillfredsställande sätt. Kommunens antagna riktlinjer för intern kontroll fastslår att nämnderna/styrelsen säkerställa att följande mål uppnås:

- Ändamålsenlig och kostnadseffektiv verksamhet
- Tillförlitlig finansiell rapportering och information om verksamheten
- Efterlevnad av tillämpliga lagar och föreskrifter.

Kommunstyrelsen har det övergripande ansvaret för att tillse att det finns god internkontroll. Styrelsen ska årligen anta särskild plan för uppföljning av intern kontroll. Resultatet av uppföljningen ska rapporteras till styrelsen. Uppföljning av intern kontrollplan för 2022 föreligger.

För 2023 har kommunen en ny och utvecklad metod där vi använder systemstöd Stratys. Därför är det sista gången rapport sker med denna mall, således markeras inte kontrollpunkter som medföljande till nästa år.

Beslutsunderlag

- Uppföljning av Intern kontrollplan 2022 för kommunstyrelsen (bilaga A)
- Reglemente intern kontroll

Beslutet skickas till

Kansli och Upphandling Sara Ersund

Verksamhetsstöd Helen Åsbrink

Ekonomi Sofia Tolstoy

Utveckling Simon Coleman

Utveckling Fredrik Hübinette

KS-2023

11. Årsredovisning för Östhammars kommun 2022

Förslag till beslut

Kommunstyrelsen föreslår kommunfullmäktige att godkänna årsredovisning för Östhammars kommun avseende budgetår 2022.

Ärendebeskrivning

Bifogat återfinns kommunstyrelsens årsredovisning för Östhammars kommun 2022. I årsredovisningen redogörs för kommunens verksamhet under budgetåret 2022, hur och om de av fullmäktige beslutade målsättningarna har uppnåtts eller ej, samt en redogörelse över budgetutfallet för året.

Målarbete

I årsredovisningen rapporterar, följer vi upp och analyserar kommunfullmäktiges målsättningar. Kommunstyrelsens samlade bedömning är att kommunen i delar har uppnått god ekonomisk hushållning för helåret. Kommunen har i allt väsentligt följt de riktlinjer som upprättats för ekonomisk hushållning. För de finansiella målen har ett av tre uppnåtts för helåret. För verksamhetsmålen har fem av sammanlagt tolv måltal uppnåtts för helåret.

Ekonomiskt utfall

Det ekonomiska resultatet för 2022 är ett överskott 50 mnkr vilket är 15 mnkr bättre än budgeterat resultat. Alla nämnder förutom kommunstyrelsen redovisar ett resultat i nivå med budget +/- 1 % avvikelse. Orsaken till det stora överskottet förklaras till största delen av betydligt högre skatteintäkter än budget.

Beslutsunderlag

Årsredovisning 2022

Beslutet skickas till

Peter Nyberg

Sektor Verksamhetsstöd

Fredrik Borgelin

Sofia Tolstoy

Fredrik Hübinette

Dnr KS-2023

12. Slutförvarsorganisationens uppdrag och organisation

Förslag till beslut

Kommunstyrelsen föreslår kommunfullmäktige att ändra uppdrag och organisation för slutförvarsorganisationen i enlighet med bilagt förslag. (Bilaga)

Ärendebeskrivning

Östhammars kommun har sedan 1995 haft en slutförvarsorganisation. Organisationens uppdrag och sammansättning har varierat genom åren beroende på var i processen prövningarna befunnit sig.

Slutförvarsorganisationen har sedan 2019 bestått av en granskningsgrupp, en referensgrupp och ett villkorsråd. I januari 2023, i samband med att nya ledamöter utsågs, bytte granskningsgruppen namn till slutförvarsgruppen. I februari 2023 beslutades att avsluta referensgruppen.

Förvaltningen har, i samråd med ledamöterna i tidigare granskningsgruppen, tagit fram ett förslag till nytt uppdrag och organisation.

Beslutsunderlag

Slutförvarsorganisationens uppdrag och organisation

Beslutet skickas till

Administratör Troman: Hanna Hornej

Verksamhetschef Växande kommun: Marie Berggren

Utredare slutförvar: Anna Bergsten

Kommunstyrelsens arbetsutskott

Dnr-KS-2023

13. Information om gemensam förvaltning av Örskär naturreservat kopplat till friluftsliv och turism

Förslag till beslut

Kommunstyrelsens arbetsutskott tar del av informationen.

Kommundirektören får i uppdrag att fortsätta föra dialog med Upplandsstiftelsen.

Ärendebeskrivning

Östhammars kommun har fått en förfrågan från Upplandsstiftelsen om samförvaltning av naturreservatet Örskär för att ersätta tidigare (fram t.o.m.2022) samförvaltning mellan Skärgårdsstiftelsen, Östhammars kommun och Länsstyrelsen. Det nya förslaget innefattar ett större fokus på att tillgängliggöra Örskär och utveckla platsen som besöksmål för kommunens invånare såväl som besökare utifrån.

Transportmöjligheten över till ön i form av naturreservat och friluftsområde är till exempel en begränsande faktor. Genom utökad möjlighet till passbåt, utveckling av möjligheten att parkera, markering av stigar samt uppdaterad och utvecklad skyltning och digital information till besökare kan naturreservatet Örskärs potential för både Östhammars kommuns invånare och besökare växa.

En fortsatt samförvaltning och utveckling av Örskär går i enlighet med Roslagens Destinationsstrategi, som har den naturintresserade besökaren som primär målgrupp. Genom att öka tillgängligheten bidrar detta till målet att stärka Östhammars kommun och Roslagen som en upplevelserik destination.

Beslutsunderlag

Organisation och historik

Uppsägning av skötselavtal från Skärgårdsstiftelsen 2022

Länsstyrelsens information om naturreservatet Örskär:

www.lansstyrelsen.se/uppsala/besoksmal/naturreservat/orskar.html?sv.target=12.382c024b1800285d5863a8a3&sv.12.382c024b1800285d5863a8a3.route=/&searchString=&counties=&municipalities=&reserveTypes=&natureTypes=&accessibility=&facilities=&sort=none

Besöksinformation på Naturkartan:

www.naturkartan.se/sv/uppsala-lan/orskar

Beslutet skickas till

[Redacted]

[Redacted]

[Redacted]

Kommunstyrelsens arbetsutskott

Peter Nyberg

Elin Dahm

Oskar Molarin

Camilla Andersson

KS-2023-

14. Förslag till energiprogram för Östhammars kommun

Förslag till beslut

Kommunstyrelsen beslutar att ge planenheten i uppdrag att ta fram förslag till nytt energiprogram för Östhammars kommun. Energiprogrammet ersätter dokumentet Strategi för Vindbruk samt Energiplan för Östhammars kommun.

Ärendebeskrivning

Enligt lag (1977:439) om kommunal energiplanering ansvarar varje kommun för den egna energiplaneringen och ska ha ett aktuellt program för tillförsel och användningen av energi. Det är lämpligt för kommunen att uppdatera och utveckla programmet till att anpassas till rådande förhållande och förutsättningar.

Energifrågan är aktuell på många sätt där etablering av nya typer av energiutvinning blir allt mer central. Den gällande Strategin för Vindbruk behöver ersättas för att möta den tekniska utvecklingen, ny typ av etablering, kommunens mark- och vattenförutsättningar samt politiska ställningstaganden.

Beslutsunderlag

Strategi för Vindbruk antagen 2012.

Energiplan antagen 2003. Publiceras separat i arbetsrummet.

Beslutet skickas till

Alice Möller

Emil Lindblom

Cecilia Willén Johansson

Kommunstyrelsens arbetsutskott

KS-2023-

15. Tidplan för färdigställande av kommunens översiktsplan

Förslag till beslut

Kommunstyrelsen godkänner bifogat förslag till tidplan.

Ärendebeskrivning

Inför färdigställandet av kommunens översiktsplan 2023 har tjänstemännen fått i uppdrag att ta fram en tidplan för den fortsatta processen fram till antagande. Antagande av översiktsplan ska ske på kommunfullmäktige i december 2023.

Beslutsunderlag

Tidplan antagande 2023 ÖP

Beslutet skickas till

Alice Möller

Emil Lindblom

Cecilia Willén Johansson

Kommunstyrelsens arbetsutskott

KS-2023

16. Yttrande gällande samråd Översiktsplan 2050 Norrtälje kommun

Förslag till beslut

Kommunstyrelsen antar planenhetens yttrande gällande samrådsförslag för Översiktsplan 2050 Norrtäljes kommun. (Bilaga)

Ärendebeskrivning

Norrtäljes kommun har översänt underrättelse till Östhammars kommun att inom perioden 27 februari – 30 april 2023. Planenheten har granskat underlaget och framförallt fokuserat på de delar som berör Östhammars kommun, såsom mellankommunala frågor, infrastruktur, vattenplanering, energi och grönstruktur. Planenhetens bedömning är att Norrtäljes kommun har tagit hänsyn till dessa frågor i tillräcklig utsträckning.

Beslutsunderlag

Yttrande

Beslutet skickas till

Alice Möller

Emil Lindblom

Cecilia Willén Johansson

Kommunstyrelsens arbetsutskott

Dnr KS-2023-

17. Hyror och avgifter 2023, tillägg

Förslag till beslut

Kommunstyrelsen föreslår kommunfullmäktige att besluta om ett tillägg i hyror och avgifter 2023. För hyra av omklädningsrum föreslås en hyresavgift på 50 kr per timme. Tillägget gäller fristående omklädningsrum.

Ärendebeskrivning

Det finns intresse för att hyra omklädningsrum av kommunen men idag finns ingen framtagen hyresavgift för hyra av enbart omklädningsrum. För att ta fram en rimlig hyresnivå så har förvaltningen sett över närliggande kommuners taxor för liknande objekt.

Beslutsunderlag

Protokollsutdrag KFN 2023-03-23 § 14

Hyror och avgifter 2023

Ärendets behandling

Ärendet behandlades på kultur- och fritidsnämndens sammanträden 2023-02-23 § 14.

Beslutet skickas till

Enhetschef Fritid och Hälsa, Oskar Molarin

Verksamhetschef, Elin Dahm

Kultur- och fritidsnämnden

Kommunstyrelsens arbetsutskott

Dnr KS-2023

18. Remissvar ett stärkt skydd för civilbefolkningen vid höjd beredskap (SOU 2022:57)

Förslag till beslut

Kommunstyrelsen antar remissvaret. (Bilaga)

Ärendebeskrivning

Östhammars kommun är remissinstans för utredningen SOU 2022:57 Ett stärkt skydd för civilbefolkningen vid höjd beredskap. Remissvaret har genomförts tillsammans med Uppsala brandförsvaret.

Utredningens uppdrag har sin bakgrund i ett försämrat säkerhetspolitiskt läge i Sveriges närområde, vilket föranlett en återuppbyggnad av det civila försvaret. Utredningen har lämnat ett förslag i hur ett modernt och väl anpassat fysiskt skydd för civilbefolkningen mot väpnat angrepp och konsekvenser av krigshandlingar på svenskt territorium bör vara utformat. Uppdraget har avsett tre sakområden; skyddsrum, utrymning och inkvartering samt behovet av en stödorganisation som kan genomföra insatser exempelvis inför eller i samband med användning av skyddsrum och vid utrymning och inkvartering.

Östhammars kommun i samråd med Uppsala Brandförsvaret anser att utredaren och sekretariatet har gjort ett ambitiöst arbete och instämmer i stora delar av förslagen. Vi invänder dock mot förslaget om statlig beredskapsorganisation för räddningstjänst samt några principiella frågor i utredningens förslag.

Beslutsunderlag

Remissvar Ett stärkt skydd för civilbefolkningen vid höjd beredskap (SOU 2022:57)

Länk till utredning: [Ett stärkt skydd för civilbefolkningen vid höjd beredskap, SOU 2022:57 \(regeringen.se\)](https://www.regeringen.se/491313/publications/2022/12/ett-starkt-skydd-for-civilbefolkningen-vid-hojd-beredskap-sou-2022-57)

Beslutet skickas till

Beredskapssamordnare Elin Fogelström

Verksamhetsutvecklare/brandingenjör Uppsala brandförsvaret

Kommunstyrelsens arbetsutskott

Dnr KS-2023-

19. Startbesked för etablering av trygghetspunkter och skyddsrum

Förslag till beslut

Kommunstyrelsen ger startbesked för uppstart av etablering av trygghetspunkter och skyddsrum i Östhammars kommun.

Ärendebeskrivning

Kommunstyrelsen har beslutat 2023-01-31, § 9, att Östhammar kommun ska etablera så kallade trygghetspunkter i varje större tätort. De ska uppnå Myndigheten för samhällsskydd och beredskaps nivå 2.

Investeringskostnaden per byggnad beräknas till mellan 300- 600.000 kr. Trygghetspunkterna ska etableras i Österbybruksskolan, Olandsskolan, Bruksgymnasiet, Frösåkersskolan och Öregrunds skola.

Trygghetspunkternas kapitalkostnad, viss rondering samt driftskostnader vid test och aktivering kommer att belasta kommunstyrelsens budget och inarbetas för 2024 och framåt.

Kommunens skyddsrum har statusbesiktigats och ett reinvesterings- och underhållsbehov har identifierats på ca 150 000 kr styck och kommer successivt att iordningsställas ett efter ett, med start i Olandsskolan. Övriga skyddsrum som är kommunala finns i Frösåkersskolan, Kristinelundsskolan, Brandstationen i Östhammar; Ugglan i Östhammar samt Fiskarnas Hus i Öregrund.

Beslutsunderlag

Kommunstyrelsens beslut 2023-01-31, § 9

Beslutet skickas till

Sektor Verksamhetsstöd, ekonomi

Erik Kjellberg

Thomas Tidstrand

Fredrik Nyman

Rickard Hultman

Håkan Karman

Kommunstyrelsens arbetsutskott

KS-2023-

20. Framtagande av riktlinje för bostadsförsörjning

Förslag till beslut

Kommunstyrelsens arbetsutskott ger förvaltningen i uppdrag att ta fram ett förslag till ny riktlinje för bostadsförsörjning.

Ärendebeskrivning

Varje kommun ska enligt lagen om kommunernas bostadsförsörjningsansvar, 2000:1383, planera för bostadsförsörjningen inom kommunen. Enligt lagen ska riktlinjer för bostadsförsörjningen innehålla:

- Kommunens mål för bostadsbyggande och utveckling av bostadsbeståndet
- Kommunens planerade insatser för att nå uppsatta mål
- Hur kommunen har tagit hänsyn till relevanta nationella och regionala mål, planer och program som är av betydelse för bostadsförsörjningen
- Uppgifterna ska säkerskilt grundas på en analys av den demografiska utvecklingen, av efterfrågan på bostäder, bostadsbehovet för särskilda grupper och marknadsförutsättningar.

Beslutet skickas till

Kommunstyrelsen

Individ- och familjenämnden

Vård- och omsorgsnämnden

Barn- och utbildningsnämnden

Kultur- och fritidsnämnden

Sektor Omsorg

Sektor Bildning

Sektor Samhälle

Sektor Verksamhetsstöd

Kommundirektör

Kommunstyrelsens arbetsutskott

KS-2023-

21. Redovisning av uppföljning av interna kontrollplaner 2022

Förslag till beslut

Kommunstyrelsen godkänner uppföljningarna av nämndernas interna kontrollplaner 2022.

Ärendebeskrivning

Enligt reglementet för intern kontroll §§ 10 och 11 ska nämnderna senast i samband med inlämnandet av årsbokslutet till kommunstyrelsen rapportera resultatet från uppföljningen av den interna kontrollen inom respektive nämnd. Rapportering ska samtidigt också göras till kommunens revisorer. Kommunstyrelsen ska utifrån nämndernas uppföljningsrapporter utvärdera kommunens samlade system för intern kontroll och vid behov ge förslag på förbättringar.

Beslutsunderlag

Uppföljningar från:

Barn- och utbildningsnämnden 2023-02-16 § 19

Bygg- och miljönämnden 2022-11-30 § 177

Socialnämnden 2022-12-07 § 174

Kultur- och fritidsnämnden 2022-12-15 § 80

Ärendets behandling

Uppföljningarna har behandlats i respektive nämnd.

Beslutet skickas till

Revisionen: förtroendevalda revisorer och administrativt stöd KPMG

Kommunstyrelsens arbetsutskott

Dnr KS-2022-

22. Revidering av reglemente för kommunala rådet för pensionärer och funktionsnedsatta (KPF)

Förslag till beslut

Kommunstyrelsen antar föreliggande reglemente att gälla fr.o.m. 2023-01-01. (Bilaga)

Ärendebeskrivning

Kommunstyrelsen antog reglemente för kommunala pensionärsrådet och kommunala rådet för funktionsnedsatta (KPR/KRF) 2014-11-25, § 218.

Kansli och upphandling har genomfört en översyn av reglementet. Förslaget innehåller ett namnbyte för rådet, en tydligare beskrivning av uppdraget samt förnyat upplägg för möten. Förslaget har remitterats till alla inom rådet. Inlämnade synpunkter har bearbetats tillsammans med skribenten och beredningsgruppen.

Beslutsunderlag

Reglemente, antaget av KS § 218/2014
Förslag till nytt reglemente

Ärendets behandling

Ärendet har behandlats på KSAU 2022-05-24 § 117, KS 2022-05-31 § 125 och KF 2022-06-14 § 82.

På KS 2022-05-31 § 125 beslutade kommunstyrelsen att föreslå kommunfullmäktige att anta reglementet. Beslutet hanterades felaktigt på KF 2022-06-14 § 82. Enligt KPF:s reglemente är det kommunstyrelsen, inte kommunfullmäktige, som ska fatta beslut att ändra i rådets reglemente. Beslutet blev således felaktigt hanterat och ska tas igen i kommunstyrelsen så att beslutet tas av rätt instans.

Beslutet skickas till

Sektor Verksamhetsstöd: Kersti Ingemarsson
Webbredaktionen för publicering på webben
Invalda i kommunala rådet för pensionärer och funktionsnedsatta

Kommunstyrelsens arbetsutskott

Dnr KS-2022-419

23. Redovisning av ej verkställd gynnande beslut fjärde kvartalet 2022

Förslag till beslut

Kommunstyrelsen tar del av redovisningen och överlämnar statistikrapporten till kommunfullmäktige (Bilaga).

Ärendebeskrivning

Enligt 16 kap § 6 h Socialtjänstlagen (SoL) ska Individ- och familjenämnden kvartalsvis lämna en statistikrapport till fullmäktige över hur många av nämndens gynnande beslut enligt 4 kap 1 § SoL som inte har verkställts inom tre månader från dagen för respektive beslut. Nämnden ska vidare ange vilka typer av bistånd dessa beslut gäller och hur lång tid som har förflutit från dagen för respektive beslut. Samma rapporteringsskyldighet gäller för beslut som inte verkställs på nytt efter avbrott i verkställigheten. Det ska också framgå hur stor del av de ej verkställda besluten som gäller bistånd till kvinnor respektive män. Enligt Lag om stöd och service till vissa funktionshindrade (LSS) § 28 h gäller en motsvarande rapporteringsskyldighet för beslut om insatser enligt 9 § LSS.

Beslutsunderlag

Statistikrapport av ej verkställd gynnande beslut fjärde kvartalet 2022. Publiceras separat i arbetsrummet.

Protokollsutdrag Socialnämnden. Publiceras separat i arbetsrummet.

Beslutet skickas till

Kommunfullmäktige
Kommunens revisorer

Kommunstyrelsens arbetsutskott

Dnr KS-2023-1

24. Information från förvaltningen

Beslut

Arbetsutskottet tar del av informationen.

Ärendebeskrivning

Arbetsutskottet tar del av aktuell information:

Strategi för jämförbarhetsintegrering

2016

Engelska parken i Forsmark.

● Bakgrund

Jämställdhet handlar om att kvinnor och män ska ha lika rättigheter, möjligheter och skyldigheter inom livets alla områden.

Människor ska ha möjlighet att utvecklas utifrån sina egna förhoppningar och inte styras och begränsas av stereotypa föreställningar om kön. Kön spelar roll och det är därför viktigt att beakta jämställdhetsaspekter när vi ser på våra kommunala verksamheter, för att kunna ge en jämställd medborgarservice och vara en drivkraft för ett jämställt samhälle. Det handlar om att medvetandegöra och jämställa livsvillkoren för alla i vår kommun.

Vi påverkas av normer

I Sverige finns bara två juridiska kön, trots att det finns personer som inte identifierar sig som varken man eller kvinna. Oavsett könsidentitet påverkas alla människor av normer och värderingar kopplade till kön och de olika förutsättningar och möjligheter som de traditionella könsrollerna medför.

Många förbättringsområden

Trots framsteg på jämställdhetsområdet, existerar jämställdhet ännu inte i verkligheten.

Sociala, politiska, ekonomiska och kulturella ojämlikheter mellan könen lever kvar, till exempel i form av löneskillnader, politisk underrepresentation, skillnader i hälsa och skolresultat.

Ojämlikheterna beror på sociala konstruktioner som, med grunden i stereotypa föreställningar om kön, förekommer i familjelivet, utbildningen, kulturen, media, arbetslivet och samhällsorganisationen. Det finns därför många områden där det är möjligt att agera och genomföra förbättringar.

Östhammars kommun kan göra skillnad

Genom vår närhet till befolkningens vardagsliv är kommunen en av de politiska nivåer som har bäst förutsättningar att såväl bekämpa ojämställdhet som att förhindra att den blir bestående. Vi kan arbeta för ett samhälle som är både formellt och reellt jämställt.

Som arbetsgivare finns exempelvis möjlighet att bryta den könsuppdelade arbetsmarknaden och som servicegivare har kommunen möjlighet att erbjuda en jämställd samhällsservice som speglar individers behov oavsett kön.

● För vem?

Alla verksamheter inom kommunen ska bedriva ett aktivt jämställdhetsarbete, då jämställdhet realiseras där beslut fattas, resurser fördelas och normer skapas.

● Utgångspunkter

För att kunna arbeta effektivt med jämställdhet har vi enats kring dessa gemensamma utgångspunkter:

1. Samhället är ojämnt

Sociala, politiska, ekonomiska och kulturella ojämlikheter mellan könen lever kvar, till exempel i form av löneskillnader, politisk underrepresentation, skillnader i hälsa, karriärmöjligheter och skolresultat.

2. Kvinnor och män har olika livsvillkor på grund av kön

Både kvinnor och män begränsas av traditionella, stereotypa uppfattningar och värderingar om vad som är kvinnligt eller manligt.

3. Att avskaffa stereotypa uppfattningar om kön och att aktivt arbeta med jämställdhetsfrågor är avgörande för att uppnå jämställdhet

Kommuner och regioner kan, genom sin närhet till befolkningens vardagsliv, vara drivande i arbetet med avskaffandet av stereotypa föreställningar och orättvisor kopplade till kön.

● Fokusområden

Fokus för jämställdhetsarbetet är kommunens samtliga verksamhetsområden med utgångspunkt i de befintliga prioriteringarna utifrån KF-mål, nämndmål, verksamhetsplaner osv.

● Tidplan

Från och med 2016 ska all relevant statistik kopplad till Kommunfullmäktiges mål, nämndmål och verksamhetsmål samlas in och redovisas könsuppdelad.

Eventuella skillnader mellan könen ska analyseras och kopplas till målsättning och aktivitet inför 2017 och framåt.

Arbetet påbörjas 2016 och kommer att innebära informationsinsatser och möjlighet till stöd i arbetet med könsuppdelad statistik och verksamhetsplanering.

● Metod

Relevanta nyckeltal och statistik ska presenteras könsuppdelad. När statistiken visar att kvinnors och mäns situationer skiljer sig åt i något avseende måste orsakerna till detta analyseras, åtgärdas och rapporteras.

I dagsläget har vi mål och nyckeltal kring särskilt prioriterade områden på alla nivåer i vår organisation. Att sträva mot dessa kallas målstyrning. För att jämställa vår verksamhet ska relevanta nyckeltal och statistik ALLTID redovisas könsuppdelad. När statistiken visar att kvinnors och mäns

situationer skiljer sig åt i något avseende ska orsakerna till detta analyseras, åtgärdas och rapporteras. Sannolikheten för att detta ger pluseffekter för hela nyckeltalet är stort.

Genomfört arbete skall rapporteras i ordinarie verksamhetsberättelse inför årsredovisning. Kommunfullmäktige ansvarar årligen för uppföljning av genomfört arbete och den rapportering som kommunstyrelsen koordinerar och sammanfattar.

ÖSTHAMMARS KOMMUN

Stångörsgatan 10, Box 66, 742 21 Östhammar www.osthammar.se Epost: kommunen@osthammar.se

Policy för social hållbarhet

Antagen i kommunfullmäktige 2018-11-27, § 125

Policy för social hållbarhet

Ett socialt hållbart samhälle är ett jämställt och jämlikt samhälle där människor lever ett gott liv med god hälsa, utan orättfärdiga skillnader. Det är ett samhälle med hög tolerans där människors lika värde står i centrum, vilket kräver att människor känner tillit och förtroende till varandra och är delaktiga i samhällsutvecklingen. Social hållbarhet är av avgörande betydelse för det demokratiska samhället och är helt nödvändig ur ett samhällsekonomiskt perspektiv. Ett socialt hållbart samhälle tål påfrestningar, är anpassningsbart och förändringsbenäget (resilient). (SKL/Folkhälsomyndigheten)

För att kunna arbeta effektivt för social hållbarhet har vi enats kring att lyfta ett antal gemensamma utgångspunkter. I vårt handlande ska vi främja och värna goda villkor för:

➤ *Ungas utbildning, uppväxt och välbefinnande*

Östhammars kommun ska skapa förutsättningar för alla barn och unga att fullgöra grundskola och gymnasieskola med godkända betyg.

Vi ska också värna trygga, goda och jämlika uppväxtvillkor genom såväl säkra närmiljöer och kvalitativa välfärdstjänster som tillgång till inkluderande mötesplatser, det professionella kulturlivet och brett utbud av fritidssysselsättningar.

➤ *Trygghet, hälsa och välfärdstjänster*

Östhammars kommun ska värna den trygghet som merparten av invånarna upplever. Alla ska känna sig trygga i den miljö de befinner sig: hemmet, bostadsområdet, skolan, arbetet, kollektivtrafiken samt offentliga inne- och utemiljöer.

De välfärdstjänster kommunen levererar ska vara rättssäkra, jämlika, trygga och personliga. Vi ska erbjuda *likvärdig* tillgång till service i alla livsskedet, utifrån behov och oavsett människors resurser.

Östhammars kommun ska arbeta för att utjämna skillnader i hälsa genom att prioritera förebyggande och hälsofrämjande insatser för de grupper och individer med störst behov.

➤ *Arbete och inkomst*

Östhammars kommun ska värna och främja en differentierad arbetsmarknad, med möjlighet för såväl stora som små företag att etablera sig som attraktiva arbetsgivare och arbetsplatser.

Östhammars kommuns vision på arbetsmarknadsområdet är: en god arbetsmarknad där såväl arbetsgivarnas behov av kompetensförsörjning som arbetstagarnas eventuella behov av stöd inför och under anställningen tillgodoses.

Alla invånare ska ses som en tillgång på den lokala och regionala arbetsmarknaden. En nära samverkan med Arbetsförmedlingen och näringslivet är en förutsättning för en välfungerande arbetsmarknad.

➤ **Inkludering och sociala relationer**

Östhammars kommun ska vara ett öppet och tolerant samhälle som präglas av mångfald med lika rättigheter, möjligheter och skyldigheter för alla. Alla invånare i Östhammars kommun ska ges goda förutsättningar att delta på lika villkor i samhällslivet.

I samverkan med det lokala civilsamhället, näringslivet, *kulturlivet* och berörda myndigheter verkar vi för inkludering av alla kommuninvånare. Mötesplatser mellan nya och etablerade invånare ska främjas och aktiviteter ska samplaneras med berörda målgrupper i inkluderande processer.

➤ **Delaktighet och inflytande**

Östhammars kommun ska främja delaktighet genom att skapa möjligheter till aktivt demokratiskt deltagande. Vi ska värna öppenhet för olika åsikter och lägga särskilt fokus på att uppmuntra engagemang i de grupper som idag är delaktiga i lägre utsträckning. Dialog ska föras via flera olika kanaler för att inkludera så många som möjligt.

➤ **Jämställdhet och likabehandling**

Östhammars kommun ska bidra till alla individer får samma möjligheter och makt att forma sina egna liv. De som kommer i kontakt med kommunen ska behandlas likvärdigt oavsett kön. Fokus ska ligga på jämställdhetsintegrering utifrån antagen strategi och värdigt bemötande.

Vi ska också arbeta succesivt för att öka våra kunskaper om samtliga diskrimineringsgrunder för att möjliggöra ett mer riktat likabehandlingsarbete i våra verksamheter, *utöver* det som sker inom den egna organisationen i rollen som arbetsgivare.

➤ **Fysisk planering och tillgänglig service**

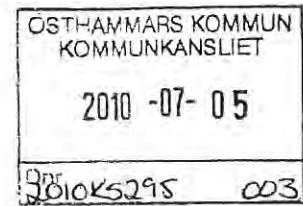
Östhammars kommun ska utgå från en hållbar långsiktig fysisk planering med god beredskap och särskilt fokus på funktionalitet, jämlikhet och genomtänkt gestaltning.

Serviceorterna (Alunda, Gimo, Öregrund, Österbybruk och Östhammar) ska bindas samman med väl fungerande infrastruktur för att tillsammans upprätthålla ett brett serviceutbud för kommunen som helhet. Goda kommunikationer är en förutsättning för att även småorter och landsbygden ska kunna ta del av basutbudet på en serviceort.

Vi ska arbeta för att skapa en medveten fysisk planering med ett blandat bostadsbestånd, hälsosamma miljöer i och i närheten till bostäder samt tillgängliga natur- och rekreationsområden. En genomtänkt gestaltning som tar hänsyn till och stärker kommunens höga natur- och kulturmiljövärden är avgörande för hållbar fysisk planering.

Ekonomikontoret

Reglemente för intern kontroll

Fastställt av kommunfullmäktige 2010- -

§ 1 Allmänt

Detta reglemente syftar till att säkerställa att styrelser och nämnder upprätthåller en tillfredsställande intern kontroll, dvs. de ska med rimlig grad av säkerhet fastställa att följande mål uppnås:

- Ändamålsenlig och kostnadseffektiv verksamhet
- Tillförlitlig finansiell rapportering och information om verksamheten
- Efterlevnad av tillämpliga lagar och föreskrifter

Reglementet fastställs av kommunfullmäktige.

Tillämpning

Begreppet *rimlig grad av säkerhet* innebär att styrelser och nämnder vid utformningen av rutiner ska göra en avvägning mellan kontrollkostnad och kontrollnytta. Vid bedömning av kontrollnytta ska inte endast ekonomiska faktorer vägas in, utan även vikten av att upprätthålla förtroendet för verksamheten hos olika intressenter.

Målet *ändamålsenlig och kostnadseffektiv verksamhet* innebär bl.a. att ha kontroll över ekonomi, prestationer och kvalitet samt att säkerställa att fattade beslut verkställs och följs upp i förhållande till fastställd verksamhetsidé och mål.

Målet *tillförlitlig finansiell rapportering och information om verksamheten* innebär att styrelser och nämnder samt de verksamhetsansvariga ska ha tillgång till rättvisande räkenskaper. Därutöver ingår en ändamålsenlig och tillförlitlig redovisning av verksamhetens prestationer avseende kvantitet och kvalitet samt övrig relevant information om verksamheten och dess resursanvändning.

Målet *efterlevnad av tillämpliga lagar och föreskrifter* innefattar lagstiftning såväl som regelverk samt ingångna avtal med olika parter.

Organisation av intern kontroll

§ 2 Kommunstyrelsen

Kommunstyrelsen har det övergripande ansvaret för att tillse att det finns en god intern kontroll. I detta ligger ett ansvar för att en organisation kring intern kontrollorganisation upprättas inom kommunen samt tillse att denna utvecklas utifrån kommunens kontrollbehov. Därvid ska förvaltningsövergripande anvisningar och regler upprättas. Kommunstyrelsen ansvarar för att utforma mallar för Risk- och väsentlighetsanalys samt Internkontrollplan. Dessa gemensamma mallar ska användas av samtliga nämnder.

Tillämpning

Styrelsen har enligt KL 6:1 och 6:3 ansvar för att leda och samordna förvaltningen av kommunens Angelägenheter samt att ha uppsikt över övriga nämnders verksamhet. Denna uppsikt innebär en rätt att göra påpekande, lämna råd och anvisningar samt, om det är nödvändigt, lämna förslag till fullmäktige om förändringar.

§ 3 Styrelse och nämnderna

Styrelse och nämnder har det yttersta ansvaret för den interna kontrollen inom respektive verksamhetsområde. Styrelsen och nämnderna har därvid att tillse att:

- En organisation upprättas för den interna kontrollen
- Regler och anvisningar antages för den interna kontrollen

Tillämpning

Nämndernas ansvar för den interna kontrollen anges i KL 6:7. Det är alltid styrelser och nämnder som har det yttersta ansvaret för att utforma en god intern kontroll. I detta ansvar ligger att utifrån principerna för den interna kontrollen i kommunen vid behov utfärda regler och anvisningar för den egna interna kontrollens organisation, utformning och funktion. Det är viktigt att detta dokumenteras och antages av kommunstyrelse eller nämnd.

Kommunstyrelse och nämnd ska minst ha en fastställd rutin för :

- Hur planering och rapportering av kontrollarbetet ska gå till
- Introduktion av nyanställda om vad intern kontroll innebär

§ 4 Förvaltningschefen

Inom nämnds verksamhetsområde ansvarar förvaltningschef eller motsvarande för att konkreta regler och anvisningar utformas för att upprätthålla en god intern kontroll. Dessa regler skall antas av respektive nämnd.

Förvaltningschefen är skyldig att löpande rapportera till nämnden om hur den interna kontrollen fungerar.

Tillämpning

Förvaltningschefen eller motsvarande svarar för att löpande rapportera till nämnd samt att minst årligen skriftligt rapportera till kommunstyrelsen och ge en samlad bedömning om hur den interna kontrollen fungerar. Allvarigare brott mot den interna kontrollen rapporteras omedelbart till kommunstyrelsen.

§ 5 Verksamhetsansvariga

De verksamhetsansvariga cheferna på olika nivåer i organisationen är skyldiga att följa antagna regler och anvisningar om intern kontroll samt att informera övriga anställda om reglernas och anvisningarnas innebörd. Vidare har de att verka för att de anställda arbetar mot uppställda mål och att de arbetsmetoder som används bidrar till en god intern kontroll.

Bristar i den interna kontrollen skall omedelbart rapporteras till närmast överordnad eller den som nämnden utsett.

Tillämpning

Avsikten med den interna kontrollen är att eventuella tveksamheter eller direkta felaktigheter ska kunna undanröjas eller stoppas. Syftet med den omedelbara rapporteringen är att man inom förvaltningen omgående ska kunna vidta åtgärder för att komma tillrätta med de fel och brister som har uppmärksammats. Fel eller brister som noteras ska omedelbart bli föremål för utredning och dokumenteras.

§ 6 Övriga anställda

Övriga anställda är skyldiga att följa antagna regler och anvisningar i sin arbetsutövning.

Bristar i den interna kontrollen ska omedelbart rapporteras till närmast överordnad eller den som nämnden utsett.

Uppföljning av intern kontroll

§ 7 Styrning och uppföljning av intern kontroll

Styrelser och nämnder har en skyldighet att styra och löpande följa upp det interna kontrollsystemet inom nämndens verksamhetsområde. Styrelser och nämnder ska som grund för sin styrning genomföra riskanalyser för sin verksamhet.

Tillämpning

Styrelse och nämnd ska inom sin organisation tydliggöra ansvaret för den interna kontrollen och innebörden av denna. Man ska också planera och prioritera arbetet med utveckling av rutiner för att stärka den interna kontrollen. Som grund för planering, prioritering och uppföljning av internkontrollarbetet ska en risk- och väsentlighetsanalys göras.

§ 8 Intern kontrollplan

Styrelser och nämnder skall årligen anta särskild plan för uppföljning av den interna kontrollen.

Tillämpning

Intern kontrollplan för innevarande år ska antas senast under januari månad.
Intern kontrollplanen ska minst innehålla:

- Vilka rutiner samt vilka kontrollmoment som ska följas upp
- Omfattningen på uppföljningen (frekvensen)
- Vem som ansvarar för att utföra uppföljningen
- Till vem uppföljningen ska rapporteras
- När rapportering ska ske
- Genomförd riskbedömning

§ 9 Uppföljning av intern kontrollplan

Resultatet av uppföljningen av den interna kontrollen skall, med utgångspunkt från antagen plan, löpande rapporteras till nämnden.

Tillämpning

Genomförd uppföljning rapporteras till nämnd oavsett utfall. Vid upptäckta brister anges vilka åtgärder som vidtagits eller kommer att vidtas för att förbättra processen.

§ 10 Nämndens rapporteringsskyldighet

Nämnden skall senast i samband med inlämnandet av årsbokslutet till kommunstyrelsen rapportera resultatet från uppföljningen av den interna kontrollen inom nämnden. Rapportering ska samtidigt också göras till kommunens revisorer.

Tillämpning

Kommunstyrelsen, eller den kommunstyrelsen utser, fastställer senast vid utfärdandet av bokslutsanvisningarna när rapport senast ska avlämnas. Rapporten ska innehålla omfattning av utförd uppföljning, utfallet och eventuellt vidtagna åtgärder. Rapporten ska också vid behov innehålla förslag till förbättring av kommungemensamma rutiner. Allvarligare brott mot eller brister i den interna kontrollen ska omedelbart rapporteras till kommunstyrelsen.

§ 11 Kommunstyrelsens skyldigheter

Kommunstyrelsen ska med utgångspunkt från nämndernas uppföljningsrapporter utvärdera kommunens samlade system för intern kontroll, och i de fall förbättringar behövs, ge förslag på sådana. Denna utvärdering redovisas i en rapport som delges kommunfullmäktige i anslutning till behandlingen av kommunens årsredovisning. Styrelsen ska även informera sig om hur den interna kontrollen fungerar i de kommunala företagen.

Tillämpning

Kommunstyrelsen ska årligen, utifrån nämndernas rapporter, göra en samlad bedömning av hur kommunens interna kontrollsysteem fungerar. Denna bedömning redovisas i en rapport som delges kommunfullmäktige i anslutning till behandlingen av kommunens årsredovisning. Allvarigare brott mot eller brister i den interna kontrollen ska omedelbart rapporteras till kommunfullmäktige.

Uppföljning av Intern kontrollplan för 2022 Kommunstyrelsen

Bilaga a

Process (rutin/system)	Kontrollmoment	Kontrollansvarig	Metod	Resultat	Förslag på åtgärder
Sjukfrånvaro	Att sjukfrånvaron och dess utveckling följs upp och medvetandegörs på helhetsnivå samt på förvaltningar och enheter med hög sjukfrånvaro. Att åtgärder planeras där sjukfrånvaron eller dess utveckling är hög.	HR-strateg	Standardiserad rapport ur Personec P. Resultatpresentation och utskick och frågor till förvaltningarna.	<p><i>Kontrollmomentet är uppfyllt, resultat uppnås, men arbetet måste fortsätta.</i></p> <p><i>Att sjukfrånvaron och dess utveckling följs upp och medvetandegörs på helhetsnivå samt på förvaltningar och enheter med hög sjukfrånvaro.</i></p> <p>Sjukfrånvaron har följts upp månadsvis och gjorts tillgänglig för chefer på Ines samt redovisats för chefer vid "rehabpulsar".</p> <p>Sjukfrånvaron har sammanställts och redovisats per kvartal för skyddskommitté, personalutskott och kommunledning.</p>	Arbete fortsätter enligt plan.
Process (rutin/system)	Kontrollmoment	Kontrollansvarig	Metod	Resultat	Förslag på åtgärder
Process (rutin/system)	Kontrollmoment	Kontrollansvarig	Metod	Resultat	Förslag på åtgärder

Uppföljning av Intern kontrollplan för 2022 Kommunstyrelsen

Bilaga a

Bisyssla	Att kommunens chefer följer rutinen om insamling och inrapportering av bisyssla.	Förhandlingschef	Manuell sammanställning av inrapporterade bisysslor. Rimlighetsbedömning av antalet inrapporterade bisysslor.		<p><i>HR har uppmanat chefer att ta upp frågan om bisyssla vid medarbetarsamtal samt påmint i ledningsgrupper om vikten med att rapporterar bisyssla. Medarbetarsamtalsmallen innehåller en fråga om bisyssla. Medarbetarsamtal ska hållas minst en gång per år. Ines har använts för att sprida information om att alla medarbetare ska meddela arbetsgivaren om de har en bisyssla.</i></p> <p><i>Under 2022 har 89 medarbetare anmält att de har bisyssla/bisysslor. Totalt antal anmälda bisysslor är 125 stycken.</i></p> <p><i>Enligt uppgift från KPMGs rapport 2019-12-12 finns det 272 personer som innehar en eller flera bisysslor. Totalt antal förekommande bisysslor uppgår till 305 stycken i sammanlagt 291 företag och /eller föreningar som bedriver näringsverksamhet. Eftersom dessa 305 bisysslor innehas av 272 personer har de allra flesta endast en bisyssla medan 36 personer innehar två eller fler bisysslor.</i></p> <p><i>Detta innebär att vi som kommun inte lyckas med insamling av bisysslor i den omfattning som det är rimligt att tro att de finns. Ytterligare åtgärder behövs</i></p>	Fortsatta åtgärder vidtas i syfte att fånga samtliga bisysslor, detta hanteras i linjeorganisation. Möjliga åtgärder är förstärkt information till både chefer och medarbetare dels i syfte att påminna dels i syfte öka kunskapen om vad en bisyssla är.
Dataincident	Uppföljning av hur dataskyddsarbetet i kommunen fortlöper inom ständigt viktiga områden samt för i kommunen särskilt	Dataskyddsombud	Rapportmall		<p><i>Under 2022 har en omorganisation skett där området dataskydd numera tydligt finns inom kommunens kansliverksamhet/registratur. Kommunens arkivarie (anställd hösten 2022) har fått i uppdrag att bilda en intern arbetsgrupp som nu träffas regelbundet och diskuterar dataskyddsfrågor, bla sker översyn av information externt och internt. Arkivarie, kanslichef och</i></p>	

Uppföljning av Intern kontrollplan för 2022 Kommunstyrelsen

Bilaga a

	prioriterade områden.				<p>sektorchef har också ett nära samarbete med det upphandlade dataskyddsbudet vad gäller mer komplexa frågor. Nytt dataskyddsbud upphandlades under 2022 och avtal fanns på plats per maj. Under året har 2 ärendet anmälts till Integritetsskyddsmyndigheten. Dataskyddsrevision genomförs i steg ett 10 mars, nästa steg under april.</p>	
Process (rutin/system)	Kontrollmoment	Kontrollansvarig	Metod	Resultat	Förslag på åtgärder	
Kommunikation - otillräcklig eller spretig information i våra kanaler.	Kommunikation - otillräcklig eller spretig information i våra kanaler.	Kommunikationschef	Analys och rapport	<p>Under 2022 togs ett nytt analysverktyg i bruk, vilket används för att regelbundet gå igenom hemsidan och intranätet Ines. Verktöget ger oss möjlighet att få bättre kontroll på bland annat icke uppdaterade sidor, brustna länkar, felaktiga rubriker, avsaknad av alternativa bildtexter med mera.</p> <p>Arbete pågår löpande med att utbilda och stötta de webbredaktörer som finns i sektorerna samt att se över den information som presenteras i våra kanaler.</p> <p>Under 2022 påbörjades även ett utvecklingsarbete med att strukturera om vår externa webbplats i syfte att göra det enklare och lättare för besökarna att hitta det de söker på ett tydligare och mer tilltalande sätt.</p>	Nytt analysverktyg har införskaffats och börjar gälla fr.o.m. 22-01-01 vilket kommer underlätta analys och uppföljning. Hanteras i linjeorganisation.	
Uppföljning delegationsbeslut	Att fattade delegationsbeslut anmäls till kommunstyrelsen.	Nämndsekreterare	Kontroll efter ändrad och kommunicerad rutin genom		Stickprovskontrollerna gäller anställningsbeslut fattade på delegation, kontroll sker mot Personec, flertalet är anmälda och det är bättre än förra året. Men vi når inte en 100 % korrekthet.	Mer utbildning och översyn av rutiner för att säkerställa att anställningar på delegation blir anmälda, görs i linjeorganisation.

Uppföljning av Intern kontrollplan för 2022 Kommunstyrelsen

Process (rutin/system)	Kontrollmoment	Kontrollansvarig	Metod	Resultat	Förslag på åtgärder
			a. jämförelse mellan registrerade anställningsbeslut i Personec och anmälda till KS, och b. urval av beslutstyper i KS delegationsordning där samtliga ärenden kontrolleras för perioden Q3.		
Säkerhetsskydd	Uppföljning av att säkerhetsskyddsanalysen är genomförd.	Säkerskyddschef	Rapportmall	Arbete pågår aktivt med att färdigställa säkerhetsanalysen, ska vara klar 31 mars 2023	
Kommunikation – otillgängliga och ineffektiva kanaler	Våra kommungemensamma kommunikationskanaler är inte tillgängliga eller effektiva.	Kommunikationschef	Rapportmall	Arbete pågår löpande med att uppdatera och förbättra tillgängligheten på de kanaler som vi själva styr över, det vill säga kommunens hemsida och intranät. Till hjälp har vi ett nytt analysverktyg, våra egna webbredaktörer och ett externt upphandlat webbutvecklingsföretag. Under året har DIGG, Myndigheten för digital förvaltning, genomfört en undersökning av samtliga	Utveckling av hemsidan medger även att vi ökar tillgängligheten på våra digitala kanaler. Arbetet löper vidare under 2023.

Uppföljning av Intern kontrollplan för 2022 Kommunstyrelsen

Bilaga a

					kommuners hemsidor, även för Östhammars kommun, och överlämnat en granskningsrapport kring statusen på tillgängligheten på vår externa webbplats.	
Upphandling – kvalitetssäkra befintliga avtal	Risk att befintliga avtal inte följs upp ur ett kvalitetsperspektiv. Brister i leverans eller andra avvikelser från avtalet.	Upphandlare	Stickprovskontroll på 5 avtal. Kontroll om uppföljningsdokumentation finns och utskick till verksamheten med fråga om avtalen efterlevs.		Endast tre avtal är kontrollerade, de är utan anmärkning.	Tydliggör uppföljningsprocessen och dess ansvarsområden. Informera berörda parter om uppföljningsprocessen. Hanteras i linjeorganisation.
Process (rutin/system)	Kontrollmoment	Kontrollansvarig	Metod	Resultat	Förslag på åtgärder	
Upphandling – avtalstrohet	Kontroll/uppföljning och efterlevnad av kommunens befintliga avtal. Följsamhet gentemot leverantör och villkor.	Upphandlare	Kontrollera fakturor med belopp över 100 tkr (inkl moms)		<i>Enligt kommunens beslutsattestreglemente (KF 2014-11-11) har den som granskar och attesterar fakturor ansvar att säkerställa att avtal följs. Personalomsättning under året har gjort att endast begränsad kontroll kunnat genomföras av Upphandlingsenheten. Arbete inom området kommer att prioriteras 2023.</i>	Ytterligare stärka och säkerställa fortsatt kunskap hos certifierade beställare och attesterande chefer genom fortsatt internutbildning för direktupphandlingar. Påminna verksamheterna om kravet på att bifoga direktupphandlingsblankett/beställningskrivelse till faktura.
Förtroendekänsliga poster	Kontroll att verifikationerna uppfyller kraven enligt de reglementen/riktlinjer som finns, samt att rätt moms är avdragen. Granskningen	Ekonom	Samtliga transaktioner för valda månader, April och september		<i>Granskat totalt 48 fakturor, varav 10 saknar anteckning om antingen deltagare eller syfte. 5 fakturor har attesterats av person som själv varit deltagare. Antalet poster har minskat sedan föregående år.</i>	Nya rutiner har införts där vi löpande efterfrågar och kompletterar med uppgifter som saknas. Fortsätta att aktivt hjälpa verksamheterna att göra rätt.

Uppföljning av Intern kontrollplan för 2022 Kommunstyrelsen

	avser representation, kurser och konferens samt resor, hotell och logi					
Process (rutin/system)	Kontrollmoment	Kontrollansvarig	Metod	Resultat	Förslag på åtgärder	
Investeringar	Uppföljning att det finns beslut, förkalkyl samt budget för alla investeringsprojekt och att löpande uppföljning/prognos och görs.	Ekonom	Samtliga aktuella projekt kontrolleras.	<p><i>Svar för 2022 I samband med bokslutet har granskning skett för investeringsredovisningen.</i></p> <p><i>Från och med 2021 är nya regler beslutade av KF vad gäller investeringsprocess samt uppföljningsprocess.</i></p> <p><i>Budget finns för alla projekt, uppföljning/prognos har gjorts för april 2022. Uppföljning har sedan skett löpande men prognos har inte uppdaterats i systemet. Äskad eller lagd budget för investeringsprojekt skulle även, där det är möjligt, kunna förankras med ekonomi innan det presenteras i budgetprocess. Detta för att processen kvalitetssäkras på ett tydligare sätt.</i></p> <p><i>Startbesked ska ges av politiken för nya större investeringar över 5 mnkr, men även mindre projekt kan hanteras på liknande sätt. Från ekonomis sida är detta moment svårkontrollerat även om vi veta att startbesked söks av politiken. Vi kan dock inte säga att det sker generellt. Här finns det förbättringar att göra där vi kopplar redovisningen till de startbesked som ges. Tex kan ekonomi erhålla beslut, budget samt förkalkyl</i></p>	Jobba efter de nya reglerna, skapa rutiner som säkerställer att de följs.	

Uppföljning av Intern kontrollplan för 2022 Kommunstyrelsen

Bilaga a

					<p><i>när startbesked ges för att göra uppsättning av projektet i ekonomisystemet.</i></p> <p><i>Vad gäller arbetet med förkalkyler så finns det förbättringspotential, idag framgår oftast enbart den uppskattade totalkostnaden för projektet. Mallar för förkalkyler kan ekonomi bistå med att ta fram om så skulle önskas,</i></p>	
Strategisk lokalförjärningsplan	Vi har och vi följer den antagna lokalförjärningsplanen. Mäts genom att planen är antagen och att få avvikelser från planen noterats under året (dvs. att planen följs)	Lokalstrategi	Noterar avvikelser från lokalförjärningsplan		Arbete pågår med framtagning av lokalförjärningsplanen. Lokalförjärningsplanen ska presenteras till KS senast den 11/4.	Sektorchef samhälle (Resurstöd för detta är upphandlat och planen kommer att presenteras för tekniska utskottet 29/3 2022. Anteckningar vid förra uppföljningen .)
Exploateringsplan	Vi har en plan för kommunens exploatering för att möta önskad samhällsutveckling och kopplat till kommunens investeringsplan	Växande kommun	Rapportmall		jag kan meddela att vi inte har en exploateringsplan. Med det sagt så kan Projekt Alunda ge oss underlag för en sådan under 2023. (Maries svar)	Sektorchef samhälle Resurstöd för detta är upphandlat och planen kommer presenteras för tekniska utskottet 11/10 2022

Årsredovisning 2022-12-31

ÖSTHAMMARS
KOMMUN
- EN DEL AV ROSLAGEN

Innehållsförteckning

Organisation och övergripande kommentarer	
Ordförande har ordet	4
Organisation	6
Nämnder och förtreondevalda.....	7
Förvaltningsberättelse	
- Översikt över verksamhetens utveckling.....	12
- Den kommunala koncernen.....	13
- Händelser av väsentlig betydelse.....	14
- Viktiga förhållanden för resultat och ekonomisk ställning.....	14
- Styrning och uppföljning av den kommunala verksamheten.....	17
- God ekonomisk hushållning och ställning.....	18
- Balanskravsresultat	26
- Väsentliga personalförhållanden	26
- Förväntad utveckling	30
Driftredovining.....	31
Investeringsredovisning.....	32
Hållbarhetsredovisning.....	33
Kommunens verksamhet	
Kommunstyrelsen.....	42
Barn- och utbildningsnämnd.....	48
Bygg- och miljönämnd.....	54
Kultur- och fritidsnämnd.....	58
Socialnämnd.....	62
Resultaträkning.....	72
Kassaflödesanalys.....	73
Balansräkning.....	74
Noter.....	76

An aerial photograph of a city grid, overlaid with a semi-transparent red filter. The image shows a dense pattern of buildings and streets, with a prominent road or highway running diagonally across the center. The text is centered in the upper half of the image.

Organisation och övergripande kommentar

Ordförande har ordet

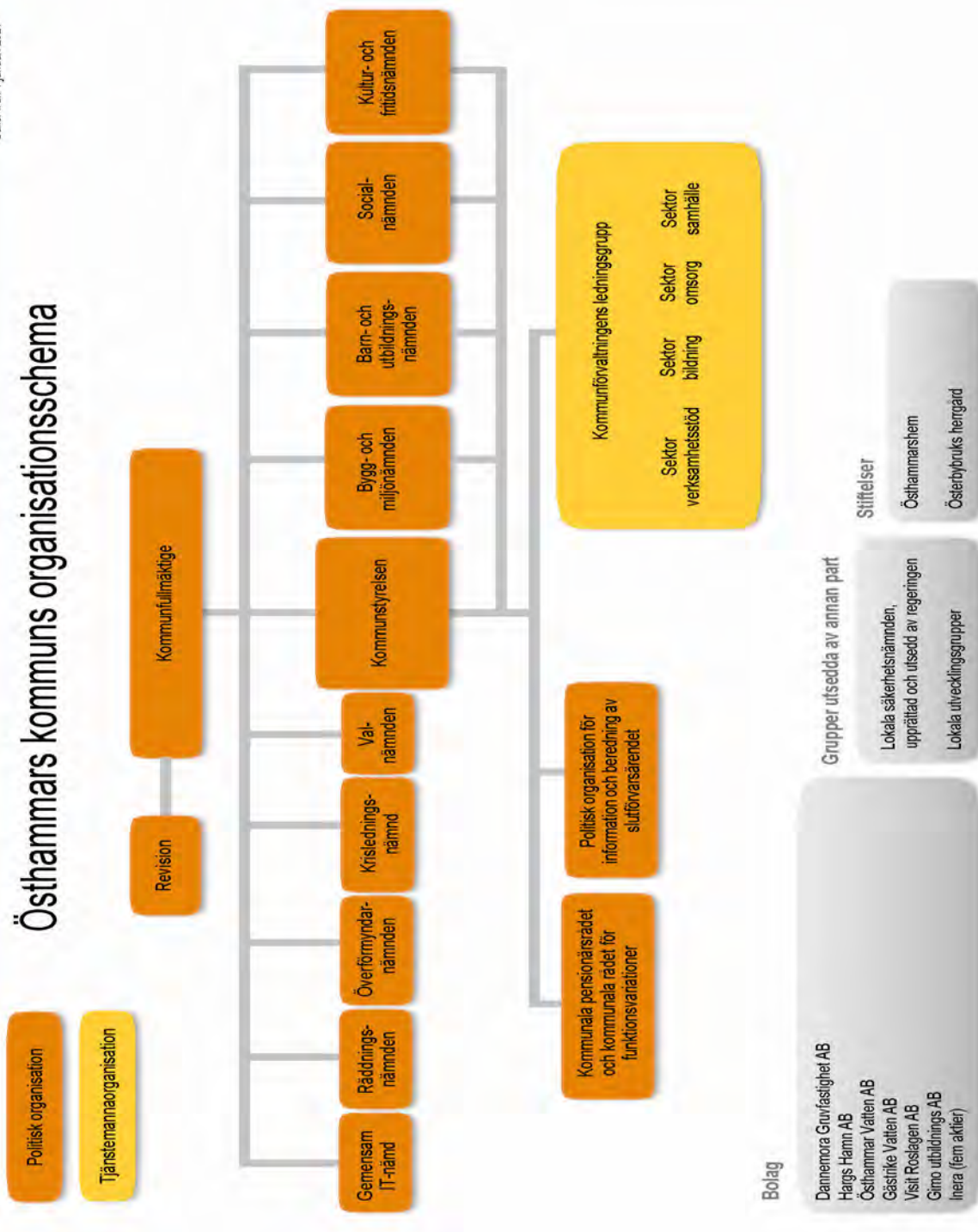
Fabian Sjöberg
Ordförande i kommunstyrelsen

Organisation

Gäller från 1 januari 2021

Östhammars kommuns organisationsschema

Nämnder och förtroendevalda

Kommunfullmäktige

Lennart Owenius	Ordförande	M
Maria Nyström	1:e vice ordf.	KD
Jonas Lennström	2:e vice ordf.	S
Lisa Norén	Ledamot	S
Roger Lamell	Ledamot	S
Margareta Widén-Berggren	Ledamot	S
Sanne Lennström	Ledamot	S
Roger Jansson	Ledamot	S
Anna Frisk	Ledamot	S
Mattias Lundqvist	Ledamot	S
Ann-Charlotte Grehn	Ledamot	S
Tomas Bendiksen	Ledamot	S
Emmelie Göransson	Ledamot	S
Mika Muhonen	Ledamot	S
Mhesun Tekleab	Ledamot	S
Örjan Mattsson	Ledamot	S
Tomas Näslund	Ledamot	S
Fabian Sjöberg	Ledamot	M
Jessica Kumlin	Ledamot	M
Filip Uthammar	Ledamot	M
Anna-Lena Söderblom	Ledamot	M
Pär-Olof Olsson	Ledamot	M
Christina Williamsson Liw	Ledamot	M
Jan Holmgren	Ledamot	M
Astrid Wellsten	Ledamot	M
Veronica Dorestrand	Ledamot	M
Ylva Lundin	Ledamot	SD
Tony Strand	Ledamot	SD
Richard Halvarsson	Ledamot	SD
Linda Lövgren	Ledamot	SD
Stefan Larsson	Ledamot	SD
Måns Lorichs	Ledamot	SD
Tomas Wahlsten	Ledamot	SD
Fredrik Markusson	Ledamot	SD
Christian Lindberg	Ledamot	SD
Sabina Ståhl	Ledamot	KD
Erik Helén	Ledamot	KD
Ingrid Ragnar	Ledamot	KD

Madelene Alpsjö	Ledamot	KD
Josefine Nilsson	Ledamot	C
Inger Abrahamsson	Ledamot	C
Bertil Alm	Ledamot	C
Håkan Dannberg	Ledamot	C
Lars O Holmgren	Ledamot	BOA
Fredrik Jansson	Ledamot	BOA
Kristina Karl-Eriksdotter	Ledamot	BOA
Anders Hedberg Magnusson	Ledamot	V
Pernilla Grahn	Ledamot	V
Julia Carlström	Ledamot	L

Kommunstyrelse

Fabian Sjöberg	Ordförande	M
Ylva Lundin	1:e vice ordf.	SD
Lisa Norén	Ledamot	S
Tomas Bendiksen	Ledamot	S
Mattias Lundqvist	Ledamot	S
Jessica Kumlin	Ledamot	M
Måns Lorichs	Ledamot	SD
Sabina Ståhl	Ledamot	KD
Josefine Nilsson	Ledamot	C
Lars O Holmgren	Ledamot	BOA
Anders Hedberg Magnusson	Ledamot	V

Nämndernas ordförande och vice ordförande

Barn- och utbildningsnämnden

Josefine Nilsson	Ordförande	C
Matts Eriksson	1:e vice ordf.	S
Christer Lindström	2:e vice ordf.	M

Bygg- och miljönämnden

Tomas Bendiksen	Ordförande	S
Inger Abrahamsson	1:e vice ordf.	C
Lars O Holmgren	2:e vice ordf.	BOA

Kultur- och fritidsnämnden

Jonas Lennström	Ordförande	S
Lisa Landberg	1:e vice ordf.	C
Maria Nyström	2:e vice ordf.	KD

Socialnämnden		
Lisa Norén	Ordförande	S
Cecilia Bernsten	1:e vice ordf.	C
Anna-Lena Söderblom	2:e vice ordf.	M
Valnämnden		
Camilla Strandman	Ordförande	C
Mika Muhonen	1:e vice ordf.	S
Lennart Owenius	2:e vice ordf.	M
Lokala säkerhetsnämnden		
Margareta Widén-Berggren	Ordförande	S
Lennart Owenius	1:e vice ordf.	M
Överförmyndarnämnd för Heby, Knivsta, Tierp, Uppsala och Östhammars kommuner		
Christer Lindström	Ledamot	M
Gemensam nämnd för IT i Heby, Knivsta, Tierp, Älvkarleby och Östhammars kommuner		
Anders Beckman	Ledamot	C

Kommunfullmäktigevalet 2022

	Antal röster	Procent	Mandat
Arbetarepartiet-			
Socialdemokraterna	4 301	29,53%	15
Moderaterna	2 864	19,67%	10
Sverigedemokraterna	2 589	17,78%	9
Kristdemokraterna	1 292	8,87%	5
Centerpartiet	1 289	8,85%	4
Lokalpartiet BoA	852	5,85%	3
Vänsterpartiet	577	3,96%	2
Liberalerna	355	2,44%	1
Miljöpartiet de gröna	274	1,88%	
Övriga anmälda partier	170	1,17%	

Östhammars kommuns ledningsgrupp

Peter Nyberg	kommundirektör
Helen Åsbrink	chef verksamhetstöd
Elin Dahm	chef attraktivitet
Christina Stenhammar	chef bildning
Lina Edlund	chef omsorg
Ulf Andersson	chef samhälle
Pauliina Lundberg	hr-chef

Förvaltningsberättelse

A photograph of a forest with tall, thin trees and a path, overlaid with a semi-transparent teal filter. The text "Förvaltningsberättelse" is centered in the upper half of the image.

I årsredovisningen redogörs för hur Östhammars kommuns verksamhet har utvecklats under året och hur de mål fullmäktige satt upp för verksamheten har uppfyllts. Årsredovisningens delar ska upprättas som en helhet och ge en rättvisande bild av kommunens resultat och dess ekonomiska ställning. En redogörelse för kommunens finansiella utveckling görs. Det är kommunstyrelsen som är ansvarig för årsredovisningen.

Ett grundläggande syfte med årsredovisningen är att utgöra grund för kommunfullmäktiges ansvarsprövning av kommunstyrelsen. Årsredovisningen ska lämnas till fullmäktige senast den 15 april året efter det år som redovisningen avser.

Årsredovisningen består av

- En förvaltningsberättelse
- En driftredovisning
- En investeringsredovisning
- En resultaträkning
- En balansräkning
- En kassaflödesanalys

Förvaltningsberättelsen innehåller en översikt över utvecklingen av kommunens verksamhet. En utvärdering av om målen och riktlinjerna i kommunfullmäktiges beslutade budget har uppnåtts och följts. I förvaltningsberättelsen lämnas information om kommunens ekonomi utöver det som framgår av resultat och balansräkning, händelser som är av väsentlig betydelse för kommunen och som inträffat under året, en redogörelse för kommunens framtida utveckling, en redogörelse av kommunens anställda samt annan information som är väsentlig för fullmäktiges styrning och och uppföljning av verksamheten.

ÖVERSIKT VERKSAMHETEN 5ÅR

RESULTATRÄKNING KOMMUN MNKR	2018	2019	2020	2021	2022
Intäkter	317,7	315,6	337,2	313,0	315,7
Kostnader	-1 489,9	-1 514,9	-1 558,5	-1 575,0	-1 683,1
Avskrivningar	-62,2	-63,8	-80,2	-73,8	-74,8
Verksamhetens nettokostnader	-1 234,3	-1 263,0	-1 301,4	-1 335,8	-1 442,2
Skatteintäkter och generella statsbidrag	1 234,2	1 271,7	1 333,1	1 404,6	-1 492,4
Verksamhetens resultat	-0,1	8,6	31,7	68,8	50,2
Årets resultat	1,1	11,2	32,6	69,3	49,7
NETTOINVESTERINGAR MNKR	136,4	122,8	132,2	117,2	143,4
BALANSRÄKNING KOMMUN MNKR					
Tillgångar	1 486,6	1 498,9	1 616,7	1 734,8	1 854,6
Eget kapital	735,8	747,0	779,6	848,9	898,5
Skulder och avsättningar	750,9	751,9	837,2	886,0	956,1
NYCKELTAL					
Resultatets andel av skatteintäkter kommunen	0,1%	0,9%	2,4%	4,9%	3,3%
Soliditet kommunen	49%	50 %	48%	49%	48%
Soliditet inkl. pensionsförpliktelser kommunen	19%	20%	22%	25%	27%
Utdebitering kommunalskatt (kr)	21,69	21,69	21,69	21,69	21,69
Självfinansieringsgrad investeringar, kommunen	46%	61%	85%	122 %	87%
Tillgångar kommunen (kr/inv.)	67 428	67 365	72 659	77 573	83 001
Eget kapital kommunen (kr/inv.)	33 371	33 572	35 035	37 958	40 214
Antal tillsvidareanställda kommunen	1 772	1 765	1 744	1 767	1 801
Soliditet inkl. pensionförpliktelser koncernen	18%	20 %	22%	24%	25%
Tillgångar koncern (kr/inv.)	115 444	114 822	124 526	132 052	142 915
Eget kapital komcernen (kr/inv.)	41 845	42 748	46 070	50 219	53 575
Resultat koncernen mnkr	21,5	28,3	71,7	98,2	74,0
Antal invånare 12-31	22 048	22 250	22 251	22 364	22 344

Den kommunala koncernen

Koncernen Östhammars kommun består förutom av kommunen av bolagen Östhammar vatten AB, Dannemora gruvfastighet AB och Hargs hamn AB, 79 % ägarandel. Östhammarshem är en stiftelse och ägs formellt inte av kommunen men då kommunen borgar för stiftelsen lån har kommunen ett avgörande inflytande.

Omsättningen för bolagen i koncernen exkl Östhammars kommun uppgick under året till 295 mnkr (276 2021). Årets resultat för bolagen exkl kommunen uppgår till 24 mnkr (29 2021). Liksom föregående år är det det Hargs hamn som visar den högsta omsättningsökningen.

Östhammarshem har under året färdigställt nya bostäder i Östhammar och i Gimo har det före detta huvudkontoret byggts om till lägenheter. Gräsö skola har köpts köpts av kommunen för att byggas om till bostäder. Man har installerat laddplatser för fordon vid flera bostäder.

Hargs Hamn AB hade 231 (195) anlöpande far-

tyg under året. Man hanterade 801 000 ton gods under året. Massaved och timmer är bland de godsslag som ökat under året. Byggandet av den nya kajen fortskrider och beräknas vara färdigställt vid halvårsskiftet 2023. Den nya kajen ger möjlighet att ta emot fartyg på upp till 40 000 ton. Även möjligheterna att hantera spannmål har utökats genom fler silos. Spannmål är ett av de godsslag som kommer få störst nytta av den nya kajen.

Östhammar vatten har under året levererat mer vatten till Alunda och Österbybruk tack vare den nya överföringsledningen från Tierp. En utvecklingsplan tagits fram för säkerställa VA-försörjningen i Östhammar och Öregrund. Detta kommer ge möjlighet att ansluta fler abonnenter till ledningsnätet i kommunens östra delar. Vid Reningsverket i Öregrund har inte reningen fungerat tillfredställande under året trots att åtgärder vidtagits för att lösa problemen.

Dannemora gruvfastighet är vilande och inte bedrivit någon verksamhet på flera år.

KONCERNEN ÖSTHAMMARS KOMMUN MNKR	2018	2019	2020	2021	2022
Bruttoomsättning	1 622	1 681	1 679	1 721	1 794
Balansomslutning	2 545	2 555	2 771	2 953	3 193
Resultat					
Östhammars kommun	1,1	11,2	32,6	69,3	49,7
Östhammarshem	15,5	7,4	24,5	16,6	14,0
Hargs hamn AB	0,0	0,0	6,2	7,3	10,5
Dannemora gruvfastighet AB	0,0	0,0	0,0	0,0	-0,1
Östhammar vatten AB	0,0	-1,7	1,9	0,0	0
Elimineringar	4,9	11,4	-10,4	5,1	0,0
SUMMA	21,5	28,3	71,7	98,3	74,0

Händelser av väsentlig betydelse

Östhammars kommun fick efter valet i september en ny politisk majoritet i Fullmäktige. Den nya styrande majoriteten utgörs av Moderaterna, Sverigedemokraterna, Kristdemokraterna och lokalpartiet BOA. Platsen som kommunstyrelsens ordförande innehas av Moderaterna.

Regeringens beslut om slutförvar av använt kärnbränsle i Forsmark. Östhammars kommun kommer att påverkas inom flera områden, bostadsutveckling, befolkningsutveckling, pendlingsströmmar och en ökad efterfrågan på såväl arbetskraft som varor och tjänster.

Region Uppsalas beslut om färdigställande av länsväg 288 samt finansiering, i Länstransportplanen. Detta beslut innebär att pendling till och ifrån Östhammars kommun kommer att underlättas, resvägar förkortas och restiden minskar. Östhammars kommun blir mer tillgängligt.

En bit in på 2023 beslutade kommunfullmäktige att godkänna försäljningen av Östhammars stadsnät till ett privat företag.

Kommunfullmäktiges beslut om utbyggnad av VA-systemet, dels vilka systemlösningar som förordas samt finansiering av utbyggnaden. Detta beslut innebär att bostadsutvecklingen kan ta fart i princip hela kommunen. Bostadsutveckling och befolkningsutveckling kommer att påverkas positivt av detta.

Utöver ovanstående påverkas såväl kommunen som kommunkoncernen av pandemins efterdyningar, det ryska invasionskriget i Ukraina, bränsletillgång i Europa, höga el- och drivmedelspriser samt inflation och höjda räntenivåer.

Sammantaget ger detta ett mycket osäkert läge.

Sammantaget, flera beslut påverkar kommunen i positiv riktning, satsningen på infrastruktur i väg och vatten innebär ökade möjligheter för bostadsutveckling. En tillväxt i befolkningen skapar både möjligheten för företag att anställa medarbetare lokalt samtidigt som skatteunderlaget växer. Trots ovanstående finns anledning för Östhammars kommun att följa den ekonomiska utvecklingen kontinuerligt och noggrant, då stor osäkerhet präglar rapporteringen.

Viktiga förhållanden för resultat och ekonomisk ställning

Östhammars kommun redovisar 2022 ett resultat på 50 mnkr vilket är överskott mot budget på 13 mnkr. Budgeterat resultat var ett överskott på 37 mnkr. I redovisat resultat ingår jämförelsestörande poster på 39 mnkr. Dessa består av kostnad för pensionsinlösen 25 mnkr och nedskrivning av anläggningstillgångar med 14 mnkr. Jämfört med prognostiserat resultat vid delårsbokslutet (72 mnkr) är resultat sämre men i delårsprognosen räknades det inte med att några jämförelsestörande poster skulle uppstå. Koncernen Östhammars kommun redovisar ett resultat på 74 mnkr vilket är sämre än 2021.

I likhet med föregående budgetår är det skatteintäkter och generella statsbidrag som är betydligt högre än budget, 59 mnkr. En stor del av de tillkommande skatteintäkterna avser korrigerad slutavräkning för både 2021 och 2022. Kommunens budget bygger på skatteintäktsprognosen som SKR lämnar i april året före aktuellt budgetår. Prognosen för skatteintäkterna budgetåret 2022 liksom för 2021 har kraftigt underskattat utvecklingen av skatteintäkterna. Förutom höga skatteintäkter har kommunen även fått högre

generella statsbidrag än förväntat. Det gäller två olika statsbidrag för avsedda att förstärka bemanningen inom kommunens omsorgs verksamhet.

Att skatteintäkterna blir så mycket högre än förväntat är till viss del glädjande men är också till viss del ett problem. Kommunens ekonomistyrning blir svårare och kanske hade budgeten utformats annorlunda om skatteintäktsprognosen varit mer precis. Å en sidan stärker ett stort överskott kommunens ekonomi långsiktigt vilket är positivt. Å andra sidan tyder ett stort överskott man kanske man avstått från att genomföra verksamhet man ville göra om man vetat hur stora skatteintäkterna faktiskt blev. Ett stort överskott kan även vara ett tecken på att man tagit ut högre skatt än nödvändigt för att göra den verksamhet man avsett att genomföra.

Verksamhetens nettokostnad har ökat med 8 % 2022 jämfört med 2021. Om jämförelsestörande poster räknas bort har verksamhetens nettokostnader ökat med 5% jämfört med 2021. Skatteintäkter och generella statsbidrag har ökat med 6 %.

Nämndernas drifredovisning

Nämndernas verksamhetskostnad framgår av Drifredovisningen.

Kommunstyrelsen visar ett stort underskott. Det har två huvudsakliga förklaringar, nedskrivningskostnader och pensionskostnader. Dels har ett nedskrivningar gjorts av merparten av återstående delen av gamla Frösåkersskolan dessutom har delar av gatubelysning skrivits ner då dessa varit felaktigt tidigare varit felaktigt bokförda. Kommunens gatubelysning ägs av Vattenfall. Detta kostade kommunen 19 mnkr.

Inom pensionsområdet har kommunen genomfört en så kallad inlösen av intjänade pensionsrätter. Detta kostade kommunen 25 mnkr 2022.

Barn och utbildningsnämnden visar ett överskott på 9,7 mnkr jämfört med en nollresultat som prognosticerades i delårsrapporten. Överskottet återfinns till största delen på nämndgemensamma poster. Här kan nämnas budget för hyra av nya lokaler som inte nyttjas på grund av försenade byggen. Nämnden har fått kompensation från Försäkringskassan för höga sjuklöner vilket man inte räknat med. En gemensam kostnad som visar underskott är skolskjuts beroende på högre bränslekostnader. Nämnden har också högre kostnader för avskrivningar än man budgeterat för. Den direkta skolverksamheten redovisar överskott inom grundskola och förskola vilket förklaras av att man inte lyckas tillsätta vakanta tjänster.

Socialnämnden visar ett mindre överskott på 1,7 mnkr jämfört med ett förväntat underskott på 4,9 mnkr i delårsrapporten. Det fanns osäkerhet vid delårsbokslutet i augusti hur vissa statsbidrag skulle bokföras vilket påverkade prognosen. Trots att nämnden visar överskott kvarstår obalanserna inom inom nämndens verksamheter. Nämndövergripande verksamhet visar ett överskott beroende på högre statsbidrag än förväntat. Myndighet omsorg redovisar ett överskott beroende på mindre externa placeringar av barn och vuxna samt lägre kostnader för ekonomiskt bistånd. Även myndighetsverksamheten inom äldre- och LSS- omsorg har lägre kostnader än budget. Däremot så visar Produktion omsorg ett betydande underskott både inom hemtjänsten och inom särskilt boende. Inom hemtjänst beror det dels på färre utfärda

timmar och att andelen timmar som ersätts ha minskat. Ersättningen som utgår för beviljade timmar täcker inte den faktiska kostnaden för dessa. Inom särskilt boende är det sjuklönekostnader tillsammans med övertidstimmar som orsakar underskott.

Miljö- och byggnadsnämnden redovisar ett underskott 0,5 mnkr vilket primärt beror på minskade ansökningar om bygglov.

Kultur- och fritidsnämnden redovisar ett överskott på 1,1 mnkr vilket beror lägre personalkostnader än budget samt att man erhållit ersättning för sjuklön från Försäkringskassan vilket man inte räknat med.

Investeringar

Kommunens investeringar uppgick under året till 143 mnkr. De största investeringarna var nya förskolor i Östhammar och Österbybruk samt en ny matsal vid nya Frösåkersskolan. I samband med matsalen byggdes även befintligt skyddsrum vid Frösåkersskolan om. Självfinansieringsgraden av investeringarna uppgick till 87%.

För koncernen Östhammars kommun uppgick investeringarna till 311 mnkr med en självfinansieringsgrad på 63%.

Soliditet

Soliditet är ett mått som visar hur stor del av kommunens tillgångar som finansierats med eget kapital. Eget kapital är kommunens ansamlade överskott. Soliditeten var vid årsskiftet 48% en procentenhet sämre än 2021. Inklusive samtliga pensionsförpliktelser uppgick soliditeten till 27 % vilket är en förbättring mot 2021. Det placerar Östhammar bland snittet av

svenska kommuner men jämför man bara med den kommungrupp Östhammar är vi bättre än genomsnittet. På koncernnivå är soliditeten 25 % inklusive samtliga pensionsförpliktelser.

Om Östhammar inte hade redovisat redovisat jämförelsestörande i årets bokslut hade soliditeten blivit högre. Fördelen med att redovisa jämförelsestörande poster 2022 är att detta förfarande kommer ge lägre kostnader och förbättrade resultat under kommande år.

Lån

Under året har Östhammars kommun ökat sina långsiktiga lån till 520 mnkr. Inom koncernen har alla bolag ökat sin skuldsättning så att den totala låneskulden för kommunkoncernen är 1 500 mnkr. Räntan har stigit mycket under året men det har ännu inte påverkat kommunens räntekostnader i någon större omfattning. På ungefär en tredjedel av koncernens lån kommer räntan att förändras under det kommande året. Den genomsnittliga låneräntan för kommunkoncernen under det senaste året är 1%.

Pensioner

Kommunens totala pensionskostnader inklusive sociala avgifter uppgick till 120 mnkr 2022 en ökning med drygt 20 mnkr. Under året genomförde vi en inlösen av intjänade pensionsrätter för ett antal tidigare anställda som får pension från Östhammar, kostnad cirka 25 mnkr. Kortfattat kan en inlösen beskrivas som att kommunen betalar av framtida pensionskostnader i förväg för att på så sätt minska framtida pensionskostnader. Kostnaden uppstår året för inlösen vilket minskar kostnaden för kommande år. Den inlösen vi gjorde väntas minska

kommunens framtida årliga pensionskostnader med cirka 2 mnkr per år.

Kommunens totala pensionsskuld vid utgången av 2022 var 466 (480) mnkr. Av dessa redovisas 66 mnkr i balansräkningen och övriga 400 mnkr som ansvarsförbindelse utanför balansräkningen, dvs den syns inte i kommunens bokföring. Pensionsskulden har under flera år minskat men på grund av höga inflationen kommer den istället att öka de kommande åren.

Från och med 2023 gäller ett nytt pensionsavtal för den kommunala sektorn. Det nya systemet är helt premiebaserat och alla kostnader för pension kommer att bokföras samma år som pensionen tjänas in. Detta innebär att pensionskostnaderna framöver blir mer förutsägbara och den osäkerhet om kostnader som befintligt pensionssystem har på sikt kommer försvinna. Nuvarande system kommer dock att hänga med många år framöver så länge det finns individer som tjänat in sin pension genom det.

Skattekraft och skattesats

Begreppet skattekraft är den genomsnittliga beskattningsbara förvärvsinkomsten per kommuninvånare. Kommunens skattekraft var 218 760 kr/inv. 2022 vilket är 96 procent av riksgenomsnitt, en nivå som Östhammar legat på under ett flertal år. I figuren syns Östhammars skattekraft jämfört med några andra kommuner i länet. Östhammars skattekraft är högre än många andra kommuner i länet och riket vilket ger kommunen ett större handlingsutrymme. Skattekraften är trögrörlig och för att nå upp till riksnittet behöver kommunens skattekraft öka snabbare än landet i övrigt. Skillnaden i skattekraft mellan kommuner utjämnas till stor del genom det kommunala utjämningsystemet.

Kommunens skattesats 2022 var 21,69 kr och den genomsnittliga för riket var 20,67 kr. Skattesatsen har legat på samma nivå under flera år.

Styrning och uppföljning av den kommunala verksamheten

Den årliga budgetprocessen

Genom den årliga budgetprocessen fastställer Kommunfullmäktige mål och uppdrag och fördelar resurser till nämnderna. Budgetarbetet inleds i oktober, 14 månader innan budgeten träder i kraft. Majoritetens budgetarbete leds av den så kallade budgetberedningen. Beredningsgruppen tar fram förslag till budgetramar, mål, styrtal och måltal i sådan tid att de kan presenteras för- och diskuteras i KSAU och Kommunstyrelsen under våren, för att slutligen beslutas av Kommunfullmäktige i juni.

Utifrån de beslutade budgetramarna kan nämnderna arbeta vidare med sina respektive budgethandlingar. Här beskriver nämnderna verksamhetsförändringar för planeringsperioden utifrån demografisk utveckling, verksamhetens resultat, måluppfyllelse, och förändringar i omvärlden. Detta mynnar ut i nämndens mål, styrtal och måltal. Efter att nämnderna har antagit sina budgethandlingar kan förvaltningen upprätta såväl budget som verksamhetsplanering, med målsättningar, styrtal och aktiviteter för att nå nämndmålen, på detaljnivå.

Uppföljningsprocessen

Varje nämnd och bolag ansvarar för att regelbundet och systematiskt följa upp den egna verksamheten utifrån mål och resultat, kvalitet, ekonomi och personal. Kvalitet i analysarbetet är grundläggande för att kunna skapa välgrundade slutsatser och utveckla och förbättra den

kommunala verksamheten. En central princip i all analys är att fokusera på de mest väsentliga avvikelserna och deras eventuella underliggande orsaker.

Det åligger varje nämnd att ansvara för god kvalitet i uppföljningsarbetet och att det följer given process. Gemensam uppföljning sker vid sex tillfällen per år, efter utgången av februari, april, juni, augusti, oktober respektive december månad. Vid dessa tillfällen görs en mer noggrann uppföljning, där verksamheten periodiserar kostnader och intäkter samt lämnar ifrån sig en prognos för helåret. Uppföljningen efter april, augusti och december (tertiäl, delår respektive årsredovisning) mynnar ut i en formaliserad rapport. Nämnderna ansvarar för att rapportera till Kommunstyrelsen i enlighet med aktuella anvisningar. Kommunstyrelsen ansvarar i sin tur för att sammanställa och rapportera till Kommunfullmäktige utifrån budget och prioriterade mål samt övrigt som är av risk och väsentlighet utifrån Kommunstyrelsens uppsiktsplikt över nämnder och styrelser.

God ekonomisk hushållning och ekonomisk ställning

Enligt Kommunallagen ska kommuner ha en god ekonomisk hushållning i sin verksamhet. Östhammars kommun styr i riktning mot god ekonomisk hushållning genom riktlinjer för ekonomisk hushållning samt finansiella och verksamhetsmässiga mål med betydelse för en god ekonomisk hushållning

Kommunstyrelsens samlade bedömning är att kommunen i delar har uppnått god ekonomisk hushållning för helåret. Kommunen har i allt väsentligt följt de riktlinjer som upprättats för ekonomisk hushållning. För de finansiella målen

har ett av tre uppnåtts för helåret. För verksamhetsmålen har fem av sammanlagt tolv måltal uppnåtts för helåret.

Kommunfullmäktige beslutade i Årsbudget 2022, flerårsplan 2023 - 2025 om tre finansiella mål för god ekonomisk hushållning:

1. Resultatöverskott i procent av skatteintäkter, statsbidrag och utjämning ska på lång sikt uppgå till lägst 2,0%. Målet är uppfyllt för helåret då helårsresultatet är 3,3%.

2. Verksamhetens nettokostnad får inte öka snabbare än ökningen av skatteintäkter och generella statsbidrag. Målet är inte uppfyllt för helåret då skatteintäkter och generella statsbidrag ökat med 6,3% emedan verksamhetens nettokostnad ökat med 8,0%.

3. Samtliga nämnder följer budget. Om en nämnd prognostiserar ett underskott/överskott om > 1% av sin budgetram ska Kommunstyrelsen skyndsamt underrättas. Målet är ej uppfyllt för helåret då Kommunstyrelsen redovisar ett underskott större än 1% för helåret samtidigt som såväl Bygg- och miljönämnden som Kultur- och fritidsnämnden uppvisar överskott överstigande 1% .

Kommunfullmäktige beslutade i Årsbudget 2022, flerårsplan 2023 - 2025 om fyra strategiska inriktningsområden vars utfall bedöms med stöd av tolv styrtal. Kommunstyrelsen konstaterar att fem av tolv måltal uppnåddes för helåret, två saknar utfall och fem uppnåddes ej.

Kommunstyrelsen konstaterar att företagarnas nöjdhet med den kommunala servicen ökat, samtidigt kan vi fortfarande identifiera områden där vi bör utvecklas, däribland rådgivning och kommunikation. Befolkningsutvecklingen

fortsätter att stå stilla, mycket beroende på den svaga bostadsutvecklingen i kommunen. Dock finns det ljuspunkter då förutsättningarna för ökat byggande förbättrats dels genom överföringsledning, dels genom det beslut av utbyggnad av vatten och avlopp i de östra delarna som antogs av Kommunfullmäktige under 2022.

Årets ekonomiska resultat är mycket bra. Framst beror detta på att skatteintäkterna ökat mer än beräknat. Här finns en oro för framtiden då kommunens intäkter växer väsentligen långsammare än kommunens behov och kostnader. Detta kommer att kräva såväl ökad effektivisering som prioriteringar under 2023-2025. Avseende miljöområdet förlorar vi position gentemot kommunkollektivet. De områden vi främst behöver förbättra är hantering av dagvatten, avfallshantering samt att skapa förutsättningar för cirkulär ekonomi.

Kommunstyrelsen konstaterar vidare att resultaten i gymnasiet har fallit ytterligare under 2022, detta är allvarligt både utifrån ett individperspektiv men också ett samhällsperspektiv. Det är särskilt viktigt att följa den utveckling

som sker. Även om näringslivet inte ser någon försämring avseende kompetensförsörjning så pekar alla rapporter i den riktningen. Även detta är ett område där utvecklingen behöver följas noggrant. Här behöver vi pröva både arbetssätt, organisation, teknik och ledarskap.

Kommunstyrelsen konstaterar vidare att Östhammars kommun är en trygg kommun. Ett flertal mätningar visar att våra invånare är väsentligen mer trygga med sina omgivningar än andra kommuners invånare. Viktigt är att vi håller fast vid ett förebyggande arbete och bygger relationer med såväl polis, fastighetsägare och det lokala näringslivet.

Slutligen, Kommunstyrelsen konstaterar att förtroende och delaktigheten förbättras något, om än från en låg nivå. Det är rimligt att anta att detta har en koppling till att det hölls allmänna val under året och att synligheten har varit större. Detta område kräver även fortsättningsvis synlighet från de förtroendevalda och ett gott och professionellt bemötande från kommunens samtliga verksamheter.

Namn på mål	Målbeskrivning	Måluppfyllelse
EN ATTRAKTIV OCH VÄXANDE KOMMUN		
Företagarnas nöjdhet med kommunens service	Måltal 70 Utfallet fås genom Insikt som är en servicemätning av kommunernas myndighetsutövning inom brandskydd, bygglov, markupplåtelse, miljö- och hälsoskydd, livsmedelskontroll samt serveringstillstånd.	Utfall 72 Måltalet är uppnått och det sammanvägda (aggregerade) värdet ligger uppskattningsvis numera endast några enheter från riksgenomsnittet. Företagarnas nöjdhet med kommunens myndighetsövning har förbättrats tydligt under de senaste åren. Inom ett av myndighetsområdena (bygglov) är företagskundernas nöjdhet med kommunen så hög att det sannolikt är bland de absolut högsta i landet (81). Detta bidrar förstås till att driva upp det aggregerade värdet, vilket indikerar att kommunen alltjämt har utvecklingspotential inom några av de övriga myndighetsområdena. Vid en granskning av serviceområdena är det bemötandet som våra företagskunder skattar som högst. Värdet inom bemötande är 77 vilket gränsar till mycket högt i en nationell jämförelse. Serviceområdet information har klättrat tydligast, men är fortfarande det område som skattas lägst (68).
Befolkningsutveckling, nettoökning av befolkningen	Måltal 100 Utfallet fås genom SCB:s öppna statistikdatabas	Utfall -20 Måltalet är ej uppnått. Året inleddes svagt med födslokal tydligt under antalet avlidna. Till del kompenseras detta av att inflyttningarna är större än utflyttningarna. Över tid finns förutsättningar att öka inflyttningen ytterligare i framförallt Alunda, där både nya detaljplaner utvecklas och där större markanvisningar planeras. Den nya majoriteten planerar också för ytterligare stimulanser för bostadsbyggande på landsbygden, vilket kan ge effekter över lite längre tid givet att livsbetingelserna med bl.a. kommunikationer och tillgänglighet stärks.

Namn på mål	Målbeskrivning	Måluppfyllelse
Kommunernas boendeattraktivitet	Måltal 105 Utfallet fås genom den årliga undersökningen Bäst att leva, där Handelshögskolan i Jönköping och tidningen Fokus poängsätter och rankar Sveriges kommuner. Ett lågt utfall är bättre.	Måltalet är ej uppnått. Styrtalet består av en undersökning som årligen gjorts av tidskriften Fokus och dessvärre har Fokus ej genomfört undersökningen under 2022. Ett alternativt sätt att följa boendeattraktivitet är genom SCB:s medborgarundersökning där bland annat frågan ”Vad tycker du om din kommun som en plats att bo och leva på?” där 94% av de tillfrågade kommuninvånarna för 2021 svarade Ganska bra eller Mycket bra. Utfallet av årets undersökning var att 90% upplevde kommunen som en bra plats att bo och leva på. Exempel på förbättringar är att vattenledningen från Örbyhus till Österbybruk och Alunda nu är klar och i bruk. Det innebär att den årliga vattenbrist som drabbat orterna under sommarmånaderna nu är avvärd. Slutförvarsfrågan har fått ett avslut och detta har mottagits positivt av de boende i kommunen. Information om kommunens verksamhet har delats ut i en broschyr till kommunens alla hushåll för att motivera fler att vara med och påverka utvecklingen i samhället. Invånares upplevda delaktighet korrelerar med den upplevda boendeattraktiviteten. Under året har flera betydande verksamheter tagit beslut om att etablera sig i kommunen under kommande år.

EN HÅLLBAR KOMMUN

Långsiktiga finansieringen av välfärdstjänster, resultat i % av skatteintäkter	Måltal 2,5% Utfallet fås från den egna redovisningen och där det ekonomiska resultatet beräknas som en procentsats av summan av skatteintäkter och generella statsbidrag.	Utfall 3,3% Måltalet är uppnått. Årets starka resultat är en effekt av ökade skatteintäkter och ökade statsbidrag. Dessutom har samtliga nämnder, förutom Kommunstyrelsen, ett bättre resultat än förväntat. Att resultatet skiljer sig mycket mellan tertial 2 och tertial 3 är beroende på stora nedskrivningar samt inlösen av pensioner. Vidare ser vi även att såväl kostnader som intäkter inte periodiserats i tillräcklig omfattning.
--	--	--

Namn på mål	Målbeskrivning	Måluppfyllelse
Medellivslängd	Måltal 83,3 Utfallet, som är ett genomsnitt av värdet för kvinnor och män, beräknas av SCB och publiceras på Kolada.se	Måлтаlet är ej uppnått. Utfallet för 2022 presenteras under vecka 10 men prognosen är att måлтаlet ej kommer att nås. Flertalet av kommunens nämnder arbetar inom områden som, antingen mer direkt, eller långsiktigt och indirekt, syftar till att höja invånarnas medellivslängd. Spektrat är brett och innefattar bland annat suicidprevention, miljö- och hälsoskyddsmyndighetsutövning, serveringstillstånd, skötsel och underhåll av vägar, gång- och cykelvägar samt tillhörande belysning men också individnära insatser inom hemtjänst, särskilda boenden, träffpunkter och boendestöd samt det ständigt pågående arbetet med att främja folkhälsan och höja utbildningsnivån, en parameter som kraftigt korrelerar med livslängd.
Aktuell hållbarhetsrankning av kommuner	Måltal 125 Utfallet fås genom undersökningen Sveriges Miljöbästa kommun där tidningen Aktuell hållbarhet poängsätter och rankar Sveriges kommuner. Ett lågt utfall är bättre.	Utfall 205 Måлтаlet är ej uppnått. Kommunen har sedan år 2013 förbättrat sin placering kontinuerligt med några undantag, men i årets resultat backar kommunen rejält. Inom två av de fem områden där det i Årsredovisning 2021 konstaterades att det fanns utvecklingspotential, har kommunen påbörjat ett förbättringsarbete. Det handlar om avfallshantering där kommunen tagit fram förslag till en uppdaterad avfallsplan inkl. handlingsplan samt dagvatten där kommunen tillsammans med GVAB påbörjat arbetet med policy och inriktning för hantering av dagvatten. Inom tre ytterligare områden där utvecklingsbehov konstaterades har inga kända förbättringsarbeten påbörjats. Det handlar om cirkulär ekonomi (t.ex. byggprojekt, IT-utrustning etc.), kemikaliehantering i kommunala verksamheter och hållbarhetskrav på ekonomiska placeringar. Ett område som redan tidigare bedömdes svårt att arbeta med är koldioxidbudget. I årets enkät del fanns flera nya frågor bland annat gällande hur kommunen arbetar med klimat- och energiåtgärder, klimatanpassning och PFAS i miljötillsynen. Inom dessa områden fick kommunen låga poäng i rankingen. För att stiga i rankingen kommande år krävs ett mer systematiskt miljöarbete, fortsatt genomförande av påbörjade utvecklingsprojekt inom vatten och avfall, riktade satsningar på de tre tidigare beskrivna utvecklingsområdena, men även ett ökat fokus på klimat, energi samt PFAS.

Namn på mål	Målbeskrivning	Måluppfyllelse
EN LÄRANDE KOMMUN		
Andel elever som tagit gymnasieexamen inom fyra år	Måltal 75% Utfallet, som baseras på kommunens inregistrering, beräknas av SCB och publiceras på Kolada.se.	Utfall 63,4% Måltalet är ej uppnått. Den totala genomströmningen, inklusive IM, har ökat något men är för andra året på rad lägre än riket. Genomströmningen på yrkesprogrammen var 86,1 % (riket 78,8 %) och genomströmningen på högskoleförberedande program var 82,4 % (riket 85,7 %). Den fjärr- och distansundervisning som gymnasieskolan fått anpassa sig till under coronapandemin har varit utmanande för både skolan och eleverna och där en utmaning har varit att hålla kvar motivation hos elever och anpassa undervisningen efter elevernas förutsättningar och behov på distans. Det kompensatoriska uppdraget har utmanats när undervisningen har bedrivits delvis via fjärr- och distans och en risk är att genomströmningen tar längre tid då elever med svag studiebakgrund inte lyckats fullfölja sin utbildning eller behöver längre tid för att genomföra den. Fler elever än tidigare har valt att avsluta gymnasiet utan examen. Gymnasieskolan har en mycket hög andel elever som påbörjar gymnasiet på ett av IM-programmen och ingångsvärdet (elevernas meritvärde från åk 9) är relativt lågt i jämförelse med riket. De elever som sedermera byter från ett IM-program till ett nationellt program oavsett årskurs på det nationella programmet, har ofta behov av ett fjärde eller femte år. Med tanke på utbildningsskulden har gymnasieskolan vidtagit en hel del åtgärder som exempelvis sommarskola (frivillig lovskola på gymnasiet).

Namn på mål	Målbeskrivning	Måluppfyllelse
Näringslivets upplevelse av hur väl det går att rekrytera medarbetare i vårt geografiska område	Måltal 2,4 Utfallet fås genom undersökningen Företagsklimat som genomförs av Svenskt Näringsliv	Utfall 2,5 Måltalet är uppnått. Näringslivet har på riksnivå en betydligt mer negativ bild av tillgången till arbetskraft än vad de hade föregående år. I Östhammar har bilden inte försämrats lika mycket. Kommunen har en mycket låg generell arbetslöshet samtidigt som det finns ett flertal personer med behov av särskilt stöd för att komma i arbete eller utöka sin arbetsförmåga. En utökad samverkan mellan åtta Upplandskommuner, ReSam, syftar till att erbjuda regionens vuxna medborgare ett relevant utbildningsutbud inom hela vuxenutbildningen men framförallt gällande yrkesutbildning. Inom det arbetsmarknadspolitiska området finns en samverkan med bland annat Arbetsförmedlingen och särskilt stor vikt läggs vid gemensamma samverkanslösningar i frågor som rör lokal och regional utveckling, kompetensförsörjning samt insatser för nyanlända och för personer med särskilt behov av stöd för att komma i arbete, på såväl lokal som regional nivå. Kommande år kommer kompetensförsörjningsfrågan bli än viktigare - och svårare. Teknisk kompetens i form av CNC-operatörer, tekniker och ingenjörer kommer att behövas till bland annat Sandvik, Forsmark, Dannemora gruva, slutförvaret och flygbränslefabrik.
Andel medarbetare som erbjuds kompetensutveckling i sitt arbete	Måltal 85 % Utfallet fås genom kommunens egna Lärandeenkät	Utfall 66% Måltalet är ej uppnått. Trots att fokus på lärande och kompetensutveckling har under året förstärkts på övergripande nivå genom bland annat förbättrad introduktion av chefer, chefsdialoger med fokus på gemensamt lärande och nyuppstart av lärandeplattformen InfoCaption, har inte målet uppnåtts. Arbete kvarstår att göra.

Namn på mål	Målbeskrivning	Måluppfyllelse
EN ÖPPEN KOMMUN		
Andel invånare med upplevd möjlighet att delta aktivt i arbetet med kommunens utveckling	Måltal 30 % Utfallet fås genom SCB:s medborgarundersökning	Utfall 28% Måltalet är ej uppnått. Under året har val hållits vilket tenderar att öka intresset för samhällsfrågor och förvaltningen har genomfört fler insatser jämfört med tidigare, bland annat har en informationsbroschyr om kommunens verksamhet samt forum för delaktighet distribuerats till alla hushåll – ett led i att förstå hur man kan vara delaktig i samhällsutvecklingen. Flera processer pågår där delaktighet är en viktig komponent. Flera processer pågår där delaktighet är en viktig komponent, till exempel arbetet med utvecklingen av hamnen i Öregrund och utvecklingen av Alunda när orten växer. En lärdom är att det behöver vara tydligt från start att delaktighet inte innebär att alla som deltar får som de vill. Om förväntningarna är sådana blir risken överhängande att någon eller flera grupper upplever sig förfördelade och blir missnöjda. En tydlighet i kommunikation kring förväntningar krävs, annars finns en risk att upplevelsen av delaktighet snarare försämras då förväntningar och genomförande inte är i linje med varandra.
Andel invånare med förtroende för kommunens politiker	Måltal 35 % Utfallet fås genom SCB:s medborgarundersökning	Utfall 37% Måltalet är uppnått. Under året har val hållits, något som ökar antalet möten mellan invånare och politiker. Under året har ett flertal aktiviteter gjorts kopplat till dialog med invånare. Detta har skett dels i frågan om utvecklingen av Öregrunds hamnområde och framtagandet av kommunens nya Översiktsplan. Östhammars kommun har även medverkat vid Oland Visar och Albrektsmässan. Under året har även ett flertal stora frågor hanterats och beslutats. Dels frågan om ett slutförvar av använt kärnbränsle, dels utbyggnaden av Lv 288, Gimo-Börstil samt beslutet att bygga ut kommunens vatten och avloppssystem.

Namn på mål	Målbeskrivning	Måluppfyllelse
Andel invånare som känner sig trygga i sitt bostadsområde när det är mörkt ute.	Måltal 87 % Utfallet fås genom SCB:s medborgarundersökning	Utfall 88% Måltalet är uppnått. Andelen som känner sig trygga när det är mörkt ute är mycket högt i Östhammars kommun. 88% ger ett mycket högt eller högt betyg på den upplevda tryggheten, vilket ska jämföras med ett sverigesnitt om 75. När kommunen de kommande åren planerar att växa är det en uttalad ambition att detta inte sker på bekostnad av den upplevda tryggheten (givetvis). Därför ska särskild hänsyn tas till just detta i tillväxtarbetet.
UPPDRAG	Kommentar	
Vidta åtgärder för att sänka sjukfrånvaron	Uppdraget att sänka sjukfrånvaron fortsätter. Planen som togs fram tidigare har gett effekt. Under 2022 ökade sjukfrånvaron i Östhammars kommun från 7,4% år 2022 till 8,1%. Målet är en låg och stabil sjukfrånvaro. Arbete med fokus på bättre arbetsmiljöarbete, friskfaktorer, tidig och aktiv rehab samt goda ledare med goda förutsättningar behöver fortsätta för att åstadkomma den långvariga effekten.	
Förvaltningen får i uppdrag att stärka medborgardialogen	Arbetet med att stärka medborgardialog i kommunen har inletts men med modifieringen att följa KS beslut att stärka delaktighet. Medborgardialog är en del av delaktighetsarbetet men fler insatser, i enlighet med SKR:s delaktighetstrappa, behövs för att skapa förändring i medborgarnas upplevelse. För att motivera fler att vilja vara med och påverka skickade en broschyr ut under året där forum för delaktighet presenterades. Att bjuda in till mer delaktighet skapar en större förväntan om påverkan. Det är viktigt att tydliggöra att delaktighet innebär att många röster tas in och vägs samman. Delaktighet innebär inte att alla får som de vill utan att den gemensamma bilden och uppfattningen vävs samman för bättre beslut och mer långsiktig hållbarhet.	

Balanskravsresultat

I begreppet God ekonomisk hushållning ingår också att en balanskravsutredning görs av kommunens resultat. Vid balanskravsutredning exkluderas reavinst, reaförluster och avsättningar till resultatutjämningsfond från det redovisade resultatet. Detta görs i syfte att få ett resultat som är jämförbart mellan olika år och andra kommuner. I tabellen nedan framgår årets balanskravsresultat.

BALANSKRAVSUTREDNING MNKR	2021	2022
Periodens resultat från resultaträkningen	69,3	49,7
Reducering av samtliga realisationvinster	-1,4	-4,9
Periodens resultat efter balanskravsjusteringar	67,9	44,8
Reservering av medel till resultatutjämningsreserv	0	0
Användning av medel från resultatutjämningsreserv	0	0
Periodens balanskravsresultat	67,9	0
Återställande av negativt resultat från tidigare år		
BalanskravsResultat	67,9	44,8

Väsentliga personalförhållanden

Under 2022 kostade löner, arvoden och övriga ersättningar 1073 (1028) mnkr. Av dessa var 731 (712) mnkr löner, 245 (238) mnkr arbetsgivaravgifter och 96 (78) mnkr pensioner). Summorna inom parentes avser motsvarande kostnader för 2021.

Antal anställda och anställningsform

Vid året slut var antalet tillsvidareanställda 1801 (1767 år 2021) varav 1498 (1478) kvinnor och 303 (289) män. Både i absoluta tal och omräknat till årsarbetare återfinns de flesta anställda inom socialnämndens och barn- och utbildningsnämndens områden som tillsammans sysselsätter nästan 80 % av kommunens medarbetare.

Kommunen har också ett större antal visstidsanställda i form av allmänna och särskilda visstidsanställningar eller vikariat. Vid årets slut hade vi 147 allmänna och särskilt visstidsanställda och 59 vikariat omräknat som årsarbetare.

ANSTÄLLNINGAR PER NÄMND 2021

ANSTÄLLNINGAR TOTALT

	KS	BMN	KFN	BUN	SN	2022	2021	2020	2019	2018
Tillsvidareanställningar	288	29	42	667	741	1 801	1767	1744	1765	1772
- varav kvinnor	209	11	27	571	660	1 498	1478	1479	1508	1511
- varav män	79	18	15	96	81	303	289	265	257	261
Omräknat till årsarbeten	273	29	32	635	648	1 657	1617	1589	1611	1606
Visstid omräknat till årsarbeten	19	4	0	78	57	147	158	184	105	144
Vikariat omräknat till årsarbete	15	1	2	13	34	59	66	56	55	52

Personalomsättning

Under 2022 lämnade 222 personer sin anställning i kommunen varav 59 gick i pension, vilket motsvarar en personalomsättning på 12,9 % inklusive och 9,3 % exklusive pension. Personalomsättningen har ökat från tidigare år och syns allra främst inom sektorerna omsorg och verksamhetsstöd. Inom sektor verksamhetsstöd är det främst i bristyrkena kock och upphandlare där personalomsättningen varit stor. Hög personalomsättning är inte önskvärd och medför både direkta och indirekta kostnader.

Sjukfrånvaro

Året inleddes och avslutades med höga sjuktal framförallt på grund av hög spridning av covid, säsongsinfluensa och vinterkräksjuka vilket påverkat årsresultatet med en ökning på totalen.

SJUKFRÅNVARO I RELATION TILL ORDI- NARIE ARBETSTID (%)	2022	2021
Totalt kommunen	8,1	7,4
Kommunstyrelsen	6,7	5,4
Bygg- och miljönämnden	3,2	2,1
Kultur- och fritidsnämnden	6,9	5,1
Barn- och utbildnings- nämnden	7,2	6,7
Socialnämnden	8,7	8,3
Åldern 1-29 år	8,4	6,6
Åldern 30-49 år	7,7	7
Åldern 50-99 år	8,5	7,9
Sjukfrånvaro från dag 60	28,4	29
Kvinnor	8,7	8,1
Män	5,5	4,2

Under kvartal två och tre ligger sjukfrånvaron däremot åter på normala och till och med något lägre nivå vilket även gäller den långa sjukfrånvaron från dag 60, som har minskat 0,5 procent jämfört med föregående år vilket kan tolkas som att förbättrade rutiner, stöd och andra insatser hjälper oss att stabilisera sjuktalen.

I arbetet med att få ner sjuktalen i Östhammars kommun har ett stort fokus legat på arbetsmiljöarbetet. Genom att utbilda kommunens chefer i de friskfaktorer som ska bidra till goda arbetsmiljöer med närvarande ledare, ett aktivt arbete med tidiga insatser och anpassning för våra sjukskrivna, hög delaktighet och utvecklingsmöjligheter, vill vi skapa attraktiva arbetsplatser där medarbetare stannar och trivs.

Heltid som norm

I oktober 2020 beslutade Kommunstyrelsen ett genomföra nämnds- och sektorsövergripande pilotprojekt ”heltid som norm” i Gimo. Syftet var att bättre kompetensförsörja verksamheterna genom att vi blir en mer attraktiv och jämlik arbetsgivare. Samtidigt skapar vi förutsättningar för en god arbetsmiljö och högre kvalitet i verksamheten.

Utvärderingen av projektet visade att sysselsättningsgraden ökat från 89,18 % 2021 till 90,40% 2022.

Totalt 18 medarbetare önskade utökning av sysselsättningsgraden. 8 medarbetare utökade verkligen sin sysselsättningsgrad, medan ytterligare 4 medarbetare kunde fått utökning om de accepterat att gå till annan avdelning på arbetsplatsen eller gått till hemtjänsten. 6 medarbetare har inte fått utökning på grund av att budgeten inte tillåter detta i dagsläget.

Under 2023 ska arbetet fortsätta för att öka den totala sysselsättningsgraden och arbeta oss mot heltid som norm.

Satsa på medarbetare genom att stärka chefers förutsättningar

Senare års forskning om chefers villkor och förutsättningar visar att kraven har ökat på politisk insyn och det är alltmer fokus på ekonomi- och verksamhetsstyrning samt att det finns stora skillnader i förutsättningar. Ett område som har lyfts fram för att förbättra chefers förutsättningar är att minska antalet medarbetare per chef. I Östhammars kommun har vi sammanlagt 110 chefer i december år 2022. Av dessa har 78 st. ett fullt chefsansvar det vill säga både ansvar för verksamhet, personal och ekonomi. Det finns ytterligare 32 chefer/ledare med ett ledningsansvar, det vill säga att de har ansvar för ett till två av områdena verksamhet, personal och ekonomi men inte har det huvudsakliga ansvaret för verksamheten.

I tabellen nedan framgår hur stora grupper (direktrapporterande medarbetare) som personalansvariga chefer i Östhammars kommun har. En premis som kan stärka chefers förutsättningar är tillgång till förstärkt resurs i form av exempelvis biträdande chef, teamledare etcetera med personalansvar men utan ekonomi- eller verksamhetsansvar.

CHEFER OCH UNDERSTÄLLDA 2022

Antal medarbetare	Antal chefer	Antal chefer med underställda chefer
1-20 medarbetare	40	9
21-40 medarbetare	23	8
41-60 medarbetare	8	2
61- medarbetare	7	3
Totalt	78	22

Under året har en kvantitativ kartläggning och analys gjorts av delar av våra chefers organisatoriska förutsättningar. De faktorer som är undersökta är bland annat antal medarbetare per chef, antal verksamhetsadresser, administrativt stöd, möjlighet att arbeta på distans, vakanser, personalomsättning etc. Chefernas förutsättningar inom Omsorgen har särskilt undersökts under året. Prioriterade områden för att förbättra deras förutsättningar har genomförts.

Avslutningsvis kan det sägas att Östhammars kommuns uppdrag att leverera välfärd är fullständigt beroende av medarbetare och chefer. Därför är det viktigt att fortsätta satsa på god arbetsmiljö och närvarande och tydligt ledarskap.

Förväntad utveckling

Sveriges kommuner och regioner, SKR, publicerar löpande prognoser över hur den offentliga ekonomin utvecklar sig. I sin senaste rapport, publicerad i mitten av februari, rapporterar de att man nu kan se en påtaglig försämring av konjunkturen. En försämring som till stora delar beror på den höga inflationen och ränteläget. Under den sista delen av 2022 så sjönk den svenska bruttonationalprodukten, BNP och prognosen är att såväl BNP som sysselsättning kommer att sjunka under 2023. Det finns en fördröjning i hur inflationen påverkar samhället och dess aktörer vilket innebär att de höga prisnivåerna kommer att slå hårt på ekonomin under 2023. För kommunens del såg man tidigt under 2022 att inflation och priser rörde sig men det var först under senare delen av 2022 som det märktes på riktigt, i form av försämrat resultat, i kommunens driftuppföljning.

Kommunen hade 22 320 invånare 1 november 2022. Datumet är viktigt då invånarantalet vid detta datum ligger till grund för kommunens nivå, för nästkommande år, inom det statliga skatte- och utjämningsystemen. Kommunen budgeterar att invånarantalet kommer att öka

med 100 individer årligen under tidsperioden 2023 – 2025. Andelen personer över 65 år och under 18 år väntas under samma tid öka sin relativa andel av befolkningen. Lejonparten av den kommunala verksamheten är utformad för dessa grupper och de medför därför generellt högre kostnader för kommunen än personer i arbetsför ålder.

De tre senaste åren har kommunens resultat legat på i snitt 3,3 % av skatter och generella statsbidrag. Verksamhetens nettokostnader har samma period ökat med i genomsnitt 4,5% medan skatteintäkter och generella statsbidrag ökat med 5,5%. Resultatnivån i den budget som lagts för 2023, planperioden 2024-2026 är lägre än det faktiska utfallet för de tre senaste åren vilket är en följd av det ansträngda ekonomiläget i landet som stort.

Driftredovisning

PER NÄMND MNKR	INTÄKTER		KOSTNADER		NETTO		FÖREGÅ. ÅR UTFALL	BUDGET	AVVIK -ELSE
	BUDGET	UTFALL	BUDGET	UTFALL	UTFALL				
Kommunstyrelse	397,2	399,1	-613,8	-666,0	-266,9	-199,7	-216,7	-50,3	
varav pensioner och finanser	2,7	0,0	-21,5	-68,6	-68,6	-34,0	-18,8	-49,8	
varav kommunledningskontor	116,7	115,4	-250,1	-248,9	-133,5	-125,4	-133,4	-0,1	
varav enheten för arbete och sysselsättning	20,6	21,5	-28,3	-24,7	-3,1	-8,9	-7,7	4,5	
varav teknisk förvaltning	257,1	262,2	-314,0	-323,9	-61,7	-31,4	-56,9	-4,8	
Säkerhetsnämnd	0,4	0,2	-0,4	-0,2	0,0	0,0	0,0	0,0	
Bygg- och miljönämnd	19,2	17,3	-25,1	-22,6	-5,3	-4,9	-5,9	0,7	
Kultur- och fritidsnämnd	11,3	12,4	-53,0	-52,8	-40,3	-39,9	-41,7	1,4	
Barn- och utbildningsnämnd	47,0	78,4	-645,4	-669,1	-590,7	-574,4	-598,4	7,7	
Socialnämnd	391,5	393,9	-926,4	-933,0	-539,1	-516,9	-535,0	-4,1	
VERKSAMHETENS NETTO- KOSTNADER	866,5	901,4	-2 264,2	-2 343,6	-1 442,2	-1 335,8	-1 397,7	-44,5	
Skatteintäkter	1 145,6	1 176,3			1 176,3	1 117,7	1 145,6	30,6	
Utjämnings- och Generella statsbidrag	313,9	346,2	-26,0	-30,0	316,2	286,9	287,9	28,3	
VERKSAMHETENS RESULTAT	2 326,0	1 838,2	-2 290,2	-1 787,9	50,2	68,8	35,8	14,4	
Finansilella intäkter	1,6	3,9			3,9	24,4	1,6	2,3	
Finansilella kostnader			-2,6	-4,5	-4,5	-23,9	-2,6	-1,9	
ÅRETS RESULTAT	2 327,6	1 842,1	-2 292,8	-1 792,5	49,7	69,3	34,8	14,8	

Investeringsredovisning

PER NÄMND MNKR	UTFALL 2021	UTFALL 2022	BUDGET 2022	BUDGET 2022 OCH ÖVER- FÖRT FRÅN FG ÅR	AVVIKELSE 2022
Kommunstyrelse	112,0	136,1	142,2	297,8	146,1
varav kommunledningskontor	0,7	0,2	2,5	2,8	2,8
varav teknisk förvaltning	108,9	136,0	138,2	292,0	141,8
varav affärsverksamhet renhållning	2,4	0,0	1,5	3,0	1,5
Bygg- och miljönämnd	0,2	0,0	0,2	0,2	0,2
Kultur- och fritidsnämnd	0,4	0,5	1,7	1,8	1,8
Barn- och utbildningsnämnd	3,5	4,4	2,5	11,6	11,6
Socialnämnd	1,1	2,3	2,3	3,0	3,0
NETTOINVESTERING	117,2	143,4	148,9	314,4	160,7
Finansiell leasing	57,9				
KONCERNBOLAG					
Hargs hamn	40,6	67,0			
Östhammarshem	65,4	72,9			
Östhammar vatten	73,6	28,0			
NETTOINVESTERING KOCERNEN	354,6	311,3			

STÖRRE INVESTERINGSPROJEKT MNKR	UTGIFTER 2022		TOTALA UTGIFTER	
	BUDGET	UTFALL	BUDGET	UTFALL
Nya skolan Östhammar matsal	15,7	60,4		
Fsk Myran Alunda	30,0	0,0	30,0	0,0
Utbyggnad Olandsskolan Alunda	20,5	0,2	24,9	4,6
Utbyggnad Österbyskolan	0,5	1,0	29,6	30,1
Fsk Mineralen Österbybruk	24,1	20,3	52,1	48,3
Fsk Fröet Östhammar	50,7	28,9	51,8	29,9
Frösökårshallen Östhammar	15,0	1,3	16,8	3,1

Hållbarhetsredovisning

FN:s definition av hållbar utveckling är ”en utveckling som tillfredsställer dagens behov utan att äventyra kommande generationers möjligheter att tillfredsställa sina behov”. I begreppet ingår att tillgodose grundläggande mänskliga rättigheter, möjlighet till utveckling och att upprätthålla de naturliga systemens förmåga att förse samhällen och människor med naturresurser och ekosystemtjänster. Sammantaget omfattar en hållbar utveckling många av de delar som ingår i en kommuns verksamhet och ansvarsområden. Begreppet omfattas av tre odelbara områden; social, ekologisk och ekonomisk hållbarhet.

Hållbarhetsredovisningen omfattar en samlad uppföljning av genomfört arbete under året utifrån kommunfullmäktiges strategiska inriktningsområde En hållbar kommun, antagna hållbarhetslöften och hållbarhetsnyckeltal.

Samlad bedömning

Östhammars kommun arbetar har under 2022 på flera sätt arbetat med att bli en mer hållbar kommun. Det finns fortsatta framgångar och utmaningar i arbetet.

God ekonomisk hushållning är ett grundläggande mål för kommunen och här kan vi konstatera att kommunen har uppnått en del av de uppsatta målen. Kommunen står inför stora investeringsbehov som kommer kräva kloka strategier och samarbeten framöver.

Att förvalta befintliga naturresurser är ett viktigt mål för Östhammars kommun, inte minst när det gäller vattentillgångar, strategisk markanvändning, god samhällsplanering och hur vi hanterar energiefektivisering, upphandling, kemikalier och avfallshandling. Kommunens arbete framöver skulle stärkas av ett mer systematiskt arbete i dessa frågor.

God hälsa är både en förutsättning och ett mål för välfärdsarbetet som bör riktas så att skillnader i hälsa minskar. Kommunen har ansvar för alla invånare men särskilt för de grupper som har störst behov av kommunens insatser. För att kunna rikta arbetet så att skillnader i hälsa minskar är det viktigt att analysera skillnader mellan kön men även att vara uppmärksam på skillnader mellan grupper. För att bibehålla och öka hälsoläget i befolkningen är det fortsatt viktigt att skapa förutsättningar för goda och jämlika livsvillkor, levnadsförhållanden och att främja goda levnadsvanor bland invånarna.

En hållbar kommun

Samtliga nämnder har under året haft mål kopplade till det strategiska inriktningsområdet En hållbar kommun. Målen har bland annat handlat om trygghet i skolan, hälsofrämjande och inkluderande kultur- och fritidsverksamhet, att i samhällsplaneringen skapa förutsättningar för hållbar samhällsutveckling och kommunen som en attraktiv och hållbar arbetsgivare. Området följs upp och analyseras i årsredovisningen under kapitlet Förvaltningsberättelse, där även detaljer kring de tre styrtalen finns. Analysen visar i korthet att Östhammars kommun är på god väg eller till och med har uppnått delar av målet. Inom flera områden behövs dock ett fortsatt aktivt arbete, eller förstärkning, för att kommunen ska hålla kursen och fortsätta en positiv trend.

Medellivslängden är ett styrtal som kopplar till social hållbarhet. Måltalet är ej uppnått. Flertalet av kommunens nämnder arbetar inom områden som, antingen mer direkt, eller långsiktigt och indirekt, syftar till att höja invånarnas medellivslängd. En viktig del är det ständigt pågående arbetet med att främja folkhälsan och höja utbildningsnivån, en parameter som kraftigt korrelerar med livslängd.

Den långsiktiga finansieringen av välfärdstjänster (resultat i % av skatter) är ett styrtal som kopplar till

ekonomisk hållbarhet. Måtalet är uppnått. Årets resultat är en effekt av ökade skatteintäkter och ökade statsbidrag. Dessutom har alla nämnder, utom Kommunstyrelsen, ett bättre resultat än förväntat.

Aktuell Hållbarhets kommunranking – en miljöranking av Sveriges kommuner är ett styrtalet som kopplar till ekologisk hållbarhet. Måtalet nåddes inte 2022. Kommunen har annars sedan år 2013 förbättrat sin placering kontinuerligt med några undantag, men i årets resultat backar kommunen rejält. För att stiga i rankingen krävs ett mer systematiskt miljöarbete, fortsatt genomförande av påbörjade utvecklingsprojekt inom vatten och avfall, men även ett ökat fokus på klimat, energi samt miljögifter (exempelvis PFAS).

Hållbarhetslöften - gemensamt miljöarbete i länet Kommunfullmäktige har tecknat hållbarhetslöften som ett sätt att fokusera kommunens miljöarbete. De är en avsiktsförklaring och ingår i Färdplan för ett hållbart län, där många aktörer i länet samarbetar inom fyra utvalda miljöområden. Östhammars kommun har antagit löften inom tre delprogram; Minskad klimatpåverkan, Ekosystem och biologisk mångfald samt Vatten. Förvaltningen och sektorerna ska arbeta med dessa främst i den ordinarie verksamhetsplaneringen och i vissa fall genom att aktivt söka stöd och bidrag.

Löftena inom Minskad klimatpåverkan skulle genomföras 2019-2022. Det handlade om gång- och cykelvägar, pendlarparkeringar, digitala lösningar, kommunens tjänstefordon, installation av solceller, energieffektivisering av kommunala byggnader och att minska matsvinn i kommunala verksamheter. Drygt 2/3 av löftena har nåtts under programperioden. Kommunerna och länets övriga aktörer ges möjlighet att under 2023 teckna om de löften man önskar.

Delprogrammet Ekosystem och biologisk mångfald ska genomföras 2020-2023. Löftena omfattar bland annat vandringsvägar för fisk, naturvårdande skötsel av kommunalägd skog och naturmark, bekämpning av invasiva arter, grönstruktur i samhällsplaneringen och naturmiljöer som en viktig grund för friluftsliv och rekreation för boende och besökare. Arbetet pågår inom en majoritet av de antagna löftena.

Löften inom delprogram Vatten ska genomföras 2021- 2024. Det handlar om att minska vattenanvändning i kommunala verksamheter, vattenbesparande kampanjer, ny teknik gällande vatten- och avloppslösningar, planering av dricksvatten, spillvatten och dagvatten samt minska utsläpp av kemikalier och mikroplaster från kommunala verksamheter. Arbetet har påbörjats inom flera områden men det återstår en hel del arbete inom området.

Under 2023 erbjuds samtliga aktörer i länet att teckna löften inom det fjärde valda fokusområdet, Samhällsutveckling. Där ligger fokus på avfallshantering, god bebyggd miljö, kemikaliefrågor och livsmedel.

Hållbarhetsnyckeltal

Nyckeltal är områden som kommunen följer utan att styra mot. Valda hållbarhetsnyckeltal berör främst områden inom social och ekonomisk hållbarhet. Social hållbarhet handlar om människors välbefinnande, rättvisa, makt, rättigheter och om individens behov. En ekonomisk hållbarhet kan ses som en ekonomisk utveckling som inte medför negativa konsekvenser varken för den ekologiska eller sociala hållbarheten.

Nyckeltalen visar både styrkor och utmaningar för Östhammars kommun. Kommunen har en hög sysselsättningsgrad, en låg ungdomsarbetslöshet och en låg andel invånare (0–19 år) i ekonomiskt utsatta hushåll. Detta kan ses som styrkor. Analysen visar dock att trots att inte fler hushåll riskerar att hamna

i fattigdom så finns en risk att fler barn kan komma att påverkas av det ekonomiska läget (höjda priser på livsmedel, el och bensin.)

Den demografiska utvecklingen kan ses som en utmaning, då trenden indikerar att allt fler kommer

behöver välfärdstjänster samtidigt som den arbetsföra befolkningen minskar. För att möta upp dessa utmaningar kan kommunen stärka arbetet med att främja hälsa i alla åldrar och särskilt ett hälsosamt åldrade.

Nyckeltal	2022	2021	2020	Kommentar
Demografisk försörjningskvot	0,98	0,97	0,95	Saknas uppgifter från 2022. Trenden fram till 2021 är svagt stigande och vi har en utveckling som är mer problematisk än för landet som helhet. Utvecklingen förstärker den svåra situation för kompetensförsörjning vi har idag. Med flera stora industriprojekt på gång i kommunen, kräver detta såväl en positiv befolkningsutveckling som bebyggelseutveckling och god infrastruktur med en effektiv kollektivtrafik.
Ekologiska livsmedel i kommunens verksamhet, andel (%)	28		25	Östhammars kommun har ökat andelen ekologiskt till 28 % från 2020 då vi hade 25 %. Ökningen beror på två saker – dels har verksamheten varit bättre på att detaljerat följa upp de olika områdena dvs skola, förskola, säbo osv. så att vi kan ringa in var vi köper mindre ekologiskt och om det på den enheten verkligen medför lägre kostnader. Det arbetet fortsätter kommunen med. Den andra delen är ett nytt avtal gällande livsmedel den 1 juni 2022 och i det avtalet hade kommunerna tillsammans efterfrågat och fick svar på en något högre andel ekologiska produkter. Generellt påverkas resultatet även av att prisbildningen på ekologiskt jämfört med konventionellt för varje år blir lite bättre.
Kvinnors mediannettoinkomst som andel av mäns mediannettoinkomst, andel (%)		74,14	74,17	Här saknas data från 2022. Östhammars kommun kan konstatera att det vare sig på lokal eller nationell nivå sker några större förändringar. Siffrorna återspeglar den könsstruktur som finns på arbetsmarknaden idag, en stark teknisk sektor med många män anställda och en offentlig sektor där mer än 85 % av de anställda är kvinnor. Löneskillnaderna mellan teknisk sektor och offentlig sektor blir tydliga i resultatet.

Nyckeltal	2022	2021	2020	Kommentar
Tillgång till bredband om minst 100 Mbit/s, andel (%)		75,69	68,21	<p>Inga nya uppgifter har tillkommit sedan föregående år, däremot skedde en ökning på ca 7 % från 2020 till 2021. Det som däremot kan utläsas från Post- och telestyrelsens statistikportal är att ca 87,77 % i Östhammars kommun har fast bredbandsuppkoppling (via trådbunden access). När man har uppkoppling har man mer än 10 Mbit/s i hastighet. Hur stor andel i kommunen som år 2022 hade minst 100 Mbit/s presenteras i rapport i mars/april 2023.</p> <p>Under året har det pågått förberedelser för försäljning av stadsnätet, vilket inneburit lite av ett status Quo på utvecklingsarbetet av bredband på landsbygden med stadsnätet som katalysator. Övriga aktörer på marknaden som fått Post- och telestyrelsens stöd har arbetat på och kommer sannolikt att fortsätta arbetet under 2023. Då kommer också utfallet av försäljningen att börja synas.</p>
Anmälda våldsbrott, antal/100 000 inv		621,5	647,2	<p>Utfall för 2022 finns inte än. Tittar man på tidigare år kan det konstateras att utvecklingen gått nedåt sedan kurvan vände 2019 och sjönk sedan under två år. Sett ut ett längre perspektiv är det dock svårt att utläsa någon tydlig trend. Östhammars kommun tenderar att över tid ligga lägre än både riket och länet med undantag på den stora toppen under år 2011.</p> <p>Generellt upplever kommuninvånarna kommunen som en trygg plats att bo på. 91% känner låg oro för att bli utsatta för våldsbrott eller hot om våld, detta kan ställas i relation till rikets 72%.</p>
Invånare 0-19 år i ekonomiskt utsatta hushåll, andel (%)		4,29	4,33	<p>Antal hushåll med försörjningsstöd i Östhammars kommun har legat på en liknande nivå under perioden. Trenden är dock att familjerna är större och fler barn då påverkas både kortsiktigt och långsiktigt av att föräldrar inte kommer ut i egen försörjning. En av orsakerna att de inte kommer ut i försörjning är att det finns få insatser via Arbetsförmedlingen i kommunen, då deras närvaro i länet är ytterst liten. Ett större ansvar faller då på kommunens egna insatser.</p> <p>Prognosen är att det ekonomiska biståndet i kommunen kan komma att öka till följd av det ekonomiska läget med höjda priser för el, mat, räntor etc. Detta kan innebära dels att de som redan har försörjningsstöd får större behov, dels att nya familjer kan komma att behöva stöd.</p>

Nyckeltal	2022	2021	2020	Kommentar
Invanare 16-84 år som avstår från att gå ut ensam, andel (%)				<p>Uppgifter saknas för Östhammars kommun i den nationella mätningen. Däremot kan det konstateras att nivån i riket legat på samma nivå i tre år. 28 % nationellt uppger att de avstår från att gå ut ensamma.</p> <p>Eftersom det saknas uppgifter för kommunen kompletterar vi analysen med liknande frågor i medborgarundersökningen. Sammantaget visar resultatet på att kommuninvånarna känner sig tryggare och det kan antas att även oron för att gå ut ensam har minskat bland kommuninvånarna.</p> <p>På frågan ”Hur trygg känner du dig utomhus i det område där du bor när det är mörkt ute” så visar utfallet i medborgarundersökningen att 88 % av kommuninvånarna känner sig trygga. Detta är en förbättring med två procentenheter sedan 2021.</p> <p>På frågan ”Hur orolig är du för att utsättas för sexuella trakasserier” känner 94 % en låg oro, en förbättring med drygt två procentenheter.</p> <p>På frågan ”Hur orolig är du för att bli utsatt för våldsbrott eller hot om våld” känner 91 % en låg oro, en förbättring med drygt fyra procentenheter sedan 2021.</p>
Långtidsarbetslöshet 25-64 år, andel (%) av bef.	2,3	2,3	2,2	<p>Resultatet visar en svagt uppåtgående trend. Detta ska dock inte övertolkas och särskilt inte när siffran är mycket låg och skillnaden mot föregående år är minimal. Arbetsmarknaden är fortsatt god för invånare i Östhammars kommun och i det omkringliggande arbetsmarknadsområdet. Många små företag, en stark teknisk sektor samt närheten till Uppsala skapar en bra mix.</p>
Vuxna biståndsmottagare med långvarigt ekonomiskt bistånd, andel (%) av befolkningen		0,37	0,34	<p>Andel invånare med försörjningsstöd är inte fler än tidigare men det är fortfarande svårt för dessa personer att komma ut i försörjning. En av orsakerna till detta är att det finns få insatser via Arbetsförmedlingen i kommunen, då deras närvaro i länet är ytterst liten. Ett större ansvar faller då på kommunens egna insatser. Prognosen är att det ekonomiska biståndet i kommunen kan komma att öka till följd av det ekonomiska läget med höjda priser för el, mat, räntor etc. Det kan innebära att det långsiktiga behovet av ekonomiskt bistånd blir större över tid.</p>

Nyckeltal	2022	2021	2020	Kommentar
Invånare 25-64 år med eftergymnasial utbildning, andel (%)		26,8	26,3	I Östhammars kommun har en mindre andel invånare läst vidare efter gymnasiet jämfört med riket som helhet. En högre andel kvinnor har eftergymnasial utbildning i jämförelse med män. Det följer rikets mönster. I de flesta län är andelen högutbildade betydligt högre i residensstäderna och i storstadsområdena än i övriga kommuner i länet, vilket även stämmer för Uppsala län. Flickor har redan från grundskolan generellt sett bättre studieresultat än pojkar. Det är en nationell trend som varat under många decennier. Flickor kommer i högre grad in på högskoleförberedande program på gymnasiet än pojkar. Här finns det många olika faktorer enligt den forskning som finns, som visar på skillnader mellan pojkars och flickors måluppfyllelse. Med denna kunskap som grund kan Östhammars kommun arbeta vidare med flera insatser för att minska skillnaderna mellan könen. Skillnader i medellivslängd mellan grupper med olika utbildningsnivå har ökat under senare år och är nu större än skillnaden i medellivslängd mellan kvinnor och män. Gruppen med eftergymnasial utbildning har högst medellivslängd och ökar sin andel av befolkningen samtidigt som de behåller eller utökar sitt försprång i livslängd jämfört med de grupper som har lägre utbildningsnivå. Det är inte bara livslängden som påverkas vid kort utbildning, det gör även fler faktorer såsom hälsa och lön.
Förstagångsväljare som röstade i senaste kommunfullmäktigevalet, andel (%)				Resultatet för 2022 har ännu inte publicerats

Nyckeltal	2022	2021	2020	Kommentar
Risk för undernäring på särskilda boenden	80%	97%		<p>Risk för undernäring är ett mått som påverkar en individs hälsostatus och på gruppnivå är det ett kvalitetsmått. Vid inskrivning vid ett särskilt boende görs bedömning av en rad parametrar, varav risk för undernäring är en. Bedömningarna genomförs alltid och dokumenteras i journal men ska även registreras i det nationella kvalitetsregistret Senior alert. Fördjupad information finns i den Patientsäkerhetsberättelse som upprättas årligen. Förra årets rapporterade utfall avsåg samtliga bedömningar (undernäring, fallrisk, trycksår, munhälsa). Årets rapporterade utfall avser, som avsett, endast undernäring. Det förklarar den stora differens som finns mellan årets- och föregående års utfall och gör att utfallen inte ska jämföras.</p> <p>År 2022 har 80 % av 171 inrapporterade bedömningar visat risk för undernäring. Av dessa har 80 % en registrerad åtgärdsplan och 90 % av de med plan har fått åtgärderna utförda. Hur stor andel av åtgärderna som utförts kan bero på flera saker, till exempel att åtgärden inte är påbörjad eller att åtgärden är pågående och därför inte registrerad som (färdig)genomförd.</p>
Invånare 17-24 år som varken arbetar eller studerar, andel (%)			7,3	Här finns endast siffror från 2020. I förhållande till riket har Östhammars kommun ett gott resultat. Även om vi haft en god utveckling de senaste sju åren bör kommunen vara observant på att vi har försämrat oss i relation till resten av landet.
Allmänt sett, tycker du att man kan lita på människor?	67%	66%		Nyckeltalet visar att det finns en god tillit till varandra i relation till landet som helhet. Det är svårt att analysera de förändringar som sker mellan 2021 och 2022 men kan konstatera att det är männen som ökat sin tillit till andra medan kvinnornas tillit till andra har minskat något.

Nyckeltal	2022	2021	2020	Kommentar
Halt totalfosfor och totalkväve ($\mu\text{g/l}$) i kustvatten inom mätprogram Svealands Kustvatten-vårdsförbund		46,5 $\mu\text{g/l}$	45 $\mu\text{g/l}$	<p>Data för 2022 presenteras under vår 2023. Halten kväve och fosfor har under de senaste tio åren minskat inom hela Östhammarsfjärdens avrinningsområde. Trots detta så ligger medelvärdena idag på en något högre nivå än 2001. Även om åtgärdsområdet som helhet visar minskade värden visar den enskilda stationen en viss ökning både avseende totalfosfor och totalkväve sedan föregående år. Halterna kväve och fosfor innebär enligt EU:s vattendirektiv att fjärdarna är klassade att ha dålig ekologisk status och att åtgärder krävs för att förbättra vattenkvaliteten.</p> <p>Östhammars kommun har de senaste tio åren arbetat med de åtgärder kommunen är ålagda att göra för bättre vattenkvalitet. Det som kvarstår är den så kallade intern-gödningen, där fosfor lagrad i bottensedimenten genom läckage till vattnet påverkar vattenkvaliteten. Som stöd för det arbetet kommer en handbok för hantering av interngödning från Havs- och vattenmyndigheten att publiceras under 2023.</p>
Ungdomar som är etablerade på arbetsmarknaden eller studerar 2 år efter fullföljd gymnasieutbildning, hemkommun, andel				<p>Här finns endast siffror fram till 2020. Nyckeltalet visar en uppåtgående trend sedan 2011 för att plana ut mellan åren 2018 och 2019. Utfallet totalt ligger högre än både riket och länet. I Östhammars kommun är män etablerade på arbetsmarknaden eller studerar i en hög grad jämfört med riket medan kvinnor ligger strax under riksnittet. Andelen ungdomar som är etablerade på arbetsmarknaden eller studerar 1 år efter fullföljd gymnasieutbildning är betydligt lägre än efter 2 år, dock i högre grad än i resten av riket.</p> <p>Vi kan se att det är betydligt fler ungdomar som är etablerade på arbetsmarknaden än som är i studier. Av de som är etablerade på arbetsmarknaden är det fler män än kvinnor och tvärtom när det gäller studier. Det följer det nationella mönstret. Östhammar har en hög etableringsgrad jämfört med länet, vilket skulle kunna förklaras av den låga ungdomsarbetslösheten.</p>

Kommunens verksamhet

Kommunstyrelsen

Nämndens sammanfattning

Under året inträffade flera händelser som på både kort och lång sikt påverkar Östhammars kommun, både kommunkoncernen och kommunen. Följande händelser lyfts främst upp:

- Regeringens beslut om slutförvar av använd kärnbränsle i Forsmark. Östhammars kommun kommer att påverkas inom flera områden, bostadsutveckling, befolkningsutveckling, pendlingsströmmar och en ökad efterfrågan på såväl arbetskraft som varor och tjänster.
- Region Uppsalas beslut om färdigställande av länsväg 288 samt finansiering, i Länstransportplanen. Detta beslut innebär att pendling till och ifrån Östhammars kommun kommer att underlättas, resvägar förkortas och restiden minskar. Östhammars kommun blir mer tillgängligt.
- Kommunfullmäktiges beslut om utbyggnad av VA-systemet, dels vilka systemlösningar som förordas samt finansiering av utbyggnaden. Detta beslut innebär att bostadsutvecklingen kan ta fart i princip hela kommunen. Bostadsutveckling och befolkningsutveckling kommer att påverkas positivt av detta.
- Utöver ovanstående påverkas såväl kommunen som kommunkoncernen av pandemins efterdyningar, det ryska invasionskriget i Ukraina, bränsletillgång i Europa, höga el- och drivmedelspriser samt inflation och höjda räntenivåer. Att insatser på nationell nivå för att tygla inflations- och räntesituationen hitintills inte gett önskad effekt bidrar till att öka det redan mycket osäkra läget.

Kommunen har under året tagit emot och bosatt drygt 90 ukrainska flyktingar enligt massflyktsdirektivet.

Sammantaget, flera beslut påverkar kommunen i positiv riktning, satsningen på infrastruktur i väg och vatten innebär ökade möjligheter för bostadsutveckling. En tillväxt i befolkningen skapar både möjligheten för företag att anställa medarbetare lokalt samtidigt som skatteunderlaget växer. Trots ovanstående finns anledning för Östhammars kommun att följa den ekonomiska utvecklingen kontinuerligt och noggrant, då stor osäkerhet präglar rapporteringen.

Under året har organisatoriska förändringar skett inom förvaltningen. Verksamheten Fastighetsdrift har samorganiserats med sektor Samhälle och den verksamhet som har det strategiska ansvaret för området. Inom sektor Verksamhetsstöd har verksamheten Kansli och utveckling delats upp i två delar och den tidigare verksamheten Upphandling har införlivats in i den nya verksamheten Kansli.

Väsentliga personalförhållanden

Kommunfullmäktige har gett nämnder och förvaltningen i uppdrag att arbeta aktivt för att sänka medarbetarnas sjuktal.

Både början och slutet av 2022 präglades av högre sjuktal, på grund av högre smittspridning. Under Q2 och Q3 låg sjukfrånvaron på lägre och liknande nivåer som tidigare år.

Kommunstyrelsens område påverkades i betydande omfattning och de höga siffrorna i Q1 och Q4 gör att vi landade på 6,7 % sjukfrånvaro för helåret, vilket är något högre än föregående

år. Både kvinnors och mäns sjukfrånvaro ökade. Sjukfrånvaron för det stora och kvinnodominerade verksamhetsområdet måltid och städ påverkar kommunstyrelsens siffror även om ökningen inom det området i sig var mindre under 2022. Dock ökade sjukfrånvaron även i de mer kontorsbaserade yrken vilket speglar förändringen i samhället, återgången till arbetsplatserna och ökad smittspridning kombinerad med allmänt sämre immunförsvar som följd av längre isolering.

2022 har varit året då medarbetare kunnat återvända till arbetsplatser efter den beordrade distansarbetstiden. Inom Kommunstyrelsens område är en betydande del av personal kontorsbaserade så det har varit en större förändring. De arbetssätt som vi lärde oss under distansarbetstiden har vi nu dragit nytta av och infört en möjlighet att förlägga en del av arbetet på distans. Denna möjlighet ger bland annat effektivt mötesdeltagande när tiden inte används för resor, önskad flexibilitet för många medarbetare och har också underlättat kommunens kompetensförsörjning i vissa fall. En annan positiv effekt är att man i dessa arbetsgrupper kan välja arbeta hemifrån dagar som man känner förkylningssymtom men inte betraktar sig som sjuk. Detta minskar smittspridning till kollegor och torde ha en överlag positiv effekt på sjukfrånvaron på längre sikt.

Kvalitet

Östhammars kommun skall vara en attraktiv och hållbar arbetsgivare.

Måлтаlet för kommunens sjukfrånvaro är att den ska ligga på samma nivå som genomsnittet för

landets kommuner. I dagsläget är inte riksnittet känt, så vi kan inte säga om målet uppnåtts. Under året har mycket insatser även fortsättningsvis riktats särskilt mot sektor Omsorg i syfte att bidra till lägre sjukfrånvaro, inte bara just nu utan även på längre sikt.

Det andra måлтаlet om att minst 85 % av medarbetare anger att de erbjudits kompetensutveckling i sitt arbete uppnåddes inte.

Målet att kommunen ska upplevas som attraktiv och hållbar arbetsgivare har vi dock fortsatt arbetat med på flera ytterligare sätt. Ett är genom att förstärka de så kallade friskfaktorerna, det vill säga sådana förhållanden som enligt forskningen bidrar positivt till hälsa och arbetsmiljö. Arbetet påbörjades på sektor Bildning och sektor Omsorg under 2021 och har nu under 2022 genomförts även på de två sista sektorerna Verksamhetsstöd och Samhälle. Syftet är att förstärka chefer genom mer kunskap samt med verktyg att använda i vardagen.

Eftersom ledarskap är en väsentlig faktor i att skapa god arbetsmiljö har chefers förutsättningar varit ett annat fokusområde. Under året har vi studerat både kvantitativt och kvalitativt vilka förutsättningar cheferna har. Arbete med att förbättra förutsättningar har påbörjats både i sektor Bildning och sektor Omsorg

STYRTAL	UTFALL 2022	MÅLTAL 2022
Andel medarbetare som erbjuds kompetensutveckling i sitt arbete	66%	85%
Sjuktal, andelen sjukskrivna		

Östhammars kommun ska redovisa ett gott ekonomiskt resultat med fortlöpande effektiviseringar

Målet är inte uppnått.

Måtalet för styrtalet Fastighetsbeståndsvärde med underhållsplan nåddes inte under året. För att nå måtalet så skulle några större objekt behöva få en underhållsplan. Ett antal nya objekt har färdigställts under året och dessa har en underhållsplan.

Kommunstyrelsens styrtalet om att nå en budget i balans uppnåddes ej. Nämnden nådde, exklusive finanserna, ett minusresultat om drygt 18 miljoner vilket i stort förklaras av de större nedskrivningar som gjordes under året.

STYRTAL	UTFALL 2022	MÅLTAL 2022
Fastighetsbeståndsvärde med underhållsplan	74%	80,0%
Resultatöverskott, budget i balans	Ej Uppf.	

Östhammars kommun ska arbeta socialt och ekologiskt hållbart

Målet är inte uppnått.

Måtalet för styrtalet Kommunens fordonsflotta i klimat- och energiprestanda nåddes inte under året. Måtalet för styrtalet var att nå ett bättre utfall än föregående år men eftersom nästa mätning görs först i maj 2023 så kan vi inte definitivt svara på om vi förbättrat oss eller ej.

Vi har inte nått dock målet med en fordonsflotta som drivs av 50 % förnybart bränsle. Här har vi påverkats negativt av de långa leveranstider som nu gäller vid köp av en elbil eller elhybrid; vi har således inte kunnat byta ut fordon med fossil-

bränsle i den takt vi planerat. Vi har arbetat vidare med laddplatser, körjournaler och dialog med olika användare för att se var elfordon respektive andra fordon med låg miljöpåverkan kan vara lämpliga inför kommande upphandlingar. Som ett exempel är tre skåpbilar med eldrift prioriterade för internposten vilket kan ersätta många mil med diesel. Nästa leverans av fordon är preliminärt satt till april 2023. Inga nya fordon har tillkommit sedan förra rapporteringen då det är extremt långa leveranstider på redan upphandlade fordon genom omvärldsläget.

Arbetet med hållbarhetslöften går vidare, till exempel genom ökad produktion av förnybar el, minskad klimatpåverkan för måltider och fossilfria arbetsresor och arbetspendling. Arbetet med att fasa ut fossil plast har ett mer varierat utfall. Det har visat sig vara lättare att ersätta plasten inom vissa verksamheter och svårare inom andra.

STYRTAL	UTFALL	MÅLTAL 2022
Kommunens fordonsflotta i klimat- och energiprestanda		37

Östhammars kommun ska vara tillgänglig och öppen för medskapande utifrån besökarens, invånarens och företagarens behov.

Målet är inte uppnått.

För styrtalet Invånarens nöjdhet med att få svar på sina frågor om kommunen och dess verksamhet är vi knappt 6 procentenheter från måtalet, det säger oss att vidtagna åtgärder inte har varit tillräckliga och att insatserna för att nå målet framåt bör utvecklas.

För styrtalet Invånarens nöjdhet med möjligheterna att delta aktivt i arbetet med utveckling av kommunen genom till exempel medborgardialoger och samråd når vi inte måltalet men kommunen närmar sig och når ett resultat strax under vilket gör att vi anser att vi är på rätt väg och kan intensifiera arbetet. Arbetet med medborgardialog och stärkt delaktighet fortsätter i kommunen.

STYRTAL	UTFALL	MÅLTAL 2022
Invånarens nöjdhet med att få svar på sina frågor om kommunen och dess verksamhet	55%	61%
Invånarens nöjdhet med möjligheterna att delta aktivt i arbetet med utveckling av kommunen?	28%	30%

Östhammars kommun ska upplevas som attraktivare för invånare, besökare och företagare
Målet är inte uppnått.

Det styrtalet som berör skötsel av allmänna platser är uppnått. Skötselplaner finns på plats och arbetet med att få en effektiv arbetsgång i effektueringen pågår. Kommunens satsning på att stärka upplevelsen av skötseln av allmänna platser har tagits emot väl och genomförandet har i stort följt den uppgjorda planen. Det är fler som nu uppger att de har en positiv uppfattning av skötseln av allmänna platser än det var vid 2021 års mätning.

Det finns flera tänkbara förklaringar till den positiva utvecklingen. En av dem kan vara den satsning som genomfördes under 2022 på just skötsel av allmänna platser i våra tätorter och vid våra kommunala badplatser ("hel och ren").

Fortfarande är dock kommunens utfall lägre än genomsnittet i kommunsverige där drygt 80% uppger att de är positiva till skötseln.

Styrtalet "Andelen invånare som upplever kommunen som en bra plats att bo och leva ska öka" är inte uppnått. Måltalet (95% som sätter högt betyg i medborgarundersökningen) baserades på förra årets extremt höga utfall (94%). Årets resultat, 90,7%, ligger så nära genomsnittsutfallet i kommunsverige att det inte med säkerhet kan skiljas från riket. Sammanfattningsvis upplever kommunmedborgaren, enligt den här mätningen, att platsen är lika bra plats att bo och leva på som genomsnittet i Sverige.

STYRTAL	UTFALL	MÅLTAL 2022
Skötsel av allmänna platser.	75%	73%
Andelen invånare som upplever kommunen som en bra plats att bo och leva ska öka	91%	95%

Förvaltningen uppdras att ta fram beslutsunderlag samt finansieringsplan för utbyggnad av vatten och avloppssystem i Östhammars- och Öregrundsområdet.

Uppdraget anses vara utfört genom beslut i Kommunfullmäktige 14 juni 2022.

Kommunstyrelsen, exklusive finanserna, uppvisar ett negativt resultat om -18,5 Mnkr fördelat på de olika sektorerna enligt nedan:

Sektor Verksamhetsstöd uppvisar ett positivt resultat om 5,9 Mnkr. I dessa siffror ligger en icke överflyttad budgetpost om 2,5 Mnkr som tillhör sektor Samhälle. I övrigt kan överskottet

härledas till chefstjänster som under längre tid av året varit vakanta, vikariemöjligheten vid frånvaro, både för kortare och längre sjukfrånvaro, har varit svårlöst vilket har gett ett lägre utfall av personalkostnader.

Sektor Samhälle uppvisar ett negativt resultat om 28,3 Mnkr. Den huvudsakliga anledningen till det stora negativa resultatet är till följd av nedskrivningar där bland annat den gamla delen av Frösåkersskolan har skrivits ner med knappa 16 Mnkr. Sektorn har under året haft högre kostnader för planerat underhåll än vad som budgeterats. Motsvarande överskottspost om 2,5 Mnkr som sektor Verksamhetsstöd uppvisar, belastar sektor Samhälles utfall.

Sektor Bildning uppvisar ett positivt resultat om 3,9 Mnkr där Introenheten står för den största delen då Migrationsverkets bidrag har varit större än förväntat, samt inkomna oannonserade återbetalningar för 2020 (nov, dec) och 2021 års institutionsplaceringar. Introduktionsenheten har haft lägre försörjningsstödsutbetalningar än tidigare år samt inga kostnadsdrivande placeringar. Ingen hyra är fakturerad från sektor Samhälle. Kommunservice har haft större intäkter än planerat bland annat genom intäkter

från projektet ”Hel och ren”. Sektorn har haft lägre personalkostnader än beräknat på grund av sjukskrivningar under stor del av året samt pensionsavgång som inte är återanstälts.

Kommunstyrelsen hade för 2022 sammantaget 298 Mnkr i investeringsbudget varav 136 Mnkr kom att utnyttjas. Det har varit svårt att nå upp till den omfattning av investeringar som Kommunfullmäktige beslutat om. De investeringar som slutförs under 2022 är i delar sådana som skulle ha varit färdigställda tidigare. Frösåkersskolan är slutbesiktad så när som på en del av utemiljön. Den nya förskolan Mineralen i Österbybruk är slutbesiktad och verksamheten har flyttat in. Flertalet av de investeringar som det beslutades om i Budget 2022 kom inte att påbörjas. Det gäller bland annat utbyggnaden av Olandsskolan, ombyggnad av Gimo sporthall och förskolan Myran.

Anledningen till den låga investeringsnivån beror på en kombination av kompetensbrist i förvaltningen, där såväl byggprojektledarkompetens som upphandlingskompetens inte funnits i den mån som krävts samtidigt som V/A-situationen gjort att vissa projekt inte kunnat komma igång.

DRIFTREDOVISNING MNKR	FUNKTION	UTFALL 2021	UTFALL 2022	BUDGET 2022	AVVIKEL- SE
	POLITIK	-8,3	-9,5	-9,1	-0,4
	STAB	-1,7	-1,3	-1,9	0,6
	GEM NÄMNDER etc	-46,2	-50,3	-50,1	-0,2
	VERKSAMHETSSTÖD, STAB	-1,3	-1,3	-1,5	0,2
	KANSLI/UPPHANDLING	-23,3	-22,8	-22,3	-0,5
	HR	-14,1	-14,1	-14,4	0,3
	EKONOMI	-18,3	-16,4	-16,3	-0,1
	KOMMUNIKATION/KUNDTJ.	-6,0	-9,5	-10,2	0,7
	FASTIGHETSDRIFT	0,0	3,9	0,0	3,8
	MÅLTID OCH STÄD	2,1	1,0	0,0	1,0
	SAMHÄLLE CENTRALT	0,0	-2,9	-3,3	0,4
	NÄRINGSLIV	-5,1	-4,7	-4,9	0,2
	VÄXANDE	-0,8	-2,2	-0,8	-1,4
	VÄXANDE, PLAN KS	-2,9	-3,4	-3,4	-0,1
	AVFALL	0,3	0,3	0,3	0,0
	GATA/FASTIGHET ANSVAR	-31,7	-62,0	-33,0	-29,0
	ARBETSMARKNADSENHET	-8,9	-3,1	-7,0	3,9
	FINANSER	-34,0	-68,6	-33,0	-29,8
DELSUMMA		-200,1	-266,9	-210,8	-56,1
	<i>Budgetväxling övriga nämder</i>		0,0	-5,8	5,8
VERKSAMHETENS NET- TOKOSTNAD		-200,1	-266,9	-216,7	-50,3
Skatteintäkter		1 117,7	1 176,3	1 145,6	30,6
Utjämnning och generellstats- bidrag		286,9	307,8	287,9	19,9
VERKSAMHETENS RE- SULTAT		1 204,5	1 217,2	1 216,9	0,3
	Finansiella poster	1,4	0,3	-1,0	1,3
ÅRETS RESULTAT		1 205,9	1 217,5	1 215,9	1,6

Barn- och utbildningsnämnd

Nämndens sammanfattning

Sjuktal

Sektor Bildnings sjukfrånvaro för helåret 2022 slutade på 7,2 %. Denna nivå kan sättas i relation till 2020 då sjukfrånvaron för helåret var 8,5 % respektive motsvarande siffra för 2021 som var 6,7 %. Nämnden och förvaltningen har i uppdrag från kommunfullmäktige att arbeta aktivt för att sänka medarbetarnas sjuktal. Med hänsyn till att verksamheterna fortfarande påverkas i hög grad av covid-19 är det svårt att helt bedöma vad insatserna för att sänka sjukfrånvaron ger för effekt.

Mål och styrtales arbete

Skolinspektionens elevenkät riktar sig numera till elever i åk 5 och åk 8 på grundskolan samt åk 2 på gymnasiet. Många av nämndens styrtales riktar sig till elever i åk 9 avseende till exempel trygghet, studiero och motivation. Detta innebär att det kommer inte finnas några referensvärden från tidigare år och måltalen stämmer inte för åk 8. De är satta efter den utveckling och mätning som utförts i åk 9.

Kvalitet

Bedömningen är i sin helhet är att sektor Bildning inte prognostiserar att nå nämndens mål om att Alla elever ska ha ska ha en skolgång som präglas av trygghet och hälsa och nämndmålet Alla elever ska ha en skolgång som präglas av studiero. Bakgrunden till det är resultaten från Skolinspektionens Skolenkät som genomfördes under våren 2022 i grundskolans åk 5 och åk 8 samt på gymnasiet åk 2 på hälften av alla landets skolor.

Gällande nämndmålet Alla elever ska mötas av en inkluderande lärmiljö är prognosen att sektor Bildning inte når målet. För grundskolans kunskapsresultat framkommer en lägre

måluppfyllelse 2022 jämfört med 2021 på grundskolan. Andelen elever i åk 9 med godkänt betyg i alla ämnen har sjunkit till 71,2%, förra läsåret var motsvarande siffra 79,7%. I åk 6 har andelen med godkänt betyg i alla ämnen sjunkit till 65,5%, jämfört med 71,8% föregående läsåret. Andelen elever i åk 3 med minst godtagbara kunskaper i alla ämnen är 76,4%. I analysen framkommer att det vikande resultatet till stor del är en effekt av och en studieskuld till följd av pandemin.

Nämndmålet Andel elever som tagit gymnasieexamen inom fyra år, med ett måltal på 75% uppfylldes ej för året, resultatet, 63,4% av eleverna hade uppnått gymnasieexamen inom fyra år. Analysen visar att denna elevgrupp gick in med låga ingångsvärden och var dessutom drabbade av två års pandemi. Detta medför att dessa elever har en studieskuld och behöver längre tid på sig för att ta examen. Det är ett mycket troligt försämrat resultat gällande genomströmning inom fyra år på gymnasieskolan. Resultatet avseende det är inte klart ännu. Den preliminära uträkningen av den genomsnittliga betygspoängen för samtliga avgångselever med examen eller studiebevis minskade från 14,2 till 14,0 (riktet 14,4, 2021).

Nämndmålet Skolan ska vara attraktiv och konkurrenskraftig uppnås inte till fullo. De senaste åren har personalomsättningen minskat med målsättningen att nå en nivå av 7 % exklusive pensionsavgångar. Sektor Bildnings personalomsättning var under 2022 7,4 % vilket innebär en marginell ökning mot 2021 års nivå på 7,2 %. Även om målet inte uppnås tycks personalomsättningen ha stabiliserat sig på en nivå som kan anses vara rimlig mot bakgrund av att en personalomsättning mellan 5-10 % ses som sund.

Nästan alla medarbetare inom sektor Bildning har erbjudits någon form av kompetensutveckling.

Ekonomi

Barn- och utbildningsnämndens nettobudget för 2022 uppgår till 600 885 tkr, vilket kan jämföras med föregående års nettobudget på 582 272 tkr. För helåret visar nämnden ett överskott om 9 681 tkr vilket ger en avvikelse om 1,6 procent.

Överskottet återfinns till stor del på de ”Centrala kontona” och innefattar främst barnomsorgsavgifter, elevhälsoteam (särskilt stöd), fastighetskostnader, avstämning/reserv (elever) samt kompensation för höga sjuklönekostnader.

Väsentliga personalförhållanden

Liksom övriga kommunen inledde sektor Bildning 2022 med högre sjukfrånvaro än väntat på 9,8 % första kvartilen. Højningen förklaras av omikronvarianten av covid-19 som tillsammans med en besvärlig säsongsinfluensa och hårda karantänsregler drev upp sjukfrånvaron. Under året har sjukfrånvaron sedan successivt minskat till låga siffror jämfört med tidigare år, bortsett från Q4 då vi åter såg en hög spridning av covid-19 i kommunen.

Sektor Bildnings sjukfrånvaro för helåret 2022 slutade på 7,2 %. Denna nivå kan sättas i relation till 2020 då sjukfrånvaron var 8,5 % respektive 2021 då motsvarande siffra var 6,7 %. Relaterat till kommunen som helhet kan vi se att sektor Bildning ligger nästan en procentenhet under kommunens total på 8,1 % för helåret 2022.

När vi jämför Bildnings verksamheter med varandra ser vi att sjuktalen är högre ju yngre barn/elever man arbetar med, vilket är ett bekant mönster som förklaras av att arbetet är mer kontaktnära i de lägre åldrarna.

Kvalitet

Alla elever ska ha en skolgång som präglas av trygghet och hälsa.

Måltalet för nämndmålet Alla elever ska ha en skolgång som präglas av trygghet och hälsa uppnås inte 2022.

Inget av de tre styrtalen har heller uppnåtts under året. De aktuella styrtalen är Elevers upplevelse av att kunna påverka skolarbetet i årskurs 8 ska öka, Elevers trygghet i årskurs 8 ska öka och Elevers upplevelse av att kunna nå kunskapskraven i årskurs 8 ska öka.

Bakgrunden till det är resultaten från Skolinspektionens Skolenkät som genomfördes under våren 2022 i grundskolans åk 5 och åk 8 samt på gymnasiet åk 2 på hälften av alla landets skolor. I årets Skolenkät tillfrågades elever i åk 8, tidigare år har målgruppen varit åk 9, det gör att det inte finns jämförande data och nämndens måltal omfattar åk 9. Det medför att det saknas referensvärde och frågeställningen är dessutom ändrad i årets enkät.

Gällande elevers inflytande rapporterar 30% av eleverna i åk 8 att det får vara med och påverka hur det ska arbeta på lektionerna ”Väldigt mycket” eller ”Ganska mycket”. Högstadiieleverna tycker att de i lägre grad kan påverka skolarbetet än mellanstadiielever (50%) och gymnasieelever (57%).

Andelen lärare som rapporterat att eleverna får vara med och påverka skolarbetet väldigt mycket och ganska mycket var 60%. Det kan bero på elevers och lärares olika uppfattning om vad elevinflytande och delaktighet innebär.

Indexområdet trygghet åk 5 och gymnasiet åk 2 har samma indexvärde 8,5 (samtliga deltagande skolor i riket har 8,5 respektive 8,7) medan värdet för elever i åk 8 ligger lägre, 8,0 (samtliga deltagande skolor 8,2). Flickor uppger i högre utsträckning än pojkar att de känner sig otrygga i skolan, en skillnad som ökar allt eftersom eleverna blir äldre. Förutom på en av kommunens högstadieskolor, Vallonskolan, där flickor känner sig mer trygga än pojkar.

Skolinspektionens granskning 2016 har visat att elevers upplevelse av trygghet och studiero i skolan påverkas av flera faktorer. Undervisningens innehåll och lärares ledarskap har stor betydelse, men även processer som exempelvis berör elevers inflytande liksom arbetet med skolans värdegrund spelar roll. Det är av stor vikt att arbeta systematiskt både med trygghet och med studiero.

Hälften av eleverna svarar att de alltid eller till stor del får den hjälp de behöver i skolarbetet. Uppfattningen delas av lärarna. 34 % av eleverna tycker att skolarbetet alltid eller oftast är för svårt. Eleverna har olika förutsättningar hemma, för elever med svårigheter hemma behöver vi öka vårt kompensatoriska uppdrag.

STYRTAL	UTFALL 2022	MÅLTAL 2022
Elevers upplevelse av att kunna påverka skolarbetet i årskurs 8 ska öka.	30%	
Elevers trygghet i årskurs 8 ska öka	74%	
Elevers upplevelse av att kunna nå kunskapskraven i årskurs 8 ska öka.	50%	

Alla elever ska ha en skolgång som präglas av studiero.

Måltalet för nämndmålet Alla elever ska ha en skolgång som präglas av studiero uppnås inte 2022.

Bakgrunden till det är resultaten från Skolinspektionens Skolenkät som genomfördes under våren 2022 i grundskolans åk 5 och åk 8 samt på gymnasiet åk 2 på hälften av alla landets skolor. I årets Skolenkät tillfrågades elever i åk 8, tidigare år har målgruppen varit åk 9, det gör att det inte finns jämförande data och nämndens måltal omfattar åk 9, Det medför att det saknas referensvärde och frågeställningen är dessutom ändrad i årets enkät.

Skolenkätens svarsfrekvens i Östhammars kommun var 82%. Vid beräkning av medelvärden och index ges svarsalternativen olika värden. Värdena summeras och delas sedan på antalet svarande. Indexvärdet är ett sammantaget medelvärde för två till fem frågor inom samma frågeområde. Skolenkäten besvaras av åk 5, åk 8 och åk 2 på gymnasiet. I jämförelser med Sverige, så menas mellan de elever som under samma år besvarat enkäten.

I Östhammars kommun så är utfallet 38% i åk 8 jämfört 43% för övriga klasser i Sverige som svarat på enkäten 2022.

Det totala medelvärdet för frågan, Hur ofta är det arbetsro på lektionerna, är 5,5. Där flickornas medelvärde ligger 0,5 högre än pojkarnas. Vilket innebär att flickor i något högre grad upplever att de oftare har arbetsro.

STYRTAL	UTFALL 2022	MÅLTAL 2022
Elevers arbetsro i åk 8 ska öka.	38%	

Alla elever ska mötas av en inkluderande lärmiljö

Måtalet för nämndmålet Alla elever ska mötas av en inkluderande lärmiljö uppnås inte 2022.

Nämndmålet har tre olika styrtalet: det första är Andel elever som tagit gymnasieexamen inom fyra år. Måtalet uppfylldes ej för året. Analysen visar att 2019 års elever är en grupp som gick in med dels låga ingångsvärden och dels två år av pandemi. Detta medför att dessa elever har en studieskuld och behöver längre tid på sig för att ta examen.

Det andra styrtalet är Elevers motivation i årskurs 8 ska öka. Måtalet uppfylldes ej för året. Bakgrunden till det är resultaten från Skolinspektionens Skolenkät som genomfördes under våren 2022 i grundskolans åk 5 och åk 8 samt på gymnasiet åk 2 på hälften av alla landets skolor. I årets Skolenkät tillfrågades elever i åk 8, tidigare år har målgruppen varit åk 9, det gör att det inte finns jämförande data och nämndens måltal omfattar åk 9, Det medför att det saknas referensvärde och frågeställningen är dessutom ändrad i årets enkät. Åtta procent eleverna i åk 8 anser att lärarna ofta får dem att bli intresserade av skolarbetet, att jämföras med 19% av alla klasser som deltagit i enkäten.

Det tredje styrtalet är Andel elever i årskurs 9 som är behöriga till ett yrkesprogram. Måtalet uppfylldes ej för året. Den troliga förklaringen är att det är en konsekvens av coronapandemin då elever och lärare har haft hög frånvaro vilket har påverkat resultaten i negativ riktning. Detta är en

trend som syns även i riket.

STYRTAL	UTFALL 2022	MÅLTAL 2022
Andel elever som tagit gymnasieexamen inom fyra år	63%	75%
Elevers motivation i årskurs 8 ska öka.	8%	
Andel elever i årskurs 9 som är behöriga till ett yrkesprogram	81%	87%

Skolan ska vara attraktiv och konkurrenskraftig.

Nämndmålet ”Skolan ska vara attraktiv och konkurrenskraftig” uppnås inte till fullo. Styrtalet är personalomsättning med målet att nå 7 % exklusive pensionsavgångar.

De senaste åren har personalomsättningen minskat med målsättningen att nå en nivå av 7%. Sektor Bildnings personalomsättning var under 2021 7,2% medan det under 2022 ökat marginellt till 7,4 %. Även om målet inte uppnås tycks personalomsättningen ha stabiliserat sig på en nivå som kan anses vara rimlig mot bakgrund av att en personalomsättning mellan 5-10 % ses som sund.

Det är marginella skillnader i procent avseende personalomsättning för män och för kvinnor. OSA enkätens resultat stärker att upplevelsen av att skolan tillhandahåller en attraktiv och konkurrenskraftig arbetsmiljö. Index för det genomsnittliga resultatet på alla frågor var i år 81, detta kan jämföras med 2021 då index var 80 och 2019 var index 79.

STYRTAL	UTFALL 2022	MÅLTAL 2022
Personalomsättningen ska vara låg.	7,4%	7%

Ekonomiskt utfall

Barn- och utbildningsnämndens nettobudget för 2022 uppgår till 600 885 tkr, vilket kan jämföras med föregående års nettobudget på 582 272 tkr. För helåret visar nämnden ett överskott om 9 681 tkr vilket ger en avvikelse om 1,6 procent.

Cirka två tredjedelar av överskottet härrör till centrala budgeten och det är posterna nedan som avviker:

Den totala avvikelsen i form av ett överskott förklaras av följande saker:

Poster med överskott

- Barnomsorgsavgifter + 1 332 tkr
- Elevhälsoteam (särskilt stöd) + 2 560 tkr
- Fastighetskostnader (Fröet Östhammar) + 2 355 tkr
- Avstämning/reserv (elever) + 5 255 tkr
- Kompensation för höga sjuklönekostnader + 2 769 tkr
- BUN + 500 tkr
- Avvikelse överskott cirka + 14 770 tkr

Poster med underskott

- BO-IT (mjuk- och hårdvara) - 725 tkr
- BOU-kontor - 553 tkr
- Köp/försäljning platser - 270 tkr
- Skolmåltid - 94 tkr
- Skolskjuts/inackordering - 3 424 tkr
- Kapitalkostnader och investeringar - 2 987 tkr
- Simundervisning - 314 tkr

- Tillsynsavgifter - 143 tkr
- Övriga poster (försäkring, lönetillägg mentorer) - 49 tkr

Avvikelse underskott cirka - 8 560 tkr

Totalt överskott centrala poster cirka + 6 200 tkr

Centralt har det inkommit mer barnomsorgsavgifter än budgeterat.

Överskott som återfinns på elevhälsoteam avser särskilt stöd till grundskola som ej delats ut på grund av att kriterierna för att återsöka pengarna inte uppfyllts ute på skolorna. År 2023 kommer den största delen av det särskilda stödet att fördelas ut och en mindre del stannar centralt.

Sektor Bildning fick budget för hyra till nya förskolan Fröet i Östhammar. Förskolan är ännu inte färdigställd varför denna hyrespost inte är nyttjad och inte heller ska nyttjas under 2022.

Under 2022 har det varit färre barn i för- och grundskola än vad som var budgeterat för vilket innebär att enheterna har fått återbetala (1 255 tkr) del av sin budget till avstämnings/reserv-potten och därmed blir det ett överskott på denna post.

I början på 2022 erhöll sektor Bildning kompensation för höga sjuklönekostnader (2 769 tkr) vilket ej var budgeterat för och ger ett överskott på helår.

Barn- och utbildningsnämnden har för 2022 ej nyttjat hela sin budget för arvoden och fortbildning varför det blir ett överskott om cirka 500 tkr.

DRIFTREDOVISNING MNKR	FUNKTION	UTFALL 2021	UTFALL 2022	BUDGET 2022	AVVIKEL- SE
SEKTOR BILDNING	BILDNING, STAB	-232,6	-245,8	-252,0	6,2
	GYMNASIET OCH VUXENUT- BILDNING	-55,2	-56,8	-57,1	0,3
	GRUNDSKOLA	-184,6	-184,8	-187,1	2,3
	FÖRSKOLA OCH PEDAGOGISK OMSORG	-96,7	-97,8	-98,7	0,9
	KULTURSKOLAN	-5,2	-5,6	-5,5	0,0
DELSUMMA		-574,4	-590,7	-600,3	9,7
	Budgetväxling med KS			1,9	-1,9
VERKSAMHETENS NET- TOKOSTNAD		-574,4	-590,7	-598,4	7,7
	Generella statsbidrag	-	-	-	-
VERKSAMHETENS RESUL- TAT		-574,4	-590,7	-598,4	7,7
	Finansiella poster		-0,5	-0,6	0,0
ÅRETS RESULTAT		-574,4	-591,2	-599,0	7,7

Nämndens digitaliseringsarbete fortsatte under 2022 genom digitalisering av byggarkivet samt inom planenheten. Alltjämt återstår dock mycket att genomföra för att öka service och tillgänglighet genom digitalisering. Till detta planerar vi att återkomma under verksamhetsåret 2023.

Väsentliga personalförhållanden

Personalomsättningen har återigen börjat stiga. Efter år av låg – eller kanske t.o.m. mycket låg - personalomsättning märker vi nu att flera medarbetare i nämndens verksamhet har sökt sig till andra arbetsgivare. Det är oroande och något vi omgående behöver adressera.

Arbetet med Friskfaktorer och Medarbetarskap adresserar detta - men det räcker inte. Det behöver komma till konkreta vardagliga insatser och det måste komma till mer glädjespridande och inspirerande aktiviteter.

Samtidigt är sjukfrånvaron den lägsta i kommunen och resultat på våra arbetsmiljömätningar alltjämt goda (eller kanske t.o.m. mycket goda).

I slutet av tertial tre genomförde nämnden resursomfördelningar från bygglovsenheten till planenheten. Inflödet är lågt på bygglovsenheten, samtidigt som det alltjämt är högt på planenheten. Genom den resursomfördelningen bibehåller nämnden kompetens och breddar samtidigt det gemensamma lärandet.

Kvalitet

Bygg- och Miljönämnden ska skapa förutsättningar för hållbar samhällsutveckling i Östhammars kommun - ekonomiskt, socialt och miljömässigt

NKI-arbetet har givit goda resultat. Fokus har legat på information och bemötande. Särskilt tydligt har detta märkts i bygglovsverksamheten.

Under avslutningen på 2022 genomfördes en särskild insats på hemsidesinformation inom Miljöenhetens verksamhetsområde. Våra processer utvecklas också i tydligt positiv riktning. Även om vi inte riktigt når upp till det nya måltalet på arton månader för detaljplanerna, så har processtiden sänkts från tidigare 24 månader. Även under 2022 genomfördes över 350 avloppsinventeringar.

Måluppfyllnaden för nämndens verksamhet kan sammanfattas som god.

STYRTAL	UTFALL 2022	MÅLTAL 2022
Antal inventerade avlopp per år.	352	350
En effektiv detaljplaneprocess (antal månader)	20	18
En effektiv bygglovsprocess (antal veckor)	96%	95%
NKI bygglovsärenden. Serviceområdet Bemötande	82	80
NKI Bygglovsärenden Serviceområdet Information	75	75
NKI miljö- och hälsoskydd-Serviceområdet Bemötande	74	75
NKI miljö- och hälsoskydd Serviceområdet Information	62	70
NKI serveringstillstånd Serviceområdet Bemötande	0	85
NKI serveringstillstånd Serviceområdet Information	0	85
NKI livsmedelstillsyn Serviceområdet Bemötande	75	75

STYRTAL	UTFALL 2022	MÅLTAL 2022
NKI Livsmedelstillsyn Serviceområdet Information	68	70

Nämnden uppdrar till förvaltningen att ta fram tillsynsbehovsutredning och tillsynsplan för myndighetsområdena bygg och miljö. Detta uppdrag är fullföljt.

NYCKELTAL	UTFALL 2022
Företagsklimat enl. ÖJ (Insikt) - Bygglov - Totalt, NKI	81
Företagsklimat enl. ÖJ (Insikt) - Livsmedel- skontroll - Totalt, NKI	71
Företagsklimat enl. ÖJ (Insikt) - Miljö- och hälsoskydd - Totalt, NKI	64
Företagsklimat enl. ÖJ (Insikt) - Serverings- tillstånd - Totalt, NKI	77
Företagsklimat enl. ÖJ (Insikt) - Totalt - Bemötande, NKI	77
Företagsklimat enl. ÖJ (Insikt) - Totalt - Information, NKI	68
Företagsklimat enl. ÖJ (Insikt) - Totalt, NKI	72

Företagskunderna är påtagligt mer nöjda med servicen från nämndens verksamheter under 2022 än de varit tidigare.

Det är i första hand inom myndighetsområdena livsmedelstillsyn resp. bygglov som utvecklingen varit särskild god under 2022. Inom myndighetsområdet Serveringstillstånd är antalet respondenter så lågt att vi inte fått något utfall. Högst NKI ger våra företagskunder serviceområdet bemötande och där ser vi även en tydlig ökning från tidigare år (fg år 73 jämfört med 77 det senaste året).

Serviceområdet information är lägst, men har även detta höjts (från 65 fg år till 68 för 2022)

Ekonomiskt utfall

Tabellen på nästa sida visar nettokostnader. Brutto uppgick kostnaderna till 22,6 mnkr, intäkterna till 17,3 mnkr och skattemedel till 4,8 mnkr.

Årets resultat för Bygg- och miljönämnden är ett underskott på drygt 500 tkr.

Den politiska verksamheten redovisar ett överskott drygt 150 tkr. Det följer samma mönster som föregående mandatperiod med sjunkande kostnader mot slutet av perioden.

Byggenheten har påverkats starkt av senaste månadernas konjunktursvängning med kraftigt sjunkande efterfrågan vad gäller bygglov. Totalt redovisar enheten ett underskott på cirka 1,4 mnkr där även ett digitaliseringsprojekt påverkar det ekonomiska utfallet negativt.

Den delen av verksamhetsunderskottet har underhandkommunicerats i nämnden och till kommunstyrelsen, med den gemensamma överenskommelsen att fullfölja till årsskiftet 2022/23.

Miljöenheten redovisar ett överskott på drygt 350 tkr. De tre största förklaringarna är fortbildning med kringkostnader som ännu inte återgått

till samma nivåer som innan pandemiåren, inköp av extern VA-rådgivning som uteblivit på grund av vakanser på upphandlingsenheten samt inventarieinköp som kunnat hållas på en låg nivå under året.

Detaljplaneverksamheten har haft relativt stor efterfrågan på planer under året och redovisar ett överskott på cirka 400 tkr

Bygg- och miljönämnden har en liten investeringsbudget på 200 tkr avsedd för inköp av dyrare inventarier enligt regelverket för investeringar. Behovet ser olika ut över tid och i år har det inte funnit något investeringsbehov.

DRIFTREDOVISNING MNKR	FUNKTION	UTFALL 2021	UTFALL 2022	BUDGET 2022	AVVIKEL- SE
	SAMHÄLLE, STAB	-2,3	-2,2	-2,3	0,1
	BYGG	-0,1	-2,2	-0,7	-1,4
	MILJÖ	-1,3	-0,2	-0,5	0,4
	VÄXANDE, PLAN SBN	-1,2	-0,7	-1,1	0,4
DELSUMMA		-4,9	-5,3	-4,7	-0,5
	Budgetväxling med KS			-1,2	1,2
VERKSAMHETENS NET- TOKOSTNAD		-4,9	-5,3	-5,9	0,7
	Generella statsbidrag	-	-	-	-
VERKSAMHETENS RESUL- TAT		-4,9	-5,3	-5,9	0,7
	Finansiella poster	-	-	-	-
ÅRETS RESULTAT		-4,9	-5,3	-5,9	0,7

Kultur- och fritidsnämnd

Verksamheten har under 2022 överlag fungerat väl och fem av sex av de styrta nämnden antagit är uppnådda. Två nya enhetschefer har tillträtt.

Återhämtningen efter pandemin har varit god och mycket har återgått till liknande läge som innan. Fler kulturföreningar än tidigare har sökt bidrag vilket är glädjande och satsningen på att ge stöd till föreningar som sköter vandringsleder har fallit väl ut.

Det som sticker ut är flera långtidssjukskrivningar som påverkat både verksamhet och arbetsmiljö samt en låg bemanning med svårighet att rekrytera.

Försäljningen är något lägre än tidigare vilket till viss del kan förklaras av att Alunda Landbad öppnade nära tre veckor senare än planerat under sommaren.

Årets budget var 41,526 mnkr och utfallet blev 40,446 mkr. Avvikelsen var alltså ca 1 mkr vilket motsvarar 2,6% av nämndens budget.

Överskottet beror till stor del på en lägre personalkostnad än budgeterat. Det saknas fortfarande lokal i Gimo och trots utökning av öppettider på andra orter så har personalkostnaderna varit lägre. Det har funnits svårigheter att rekrytera inom vissa enheter och även längre sjukskrivningar har inneburit lägre personalkostnader inom nämndens område.

Personalförändringar

Under året har två av tre enhetschefer bytt tjänst inom verksamheten och två nya enhetschefer har tillträtt. Verksamheten och medarbetarna har

påverkats av de perioder där enhetschef saknats. Under slutet av året var organisationen åter i balans.

På Ung fritid och Fritid har det funnits vakanser under året som varit svåra att bemanna.

Sjuktal

Sjuktalen har sjunkit under året men är fortfarande högre än den var under samma period 2021.

Sjuktalen varierar mycket över åren inom nämndens område. Skälet är att det är en liten personalgrupp och att längre sjukskrivningar ger stora effekter. En medarbetare som är borta på heltid motsvarar ca 2,5%.

Under 2022 har Kultur och fritid haft flera långtidssjukskrivningar. För en liten arbetsgrupp där inga ”dubbletter” finns blir varje sjukskrivning också tung att bära för de medarbetare som arbetar närmast. Detta är en riskfaktor och innebär en stor risk för utmattning hos de som är kvar.

Två arbetsmiljöfrämjande insatser har genomförts: ett arbete som är inriktat på friskfaktorer och en inriktad på ett stärkt medarbetarskap.

SJUKFRÅNVARO	2020	2021	2022
I relation till ordinarie arbetstid	9,6	5,1	6,9

Kvalitet

Att erbjuda ett attraktivt kultur- och fritidsliv

Målet är uppnått.

Besöksantalet var under året över förväntan och antalet besök på ungdomsgården har varit mer än dubbelt så många som målet var. Alunda är den ort där det kommit flest nya ungdomar.

Även på biblioteken har besöken varit betydligt fler än förväntat. Detta trots att biblioteket i Öregrund under en period tvingades hålla stängt pga av att fastigheten behövde brandsäkras.

Nära 70% av medborgarna uppger sig vara nöjda med möjligheten att nyttja kommunens idrotts- och motionsanläggningar. Detta är glädjande. Dock är önskan att höja detta ytterligare och i december 2022-januari 2023 genomförs en enkät för att ta reda på när medborgarna helst besöker simhallar och bibliotek. Genom att bättre anpassa öppettiderna finns också möjlighet att öka antalet besökare och få nöjdare medborgare. Möjligheten att nå fler målgrupper kan också komma att öka.

En utmaning under året har varit den upplevda orättvisan i kommunens hyressättning. Föreningar får olika förutsättningar och förutsättningar. Ett arbete med hyressättningsgenomlysning har genomförts och när detta implementerats kommer sannolikheten för orättvisor att vara betydligt lägre. I en övergång kommer sannolikt en del av de grupper som hyr lokaler att uppleva det nya som mer rättvist medan andra som haft hyresfritt sannolikt kommer att uppleva en försämring.

STYRTAL	UTFALL 2022	MÅLTAL 2022
Antal besökare på kommunens ungdomsgårdar	1 882	850
Antal besökare på samtliga bibliotek	121 990	76 200
Upplevd nöjdhet med möjligheten att nyttja kommunens idrotts- och motionsanläggningar	67%	61%

Att erbjuda en hälsofrämjande, inkluderande och tillgänglig kultur- och fritidsverksamhet som präglas av delaktighet och uppmuntrar engagemang.

Målet är till del uppnått.

Användningen av ungdomsappen har ökat och fortsätter så. Information på skolor och ungdomsgårdar har givit önskat resultat även om målet är att ännu fler ska använda appen.

Nöjdheten med utbudet av träffpunkter för äldre har ett utfall på 40% att jämföra med målet om 42%. Gruppen äldre har under året uttryckt ett missnöje med upplevd orättvisa i pris för hyra av kommunens lokaler.

Arbetet med att stärka medborgardialog i kommunen har pågått under året med flera insatser, men med modifieringen att följa KS beslut att stärka delaktighet. Medborgardialog är en del av delaktighetsarbetet men fler insatser, i enlighet med SKRs delaktighetstrappa, behövs för att skapa förändring i medborgarnas upplevelse. Under första tertialet var dialogarbetet intensivt i Öregrund kring hamndäckets utbyggnad. Planering av

delaktighetsinsatser i utbyggnaden av Alunda har gjorts.

STYRTAL	UTFALL 2022	MÅLTAL 2022
Antal unga som använder ungdomsappen ska öka	Uppfylld	
Nöjdheten med utbudet av ställen för äldre att träffas på i kommunen? (t.ex. träffpunkter) ska öka	40%	42%

Att erbjuda förutsättningar för ett långt, friskt och meningsfullt liv

Målet är uppnått.

Målet är uppnått med 83 evenemang jämfört med måltalet 78. Ett särskilt fokus på äldre har funnits under året vilket också resulterat i fler evenemang än vanligt. Gruppen äldre (70+) har varit en prioriterad grupp i kommunen under 2022.

Ett evenemang som engagerade många äldre var Ortskampen som genomförts för andra gången. Denna insats fick stort genomslag och motiverade fler att röra på sig.

Gruppen 70+ har upplevt en orättvisa i tillgången till, och prissättningen av, kommunala lokaler. Där har en genomlysning genomförts under 2022 som syftar till att skapa ett mer rättvist system.

STYRTAL	UTFALL 2022	MÅLTAL 2022
Antal evenemang, för målgruppen äldre, där hälsa, samhällsfrågor eller vetenskap är tema	83	78

Ekonomiskt utfall

Året slutar med en avvikelse om ca 1,1 mnkr. Överskottet kommer av lägre personalkostnader än budgeterat samt högre intäkter. Att intäkterna blev bättre än budget kan delvis förklaras med engångsersättningar avseende sjuklönekostnader som betalats ut under pandemin. Tillfälliga lokalupplåtelser är också bättre än budget.

Bidrag till föreningar drar över budget och den faktor som ger den största avvikelsen här är det särskilda stöd som betalats ut till föreningar under hösten 2022.

Övrigt så har budgetföljsamheten varit god och inga stora avvikelser finns under övriga kostnader.

Avvikelsen som redovisas under enhet 2310 (stab) och enhet 2313 (bibliotek) beror på att budget för Storbrunn fanns på enhet 2313 men utfall bokfördes på enhet 2310. Ingen justering av detta gjordes under året utan det görs under 2023 då ansvarsstrukturen i bokföringen också förändras för att bättre möta enhetschefernas behov.

Investeringar

Utfallet under året har blivit en bråkdel av det önskade. Det finns flera skäl till det. Två av förvaltningens tre enhetschefer har under året slutat som enhetschefer men finns kvar i organisationen. Det har inneburit avbrott i planeringen och en påverkan på kontinuiteten.

Det har det saknats upphandlare som kunnat hjälpa verksamheten att göra de upphandlingar som krävts.

Det har saknats kapacitet i utförarorganisationen för att genomföra de investeringar som önskats.

Planerade investeringar av sporthallsutrustning har vid inköp konstaterats vara driftkostnader och därför inte heller bokförts som investering. Detta enligt gällande redovisningsregler

DRIFTREDOVISNING MNKR	ENHET	UTFALL 2021	UTFALL 2022	BUDGET 2022	AVVIKEL- SE
	ATTRAKTIVITET, STAB	-9,7	-9,2	-3,9	-5,3
	FRITID	-16,8	-17,6	-19,2	1,6
	BIBLIOTEK	-10,3	-10,4	-14,6	4,1
	UNG FRITID	-2,7	-3,2	-3,8	0,6
DELSUMMA		-39,7	-40,3	-41,4	1,0
	Budgetväxling med KS			-0,3	0,3
VERKSAMHETENS NET- TOKOSTNAD		-39,7	-40,3	-41,7	1,3
	Generella statsbidrag	-	-	-	-
VERKSAMHETENS RESUL- TAT		-39,7	-40,3	-41,7	1,3
	Finansiella poster		-0,1	-0,2	0,1
ÅRETS RESULTAT		-39,7	-40,4	-41,9	1,4

Socialnämnd

Nämndens sammanfattning

Socialnämnden har under året fortsatt arbetet med att tillse en trygg och hållbar äldreomsorg i vår kommun. Omställningsarbetet initierades utifrån en politisk vilja att verksamheten ska kunna utvecklas hållbart, med fokus på kvalitet för den äldre samtidigt som vi använder resurserna rätt och har en ekonomi i balans.

Socialnämnden ser med tillförsikt på utvecklingen av öppenvården inom individ och familjeomsorgens område. En ny, gemensam organisation med mer individanpassade insatser på hemmaplan och utökad samverkan förväntas ge goda effekter över tid, avseende både kvalitet och ekonomi.

Inom funktionshinderområdet är servicebostäderna på Albrektskatan i drift och tillsammans med bostäderna på Repslagargatan utgör de ett bra boendialternativ som är mer individuellt anpassat och som erbjuder både stöd och möjlighet till utvecklad självständighet.

Arbetet med att revidera Äldreplanen ”Det goda livet som äldre i Östhammars kommun” var ute på remiss under hösten och beslut om fortsatt arbete med planen inväntas från de två nya nämnderna.

Med anledning av det prognostiserade underskottet i tertial 1 om -13,6 mnkr fick förvaltningen i uppdrag att ta fram en åtgärdsplan för att minska underskottet. Genomförda åtgärder skulle rapporteras till socialnämndens sammanträde under september.

Det prognostiserade underskottet vid tertial två var lägre än vid tertial 1, trots stora

kostnader för att upprätthålla bemanning under sommarperioden. Vid årets slut har förvaltningen kunnat hämta hem underskottet och slutresultatet visade ett överskott på 1 687 000 kr.

Väsentliga personalförhållanden

Gällande kompetensförsörjningen av sektorn så skapades en ny organisationsstruktur på sektorn under Q3. Två verksamhetschefer för verksamhetsområde produktion tillsattes. Tidigare bemannades detta av en chefsroll. Arbetet med mindre chefsområden och färre antal medarbetare per chef har genomsyrat arbetet även på enhetsnivå. Orterna Alunda och Gimo där en chef tidigare ansvarat för både hemtjänst och särskilt boende är nu uppdelade på två chefsroller per ort.

Sjukfrånvaron inom sektor Omsorg Q3 2021 (6,8) jämfört med Q3 2022 (7,4) visar vi ökat vår sjukfrånvaro jämfört med samma period föregående år.

Inom verksamhetsområde Myndighet så består ca en tredjedel av sjukfrånvaron av långtidssjukfrånvaro (över 59 dagar) och är till största del inte av arbetsrelaterad karaktär. Under Q2 2022 så bestod nästan hälften av sjukfrånvaron av långtidssjukfrånvaro så vi ser här en minskning av andelen långtidssjukfrånvaro. Myndighet har ökat sin sjukfrånvaro från 4,6 % Q3 2021 till 7,2 % 2022.

Inom verksamhetsområde Produktion består en tredjedel av den totala sjukfrånvaron av långtidssjukfrånvaro (över 59 dagar) vilket är samma uppgifter som lämnades för Q2

2022. Många personer har varit förkylda och därmed stannat hemma i väntan på provsvar, även konstaterad Covid-19 har varit orsak till frånvaron. Jämfört med samma period föregående år har sjukfrånvaron ökat från 7,9 % till 8,8 %.

Kvalitet

Sektor omsorg ska vara en effektiv verksamhet. Den samlade bedömningen, utifrån utfall eller prognos för respektive styrtal, är att nämndmålet inte nås för helåret.

Socialnämndens stöd och omsorgsverksamhet är en stor, viktig och resursberoende/krävande del av kommunens samlade verksamhet. Att Socialnämndens verksamhet bedrivs resurseffektivt är av stor vikt för att klara av nuvarande och framtida utmaningar. Genom att följa och analysera verksamhetens nettokostnadsavvikelse och brukarnas upplevelse av kvalitet i levererade tjänster ges en bild av nämndens effektivitet.

Arbetet inom ramen för Trygg och hållbar äldreomsorg, omorganiseringen av öppenvården inom Myndighets verksamhetsområde och genomförda insatser inom LSS-området bedöms ha goda effekter inom målområdet. Resultatet av förändringarna förväntas dock få genomslag först på lång sikt, vilket visar sig i ett antal uppnådda styrtal för helåret. Även pandemin ger vissa ”skuldeffekter” som påverkar resultatet. Glädjande är ett gott utfall i brukarundersökning för särskilt boende, trots att undersökningen genomfördes under pågående pandemi och Nettokostnadsavvikelse LSS. Resultatet för brukarundersökning hemtjänst föll också väl ut, även om utfallet om 85 % nöjdhet (helhet) inte

riktigt nådde det uppsatta målet om 86 %

För att ett nämndmål ska anses uppnått skall samtliga styrtals måltal vara uppnådda. Kommentarer till utfall eller prognos per styrtal nedan

Nettokostnadsavvikelse individ- och familjeomsorg, (%) ska minska

Måtalet uppnås inte för året.

Trots ett förhållandevis gott resultat så når vi inte måtalet.

Styrtalet avser avvikelse i procent mellan nettokostnad och referenskostnad för individ- och familjeomsorg, kr/inv. Positiva värden indikerar högre kostnadsläge än statistiskt förväntat och negativa värden ett lägre kostnadsläge än statistiskt förväntat.

Verksamheten fortsätter att arbeta aktivt med hemmaplanslösningar men då det rapporterade värdet 2022 baseras på 2021 års siffror, så kan effekter av arbetet med omorganisering av öppenvården ge utslag för styrtalet först 2023

Nettokostnadsavvikelse LSS, (%) ska minska

Måtalet är uppnått för året.

Ett positivt värde indikerar högre kostnadsläge än statistiskt förväntat och ett negativt värde ett lägre kostnadsläge än statistiskt förväntat.

Styrtalet avser avvikelse i procent mellan kommunens nettokostnad för LSS och en beräknad referenskostnad för LSS, kr/inv. Referenskostnaden bygger på nettokostnader och strukturvariabler för det aktuella året. Referenskostnaden för LSS beräknas med hjälp av antalet verkställda beslut 1/10 föregående år och personalkostnadsindex.

Utfallet för nettokostnadsavvikelse LSS har förbättrats markant de senaste åren. Förbättringen kommer främst ifrån en breddning av boendeinsatserna inom LSS och att Socialnämnden byggt nya servicebostäder, där dygnskostnaden är klart lägre jämfört med gruppboende LSS.

En annan genomförd förändring är de nya villkoren för LOV-ersättning där nämnden sätter nya krav på utförarna att jobba med närvaro. Vid långvarig brukarfrånvaro sänks ersättningen, för att markera vikten av en meningsfull och motiverande sysselsättning.

Köp av individ och familjeomsorg totalt, andel (%) ska minska.

Måtalet uppnås inte för året. Styrelsen avser kommunens köp av individ- och familjeomsorg som andel av den totala kostnaden för individ- och familjeomsorg (%). Köp av verksamhet avser här betalning för ett offentligt uppdrag (kärnverksamhet) som överlämnats till någon annan att utföra.

Målet om att endast 18 % av den totala kostnaden för individ- och familjeomsorg ska betalas till annan utförare nås inte. Verksamheten fortsätter att arbeta aktivt med hemmaplanslösningar. Det rapporterade värdet 2022 baseras på 2021 års siffror, så effekter av arbetet med omorganisering av öppenvården kan ge utslag för styrelsen först 2023.

Brukarbedömning IFO totalt - helhetssyn, andel (%) ska öka

Prognosen är att måtalet nås för året. Detta trots en liten nedgång 2021 från ett mycket högt utfall 2020. Arbetet med omorganisering

av öppenvården pågår under året och beräknas få positiva effekter. Men både utfall och antal respondenter i brukarundersökningen varierar mycket mellan åren, varför prognosen kan vara osäker. Resultat av undersökningen kommer vecka 49.

Brukarbedömning hemtjänst äldreomsorg - helhetssyn, andel (%) ska bibehållas

Måtalet för innevarande år är 86 och utfallet blev 85. Skillnaden mellan kvinnor och män är fortsatt liten, med en skillnad på två procent, där kvinnor fortsatt är de som är något mindre nöjda.

De områden där vi sticker ut mest i negativ bemärkelse, i förhållande till övriga kommuner, är för frågorna som berör upplevda besvär med svår ångslan, oro och ångest samt om man besväras av ensamhet. Här ser vi inte bara att resultatet är svagt i förhållande till andra, utan också att resultatet försämrats över tid. Kvinnor uppger i högre utsträckning än män att de besväras av ensamhet (23 % respektive 16 %) medan besvär med svår ångslan, oro och ångest är lika vanligt i grupperna. Vi jobbar med att se till att brukarna får sina beviljade insatser i större utsträckning än tidigare. Det följs bland annat upp via styrtalet leveranssäkerhet, som har förbättrats över tid. I arbetet med Trygg och hållbar äldreomsorg lyfts kontaktmannskapets betydelse fram. Arbetet med att förbättra kontinuitet sker utifrån tre perspektiv.

- Vårdkontinuitet (alla insatser tillhålls på samma sätt avsett vilken medarbetare som utför insatsen, arbetsbeskrivningarna som finns i genomförandeplanen)
- Tidskontinuitet (vi håller de tider vi planerat i våra genomförandeplaner).

-Personalkontinuitet (sker b.la via att kontaktpersonen träffar sin brukare varje vecka).

Trots att mycket arbete pågår i styrtalets riktning så förväntas det ta tid innan förbättringsarbetet får tydligt genomslag i brukarundersökningen. Dessutom genomfördes undersökningen under en aktiv fas av pandemin med omfattande restriktioner, vilket också kan ha påverkat utfallet

Brukarbedömning särskilt boende äldreomsorg - helhetssyn, andel (%) ska öka

Måtalet är uppnått för året.

Utfallet 80 i relation till målsatta 74 ger att vi uppfyller målet. Kvinnor (82 %) är mer nöjda än män (75 %). Utfallet har fluktuerat över tid (2017: 89 %, 2018: 76 %, 2019: 83 %, 2020: 74 %) varför det är svårt att sia om resultatet beror på återställningseffekter efter pandemin eller har andra orsaker. Skillnaden är också stor mellan olika boenden (lägst 50 % och högst 90 %).

Det område där vi sticker ut mest i negativ bemärkelse, i förhållande till övriga kommuner, är frågan som berör möjligheten att komma utomhus och upplevelsen är densamma för män och kvinnor. Där vi sticker ut positivt handlar det om personalens bemötande (kvinnor 100 %, män 96 %) och vilken hänsyn de tar till åsikter och önskemål om hur hjälpen ska utföras. För det senare finns dock en markant skillnad, där 90 % av männen och bara 79 % av kvinnorna svarar att personalen alltid eller oftast tar hänsyn åsikter och önskemål om hur hjälpen ska utföras. Störst skillnad mellan män och kvinnor ses för frågan ”Kan du påverka vilka tider du får hjälp?”. 76 % av männen upplevde att de hade den möjligheten men bara 46 % av kvinnorna.

Undersökningen genomfördes under en aktiv fas av pandemin med stor samhällspridning och omfattande restriktioner, vilket kan ha påverkat utfallet. Dessutom genomfördes en rad förändringar av organisationen under 2021, vilket möjligen kan ha påverkat brukarnas nöjdhet i någon mån. Resultatet är således inte alldeles lättolkat.

Brukarbedömning IFO totalt - helhetssyn, andel (%) ska öka

Måtalet är inte uppnått för året.

Efter en liten nedgång 2021 (92 %), från ett mycket högt utfall 2020 (95 %), blev utfallet betydligt lägre i år (76 %). Både utfall och antal respondenter i brukarundersökningen varierar mycket mellan åren, varför resultatet är svårt att jämföra och analysera över tid. Årets undersökning besvarades endast av 26 personer. Utfall för riket 2022 var 86 %. Notera dock att jämförbarheten mellan kommunerna haltar, då alla kommuner inte undersökt samtliga områden inom IFO.

Rapporterat utfall avser andel personer (av de svarande) med kontakt med individ- och familjeomsorgen som har angett Mycket nöjd eller Ganska nöjd på frågan Hur nöjd eller missnöjd är du sammantaget med det stöd du får från socialtjänsten i kommunen? Det rapporterade underlaget omfattar här ekonomiskt bistånd, missbruks- och beroendevården och barn- och ungdomsvård (barn över 13 år och vårdnadshavare). Av de totalt 26 svaren 2022 kom 17 stycken från personer i kontakt med missbruks- och beroendevården och totalt fem från barn eller föräldrar inom barn- och ungdomsvård. Övriga

4 personer svarade för ekonomiskt bistånd. Arbetet med omorganisering av öppenvården har pågått under året och beräknas ge positiva effekter.

Kostnad äldreomsorg, kr/inv 80+ ska minska

Måtalet är inte uppnått för året. Rapporterat utfall avser verksamhetsåret 2021. Innevarande års utfall rapporteras in till SCB först under kvartal 1 2023. Troligt är att resultatet delvis kan förklaras av pandemi- och postpandemieffekt. Det innebär att det ackumulerade behovet av vård- och stödinsatser som uppkom under pandemin kan hålla i sig och få kvardröjande, kostnadsdrivande konsekvenser.

Inom ramen för Trygg och hållbar äldreomsorg jobbar vi för att nå måtalet på sikt. Genomförda aktiviteter är bland annat att vi minskat antalet korttidsplatser, ställt om tre boenden till individbeslut, upprättat en ny nattorganisation och dessutom skapat en samordnad sjuksköterskeorganisation som förväntas leda till en bättre kostnadsutveckling på sikt. Syftet med trygg och hållbar äldreomsorg är, förutom lägre kostnader, bättre kvalitet genom flexibla arbetssätt och brukaren i centrum. Målet är en effektiv äldreomsorg med rätt insatser, i rätt tid och i rätt omfattning.

Andel invånare 80+ som inte har någon biståndsbedömd insats ska öka.

Måtalet nås inte för året. I kommunen finns 1640 invånare över 80 år. Av dessa har 498 personer en biståndsbedömd insats (brukare som endast har larm och/eller servicelägenhet är ej medräknade). Utfallet

för året är 69,7 %. Det är en något lägre siffra än tidigare mätperioder och signalerar att en större andel inom åldersgruppen har en biståndsbedömd insats 2022 jämfört med åren 2019-2021. Det kan delvis förklaras av kvarstående vård- och stödskuld till följd av pandemin. Skulden består i att en del äldre avvaktade med att söka kommunala insatser under pågående pandemi och att söktrycket därefter ökade. Men det består också i att äldre personer utan tidigare biståndsbedömd insats, efter insjuknade och genomgången Covid, fick behov av insatser.

Utöver detta, i linje med trygg och hållbar äldreomsorg, beviljas enklare, förebyggande insatser för att kunna bo kvar i ordinarie boende längre. Bland dessa finns bland annat insatser som delas mellan två samboende, till exempel städ. Att ge båda parter del av insatsen gör att fler individer de facto får en insats men det tryggar insatsen för respektive part om någon av dem är i behov av längre sjukhusvistelse eller annat.

STYRTAL	UTFALL 2022	MÅLTAL 2022
Nettokostnadsavvikelse individ- och familjeomsorg, (%) ska minska	-8,1%	-10%
Köp av individ och familjeomsorg totalt, andel (%) ska minska	25%	18%
Brukarbedömning IFO totalt - helhetssyn, andel (%) ska öka	76%	>92%
Brukarbedömning hemtjänst äldreomsorg - helhetssyn, andel (%) ska bibehållas	85%	86%

STYRTAL	UTFALL 2022	MÅLTAL 2022
Brukarbedömning särskilt boende äldreomsorg - helhetssyn, andel (%) ska öka	80 %	>74%
Kostnad äldreomsorg, kr/inv 80+ ska minska	260 284	<250 433
Andel invånare 80+ som inte har någon biståndsbedömd insats ska öka	70%	72%
Nettokostnadsavvikelse LSS, (%) ska minska	-2,2%	0%

Sektor omsorg ska vara en attraktiv arbetsgivare.

Den samlade bedömningen, utifrån årsprognos för respektive styrtal, är att nämndmålet inte nås för året.

Nära hälften av kommunens medarbetare arbetar med vård och omsorg av kommunens invånare. Att kommunen inom dessa områden, av dessa medarbetare, uppfattas som en attraktiv arbetsgivare är mycket viktigt. Skillnaden för kommunen och dess invånare mellan friska medarbetare som trivs och utvecklar sina arbetsplatser och motsatsen kan inte överskattas.

Ett omfattande arbete pågår i målets riktning och har resulterat i positiva förflyttningar för både sjuktal och personalomsättning. Trots det är prognosen att vi inte når måltalen för året. Delvis beror det på höga ambitioner inom trögrörliga områden men resultaten har även påverkats av pandemin och omfattande förändringar av såväl organisation som arbetssätt. Mer om sjuktal och kompetensförsörjning under rubrik Väsentliga personalförhållanden i rapporten.

För att ett mål ska anses uppnått skall samtliga styrtals måltal vara uppnådda. För tertial 2 finns inga rapporterade helårsutfall, varför prognoserna baseras på tertialutfall och kvalitativa bedömningar utifrån planerat och/eller genomfört arbete.

Kommentarer till prognos per styrtal nedan.

Sjuktalet ska minska

Prognosen är att måltalet nås för året. Utfallet för kvartal 1 låg 2,1 procentenheter över måltalet för 2022. Enligt säsongskurvan för sjukstatistik så är frånvaron vanligtvis högst i början på året och förväntas sedan sjunka under kvartal 3 och 4. Utfallet för kvartal 2 följer den prognosen och utfallet landar på måltalet 8, med en fortsatt differens mellan utfall för kvinnor respektive män, om cirka 3 %, där män har lägre sjuktal.

Personalomsättningen ska minska

Prognosen är att måltalet inte nås för året. Styrtalet avser avgångar då personer lämnar vår organisation, både i pension och av andra anledningar. Vi räknar inte med de som flyttat på sig inom organisationen, eller de som blivit övertaliga eller dött. Utfall för personalomsättning rapporteras endast på helårsbasis.

Personalomsättningen blev lägre mellan 2020 och 2021. Prognosen är en fortsatt sänkning för 2022, tack vare chefsavsättningar och aktivt arbete med arbetsmiljöfrågor. Dock kan vi inte förvänta oss en så pass stor sänkning under 2022 att vi hamnar under måltalet 10%, redan under innevarande år.

Antalet pensionsavgångar är inte fler i år än 2021 om vi utgår från ålder (födda 1957 eller tidigare 22 personer och födda 1956 eller tidigare 25 personer).

Helhetsintrycket av vår organisatoriska och sociala arbetsmiljö ska förbättras

Prognosen är att målet inte nås för året. OSA-mätningar genomförs under oktober månad varför utfall saknas per tertial 2. Prognosen baserar sig på att utfallet varit lägre än 2022 års måltal under flera år och inte verkar snabbriktigt.

Under hösten 2021 påbörjades ett omfattande arbete som fokuserar på friskfaktorer. Detta förändringsarbete fortsätter under 2022. Sektorns enheter förväntas upprätta en plan och genomföra aktiviteter utifrån senaste OSA-enkätens resultat. Sektorn tränar med chefer och medarbetare på att fokusera på det positiva och förstärka positiva beteenden. Detta erfordrar ett arbete med att skapa struktur och dialog och att arbeta aktivt med medarbetarskapet.

Ekonomiskt utfall

Socialnämndens totala utfall, ett överskott på +1,7 mnkr, fördelas enligt följande inom nämndens tre stora block:

Omsorg, Stab: +5,9 mnkr

Överskottet kommer till stor del av inkomna statsbidrag under året, inklusive två prestationsbaserade statsbidrag om totalt 22 mnkr som fördelas mellan 2022 och 2023 (cirka 8 mnkr respektive 14 mnkr).

I samband med årsbokslutet har vi, av redovisningsmässiga skäl, bokfört kostnader som tidigare under året gått som investeringar, direkt på driften (~3 mnkr). Kostnader som avser förändringar av fastigheter som inte ägs av kommunen bör i möjligaste mån bekostas av fastighetsägaren och resultera i högre hyra för hyresgästen. Ett alternativ är att ta denna typ av kostnader på driften. Att ta dessa kostnader i år innebär minskade avskrivningskostnader med cirka 0,6 mnkr per år, de kommande fem åren

I förebyggande syfte har oanvända riktade statsbidrag flyttats till ett skuldkonto (på balansräkningen), i syfte att täcka upp för väntade återbetalningar (3,3 mnkr) till Socialstyrelsen under 2023.

Myndighet, Omsorg: +13,9 mnkr

Gemensamma verksamhetskostnader inom Myndighet, Omsorg visar ett stort överskott. Det beror på att ansökan från Migrationsverket gav ett oväntat stort utfall under december månad, 2,7 mnkr. Intäkten delas mellan Gemensamma verksamhetskostnader (2,2 mnkr) samt Äldre och LSS Myndighet (0,5 mnkr). Totalt uppgår överskottet till +3,9 mnkr.

Under verksamhetsåret har Öppenvården för Barn & Ungdom slagits ihop med Självständigt boende och liv till den gemensamma enheten Öppenvård. Här förklaras överskottet till stor del av låg bemanning i väntan på rätt rekrytering, samt att så kallad personalhandledning har Överskottet inom detta område uppgår till +0,7 mnkr.

Barn & Ungdom Myndighet har minskat antalet SIS-placeringar och vänt sin tidigare prognos

från budget i balans till ett överskott på cirka +2,0 mnkr.

Vuxensektionen har i enlighet med prognos lägre kostnader för både ekonomiskt bistånd och externa placeringar inom socialpsykiatri och missbruksenheten. Överskottet är på 2,4 mnkr.

Inom Äldre & LSS, Myndighet, där det totala utfallet blev ett överskott om 4,8 mnkr, ingår olika delar:

De största negativa avvikelserna inom området är personalkostnader som överskridit budget (inklusive behov av inhyrd personal) men också viten (0,8 mnkr) som avser ej verkställda beslut från år 2017-2018. Det har också funnits behov av abonnerade korttidsplatser som uppgått till 0,5 mnkr för perioden november-december.

Delar som genererat överskott är lägre kostnader än budgeterat för utförda hemtjänstinsatser (både i egen regi och inom LOV), omsorgsavgifter som överskridit de budgeterade intäkterna och inkomna, ej förväntade, intäkter från Migrationsverket på 2,0 mnkr. När vi söker medel från Migrationsverket för utförda insatser är det ofta ovisst hur stor ersättning som kommer att beviljas. Detta gör det svårt att bedöma det ekonomiska resultatet.

På grund av redovisningsprinciper och tidigare förskotts fakturering (från 2015) av daglig verksamhet i egen regi får Äldre & LSS, Myndighet ett extra överskott, medan den egna regin får ett underskott med motsvarande belopp. Det beror på att vi från september/oktober 2022 började efterfölja FFU LOV Daglig Verksamhet, där efterskotts fakturering gäller.

Produktion, Omsorg: -18,1 mnkr

Gemensamma verksamhetskostnader för Produktion, Omsorg uppvisar ett överskott på +6,6 mnkr. Under pandemin var det stora kostnader för skyddsutrustning, vilka avtagit under 2022.

Inom särskilt boende, där vi ser ett underskott som uppgår till -2,1 mnkr, har det på vissa håll varit väldigt drabbat av både Covid-19- och Caliciutbrott, framförallt under T1. Effekten har varit höga sjuklönekostnader och medföljande ökade rörliga kostnader som OB och övertid.

Omvårdnadsboendena och psykiatrienheten genererar ett överskott på +2,8 mnkr medan demensboendena genererar ett underskott på -4,9 mnkr.

Inom ordinärt boende (hemtjänstorganisationen, korttidsvård, rehab samt nattorganisationen) är resultatet -15 mnkr. Till stor del förklaras underskottet inom ordinärt boende av hemtjänstorganisationen som redovisar ett resultat på -11,8 mnkr. För 2022 utfördes färre timmar (183 745 timmar) än 2021 (184 235 timmar). Viktigt att poängtera är att hemtjänsten i egen regi under verksamhetsåret tagit över insatsen "Städ i hemmet" som tidigare utfördes av Samhall. Trots denna utökning av antalet insatstyper utförs det färre timmar år 2022 jämfört med år 2021.

Utöver färre antal utförda timmar så utförs även dessa timmar med en debiteringsgrad som är 1,24 procentenheter lägre 2022 än 2021 (61,12% år 2022 jämfört med 62,36% år 2021).

Effekten av detta är att hemtjänstorganisationen gör färre timmar jämfört med föregående år och med en lägre effektivitet vilket ger högre kostnad. Ett sätt att synliggöra detta ekonomiskt är att jämföra resultatet för år 2021 (-4,6 mnkr) med resultatet för år 2022 (-11,8 mnkr).

Nattorganisationen uppvisar stora underskott (-6,2 mnkr) jämfört med budget. Uppfattningen är att den bemanningsnivå som finns och som

genererar underskottet är korrekt och svarar mot det behov som finns för att ha en fungerande organisation och arbetsmiljö som inte driver ökad sjukfrånvaro och högre kostnader.

HSL-verksamheten (sjuksköterskor på dag- och nattetid) påverkas fortsatt av sjuksköterskebrist i egen regi och har därmed fortsatt behov av inhyrd personal.

DRIFTREDOVISNING MNKR	FUNKTION	UTFALL 2021	UTFALL 2022	BUDGET 2022	AVVIKEL- SE
	OMSORG, STAB	-28,5	-35,9	-33,4	-2,4
	PRODUKTION OMSORG	-95,7	-113,0	-94,9	-18,1
	MYNDIGHET OMSORG	-392,7	-390,2	-404,1	13,9
DELSUMMA		-516,9	-539,1	-532,4	-6,7
	Budgetväxling med KS	-	-	-2,6	2,6
VERKSAMHETENS NET- TOKOSTNAD		-516,9	-539,1	-535,0	-4,1
	Generella statsbidrag	-	8,3	-	8,3
VERKSAMHETENS RESULTAT		-516,9	-530,7	-535,0	4,2
	Finansiella poster	-0,2	-0,2	-0,2	0,0
ÅRETS RESULTAT		-517,1	-530,9	-535,2	4,3

Resultaträkning

MNKR		KOMMUN 2021	KOMMUN 2022	BUDGET 2022	AVVIKEL- SE 2022	KONCERN 2021	KONCERN 2022
Verksamhetens intäkter	Not 3,11	313,0	315,7	318,0	-2,3	536,2	544,8
Verksamhetens kostnader	Not 4,11	-1 575,0	-1 644,2	-1 644,3	0,1	-1 721,2	-1 794,0
Avskrivningar	Not 5	-73,8	-74,9	-71,4	-3,5	-116,1	-120,7
Jämförelsestörande poster	Not 11		-38,9		-38,9		-38,9
VERKSAMHETENS NETTOKOSTNADER		-1 335,8	-1 442,2	-1 397,7	-44,5	-1 301,2	-1 408,8
Skatteintäkter	Not 6	1 117,7	1 176,3	1 145,6	30,6	1 117,7	1 176,283
Generella statsbidrag o utjämning	Not 7	286,9	316,2	287,9	28,3	286,9	316,162
VERKSAMHETENS RESULTAT		68,8	50,2	35,8	14,4	103,5	83,6
Finansiella intäkter	Not 8	2,6	3,9	1,6	2,3	0,7	2,4
Finansiella kostnader	Not 9	-2,1	-4,5	-2,6	-1,9	-5,9	-12,0
RESULTAT EFTER FINANSIELLA POSTER		69,3	49,7	34,8	14,8	98,3	74,0
Extraordinära poster		0,0	0,0		0,0	0,0	0,0
ÅRETS RESULTAT		69,3	49,7	34,8	14,8	98,3	74,0

Kassaflödesanalys

MNKR		KOMMUN 2021	KOMMUN 2022	KONCERN 2021	KONCERN 2022
DEN LÖPANDE VERKSAMHETEN					
Årets resultat		69,3	49,7	98,3	74,0
Justering för ej likvidpåverkande poster	Not 31	75,9	74,9	117,0	113,4
Övriga likvidpåverkande poster	Not 31A		9,8	-6,4	9,8
Poster som redovisas i annan sektion		1,3	1,1	16,4	1,1
Ökning (-)/minsk. (+) kortfristiga fordringar		-76,3	-37,4	-82,1	-18,1
Ökning (-)/minskning (+) förråd mm		0,1	0,2	-2,4	0,2
Ökning (+)/minsk. (-) kortfristiga skulder		6,4	18,1	-11,0	18,8
KASSAFLÖDE FRÅN DEN LÖPANDE VERKSAMHETEN		76,8	116,3	129,8	199,3
INVESTERINGSVERKSAMHETEN					
Investering i immateriella anläggningstillgångar		0,0	0,0	0,0	-
Försäljning av immateriella anläggningstillgångar		0,0	0,0	-	-
Investering i materiella anläggningstillgångar		-117,2	-143,4	-263,6	-293,6
Försäljning av materiella anläggningstillgångar		0,0	8,9	2,6	10,8
Investering i kommunkoncernföretag		-38,4	0,0	-	-
Försäljning av kommunkoncernföretag		0,0	0,0	-	-
Investering i finansiella anläggningstillgångar		-2,2	-2,2	-2,2	-2,2
Försäljning av finansiella anläggningstillgångar		13,5	0,0	13,5	0,0
KASSAFLÖDE FRÅN INVESTERINGSVERKSAMHETEN		-144,3	-136,6	-249,7	-285,0
FINANSIERINGSVERKSAMHETEN					
Nyupptagna lån		0,0	50,0		125,0
Amortering av låneskulder		0,0	0,0	-7,1	-9,7
Nyemission				36,8	
Amortering av skulder för finansiell leasing		-19,6		-19,6	
KASSAFLÖDE FRÅN FINANSIERINGSVERKSAMHETEN		-19,6	50,0	10,2	115,3
ÅRETS KASSAFLÖDE		-87,1	29,6	-109,7	29,6
Likvida medel vid årets början		188,3	101,3	211,0	101,3
Likvida medel vid periodens slut		101,3	130,9	101,3	130,9

Balansräkning

MNKR		KOMMUN 2021	KOMMUN 2022	KONCERN 2021	KONCERN 2022
TILLGÅNGAR					
ANLÄGGNINGSTILLGÅNGAR					
Immateriella anläggningstillgångar	not 12	4,8	2,2	4,8	2,2
Mark, byggnader och tekniska anläggningar	not 13	1 259,6	1 323,8	2 535,8	2 715,4
Maskiner o inventarier	not 14	87,0	76,1	105,4	92,7
Övriga materiella anläggningstillgångar	not 15	-	-	0,0	0,0
Materiella anläggningstillgångar		1 346,6	1 399,9	2 641,2	2 808,0
Finansiella anläggningstillgångar	not 16	108,5	110,6	11,6	13,4
Summa anläggningstillgångar		1 459,9	1 512,7	2 657,6	2 823,6
OMSÄTTNINGSTILLGÅNGAR					
Förråd/exploatering	not 18	0,9	0,8	0,9	0,8
Fordringar	not 19	172,8	210,2	193,4	238,0
Kassa och bank	not 21	101,3	130,9	101,3	130,9
Summa omsättningstillgångar		275,0	341,9	295,6	369,7
SUMMA TILLGÅNGAR		1 734,8	1 854,6	2 953,2	3 193,3

MNKR		KOMMUN 2021	KOMMUN 2022	KONCERN 2021	KONCERN 2022
EGET KAPITAL AVSÄTTNINGAR OCH SKULDER					
EGET KAPITAL	not 22				
Övrigt eget kapital		757,3	826,6	1 002,8	1 100,8
Resultatutjämningsreserv		22,3	22,3	22,3	22,3
Årets resultat		69,3	49,7	98,3	74,0
Övrigt eget kapital				-0,3	0,0
Summa eget kapital		848,9	898,5	1 123,1	1 197,1
AVSÄTTNINGAR					
Avsättningar för pension och likn. förpliktelser	not 23	26,1	27,4	26,1	27,4
Uppskjuten skatt		-	-	41,6	42,6
Övriga avsättningar	not 24	16,3	16,8	16,4	17,7
Summa avsättningar		42,4	44,1	84,1	87,7
SKULDER					
Långfristiga skulder	not 25	525,1	575,4	1 356,6	1 500,2
Kortfristiga skulder	not 26	318,4	336,5	389,5	408,3
Summa skulder		843,5	911,9	1 746,1	1 908,5
SUMMA EGET KAPITAL, AVSÄTTNINGAR OCH SKULDER		1 734,8	1 854,6	2 953,2	3 193,3
PANTER OCH ANSVARFÖRBINDELSER					
Borgensåtagaden	not 27	808,8	910,7		
Ansvarförbindelser					
Pensionsförpliktelser som inte upptagits bland skulder eller avsättningar	not 28	415,6	398,9		
Övriga ansvarförbindelser	not 29				
Finansiell leasing	not 30	se not	se not		

Noter

NOT1

REDOVISNINGSPRINCIPER

Östhammars kommuns årsredovisning är upprättad i enlighet med Lagen om kommunal bokföring och redovisning (lag 2018:597) samt de rekommendationer som är utfärdade av Rådet för kommunal redovisning (RKR). Avvikelser från rekommendationerna och förtydliganden av deras tillämpning redogörs för nedan. Redovisningsprinciperna är ändrade jämfört med årsredovisning 2021 gällande rubrikerna Intäkter, Kostnader, Skatteintäkter, Jämförelsestörande poster och Noter.

Kommunkoncern

Kommunkoncernen består av följande företag

Östhammarshem. Är en stiftelse men kommunen har ett avgörande inflytande såsom borgensman.

Östhammar vatten 100 % ägarandel

Hargshamn 89 % ägarandel

Östhammars vård och omsorg AB och Östhammars industrifastigheter är avvecklade under 2020.

Östhammars kommun har mindre ägarandelar i ytterligare ett antal bolag.

Vissa raders innehåll i resultaträkning och balansräkning skiljer sig åt mellan kommunen och koncernbolagen. Dessa har vid koncernsammanställning flyttats om i enlighet med kommunens sammanställning.

Anläggningstillgångar.

Anläggningstillgångar är upptagna till anskaffningsvärde minskat med planenliga avskrivningar. Avskrivningstider för tillgångar redogörs för i not. Östhammar avviker från rekommendation i RKR 4 om komponentredovisning då enbart anskaffning-

ar gjorda från 2015 är uppdelade i komponenter. För äldre anläggningar anskaffade för 2015 saknas i stor utsträckning kännedom om vilka delar i en anläggning som representeras i bokfört värde. Då är bedömningen att uppdelning i komponenter inte är möjlig eftersom kunskap saknas om vilken komponent som utgör bokfört värde och uppdelning i komponenter då endast skulle baseras på gissningar. Då har avskrivningstiden som anläggning tidigare tilldelats fått vara kvar och komponenten fått beteckning ”övrig. Ränteutgifter för lån upptagna för att finansiera anskaffandet av anläggningstillgångar bokförs löpande i resultaträkningen.

Östhammar följer vad som rekommenderas i RKR R4 avseende inventarier av mindre värde.

Finansiella anläggningstillgångar

Bokfört värde på insatskapital i Kommuninvest motsvarar minimivå för som krävs för medlemskap i Kommuninvest samt ursprunglig insats som betalades när kommunen blev medlem.

Leasing

Kommunen tillämpar delvis RKR 5. Kommunen har valt att redovisa lokallkontrakt med en årskostnad över 200 000 kr som finansiell leasing. Inga lokallkontrakt inom koncernen är redovisade som finansiell leasing. Samtliga leasingavtal gällande bilar redovisas som finansiell leasing. Övriga leasingavtal redovisas som operationella. Anledning till detta är att deras sammanlagda värde har en marginell påverkan på balansräkningen. På samma sätt är det är svårt att bedöma om hyresavtal på små belopp är finansiell leasing. Leasade tillgångar redovisas på egna konton i bokföringen. Uppskattning av kommunen som finansiell leasegivare är inte gjord.

Pensioner

Pensionsåtaganden för anställda redovisas enligt blandmodellen och är beräknade enligt RIPS (SKR:s riktlinjer för pensionsberäkning). Kostnader, avsättningar och ansvarsförbindelser beräknas och uppskattas av kommunens pensionsadministratör. Samtliga pensionskostnader bokförs löpande.

Kommunens åtagande avseende förmånsbestämd tjänstepensionen (FÅP), inkomster över 7,5 basbelopp är försäkrad vilket innebär att de endast finns upptagen i resultaträkningen. Kostnaden för FÅP utgörs av under året fakturerat belopp då det bedöms vara mer korrekt än siffror som lämnas av pensionsadministratören. Prognosen beaktar inte kostnad för sk alternativa lösningar för berörd personalkategori. Osäkert om detta förfarande normeras i RKR 10. Överskottsfond hos försäkringsgivaren redogörs för i not.

Intäkter

Generella statsbidrag har hittills alltid redovisats hos kommunstyrelsen. Nytt för 2022 är att generella statsbidrag även redovisas hos övriga nämnder. Kommunen väljer att redovisa statsbidrag som ska återbetalas som en minskning av intäkter istället för en kostnad.

Kostnader

Vid redovisning på koncernnivå redovisas vissa kostnader på annan rad i resultaträkningen än vad de görs i respektive enskilt bolags resultaträkning.

Driftredovisning

Driftredovisningen innehåller interna poster eftersom KF:s budgetbeslut omfattar interna poster. Interna poster är avstämde och eliminerade på kommunnivå. Utfallet på driftredovisningens rad ”verksamhetens nettokostnader” är densamma som resultaträkningens rad ”verksamhetens nettokost-

nader”. Resultaträkningen härleds genom att utifrån driftredovisningen dra bort interna poster. Resultaträkning med enbart externa budgetposter saknas i KF:s budgetbeslut budget. I den jämförelsebudget som finns i resultaträkningen är därför interna poster eliminerade.

Kommungemensamma kostnader fördelas enligt schablon. Lokalkostnad fördelas genom internhyra. Alla anläggningstillgångar belastas med en internränta på 1,25 %. Samtliga lönekostnader belastas med löneomkostnadspålägg. Löneomkostnadspålägget uppgår till den procentsats som rekommenderas av SKR vilken inte överensstämmer med faktiskt redovisade löneskatter till Skatteverket.

Skatteintäkter

Skatteintäkter som bokförts utöver årets framgång av not. SKR:s decemberprognos har använts för att skatta slutavräkning för 2021.

Jämförelsestörande poster

Kostnader har bedömts som jämförelsestörande utifrån den tolkning vi gjort av RKR:s rekommendation. Detta har inte föranlett någon omräkning av 2021 års siffror.

Noter

Resultaträkning, balansräkning och noter redovisas inte efter förvaltningsberättelsen då det bedömts att dessa uppgifter tilltalar en snävare krets av läsare. Därför har vi valt att lägga dessa sist i årsredovisningen för att underlätta läsningen för övriga läsare. Noter är uppställda i enlighet med RKR:s idéskrift om noter för kommuner.

NOT 2

UPPSKATTNINGAR OCH BEDÖMNINGAR
Inga är gjorda

MNKR	KOMMUN 2021	KOMMUN 2022	KONCERN 2021	KONCERN 2022
Not 3a Verksamhetens intäkter				
Verksamhetens intäkter enligt driftredovisningen	873,3	901,4		
avgår Interna poster kommunen	-560,3	-585,7		
Summa verksamhetens intäkter	313,0	315,7		
varav				
Taxor och avgifter	97,9	103,2		
Bostads- lokalhyror och arrenden	32,6	32,8		
Bidrag och kostnadsersättning från staten	139,3	132,5		
EU-bidrag	0,0	-0,1		
Försäljning av verksamhet	23,4	22,2		
Försäljning av exploateringsfastigheter	1,4	2,7		
Reavinst vid avyttring av anläggningstillgångar	0,0	4,9		
Övriga intäkter	18,4	17,3		
Not 3b koncernens intäkter				
Östhammars kommun			313,0	315,7
Östhammarshem			165,1	169,5
Östhammar vatten AB			51,5	56,8
Hargs hamn AB			59,8	68,6
Elimineringar inom koncernen			-53,2	-65,8
			536,2	544,8
Not 4a Verksamhetens kostnader				
Verksamhetens kostnader enligt driftredovisning	-2 209,1	-2 343,6		
avgår interna poster kommunen	560,3	585,7		
förs till av- och nedskrivningar	73,8	89,2		
Summa verksamhetens kostnader	-1 575,0	-1 668,7		
avgår till jämförelsestörande poster		24,5		
Summa verksamhetens kostnader	-1 575,0	-1 644,2		
varav				
Personalkostnader inkl sociala avg.	-953,3	-976,8		
Pensionskostnader	-77,9	-71,8		

MNKR	KOMMUN 2021	KOMMUN 2022	KONCERN 2021	KONCERN 2022
Lämnade bidrag	-29,2	-31,1		
Köp av huvudverksamhet	-228,7	-231,8		
Lokal- och markhyror	-41,7	-56,7		
Inköp av material varor och tjänster 61*-765*	-243,8	-275,4		
Reaförlust vid avyttring av anläggningstillgångar	-	-		
Bolagsskatt	-	-		
Övriga kostnader 769*-789*	-0,4	-0,6		
Not 4b koncernens kostnader				
Östhammars kommun			-1 575,0	-1 644,2
Östhammarshem			-106,9	-116,4
Östhammar vatten AB			-43,0	-46,8
Hargs hamn AB			-41,2	-46,1
Dannemora gruvfastighet				-0,1
Justering skatter och obeskattade reserver			-8,4	-6,4
Elimineringar inom koncernen			53,2	65,8
			-1 721,2	-1 794,0
Not 5 Av- och nedskrivningar				
Avskrivning av imateriella tillgångar	-4,0	-3,0	-4,0	-3,0
Avskrivning av fastigheter och anläggningar	-48,2	-57,0	-86,1	-101,1
Avskrivning lease fastigheter och anläggningar	-7,2	0,0	-7,2	0,0
Avskrivning av inventarier	-12,0	-14,8	-16,2	-16,6
Avskrivning av lease tillgångar	-2,4	0,0	-2,4	0,0
Nedskrivningar av anl.tillgångar	-	-14,4	-0,2	-14,4
Summa av- och nedskrivningar	-73,8	-89,2	-116,1	-135,1
avgår till jämförelsestörande poster		14,4		14,4
Summa av- och nedskrivningar	-73,8	-74,9	-116,1	-120,7
Not 6 Skatteintäkter				
Preliminär kommunalskatt	1 088,7	1 143,0	1 088,7	1 143,0
Preliminär slutavräkning innevarande år	25,4	26,2	25,4	26,2

MNKR	KOMMUN 2021	KOMMUN 2022	KONCERN 2021	KONCERN 2022
Slutavräkning föregående år, justering	3,7	7,1	3,7	7,1
Slutavräkning tidigare år	0,0	0,0	0,0	0,0
Övriga skatteintäkter				
Summa skatteintäkter	1 117,7	1 176,3	1 117,7	1 176,3
Not 7 Generella statsbidrag och utjämning				
Inkomstutjämning	181,4	202,1	181,4	202,1
Kostnadsutjämning	-15,9	-13,3	-15,9	-13,3
Regleringsbidrag/ avgift	66,0	61,7	66,0	61,7
Kommunal fastighetsavgift	68,6	70,9	68,6	70,9
Bidrag/ Avgift för LSS utjämning	-15,7	-16,7	-15,7	-16,7
Övriga bidrag				
Generella bidrag från staten	2,4	11,5	2,4	11,5
Summa generella statsbidrag och utjämning	286,9	316,2	286,9	316,2
Not 8 Finansiella intäkter				
Utdelningar från koncernföretag				
Utdelning aktier och andelar	0,5	1,3	0,5	1,3
Intäkter från finansiella anläggningstillgångar				0,0
Ränteintäkter	0,1	0,7	0,2	0,8
Kommunal borgensavgift	1,8	1,9	-	1,9
Övriga finansiella intäkter	0,1	0,1	-	0,3
Elimineringar inom koncernen. Borgensavgift				-1,9
Summa finansiella intäkter	2,6	3,9	0,7	2,4
Not 9 Finansiella kostnader				
Räntekostnader	-1,8	-4,4	-5,7	-12,0
Kommunal borgensavgift		-		-1,9
Finansiell kostnad, förändring av pensionsavsättning		-		0,0
Kostnader från finansiella anläggningstillgångar		-		0,0
Övriga finansiella kostnader	-0,2	-0,2	-0,2	0,0
Elimineringar inom koncernen. Borgensavgift				1,9

MNKR	KOMMUN 2021	KOMMUN 2022	KONCERN 2021	KONCERN 2022
Summa finansiella kostnader	-2,1	-4,5	-5,9	-12,0
Genomsnittlig upplåningsränta	0,0	0,0		0,0
Not 10 Extraordinära poster				
Not 11 Jämförelsestörande poster				
Nedskrivningar av anl.tillgångar (från not 5)		-14,4		-14,4
Pensionsinlösen (från not 4)		-24,5		-24,5
Summa Jämförelsestörande poster		-38,9		-38,9
Not 12 Immateriella anläggningstillgångar				
Ingående anskaffningsvärde	27,6	27,9	27,6	27,9
Årets investeringar	0,2		0,2	
Försäljningar				
Utrangeringar				
Omflyttning/ korrigerig		0,3		0,3
Utgående anskaffningsvärde	27,9	28,2	27,9	28,2
Ingående ack. Avskrivningar	-19,0	-23,0	-19,0	-23,0
Värde av avyttringar och utrangeringar				
Omflyttning/ korrigerig				
Årets avskrivningar	-4,0	-3,0	-4,0	-3,0
Utgående ack. Avskrivningar	-23,0	-26,0	-23,0	-26,0
Utgående redovisat värde	4,8	2,2	4,8	2,2
Bedömd genomsnittlig nyttjandetid	9 år	9 år	9 år	9 år
Not 13 Mark, byggnader, tekniska anläggningar				
Ingående anskaffningsvärde	1 991,4	2 135,9	3 683,4	3 900,7
Årets investeringar	104,0	138,3	252,9	367,5
Försäljningar		-11,3	0,0	-11,9
Utrangeringar		-46,7	-5,6	-46,7
Omflyttning/ korrigerig	-2,9	1,0		7,1
Förändring leasade byggnader	43,3	2,0	43,5	2,0
Utgående anskaffningsvärde	2 135,9	2 219,1	3 974,3	4 218,5

MNKR	KOMMUN 2021	KOMMUN 2022	KONCERN 2021	KONCERN 2022
Ingående ack. Avskrivningar	-820,9	-876,3	-1 345,4	-1 438,4
Försäljningar		7,3	0,0	0,5
Utrangeringar	0,0	30,8	2,8	31,3
Omflyttning/ korrigerig		-5,4	0,0	-15,9
Årets avskrivningar	-48,2	-50,1	-88,6	-78,8
Årets avskrivningar leasade byggnader	-7,2	-1,8	-7,2	-1,8
Utgående ack. Avskrivningar	-876,3	-895,4	-1 438,4	-1 503,2
Utgående redovisat värde	1 259,6	1 323,8	2 535,8	2 715,4
Bedömd genomsnittlig nyttjandetid	36 år	41 år	38 år	
Not 14 Maskiner och inventarier				
Ingående anskaffningsvärde	228,6	259,7	271,7	305,4
Årets investeringar	13,7	8,0	16,3	8,1
Försäljningar			0,0	0,4
Utrangeringar		-0,7	0,0	-2,0
Omflyttning/ korrigerig	2,9	-1,0	17,4	-1,0
Förändring leasade maskiner	14,6	-4,1		-4,1
Utgående anskaffningsvärde	259,7	262,0	305,4	306,9
Ingående ack. Avskrivningar	-158,4	-172,8	-183,7	-200,1
Försäljningar			0,0	0,7
Utrangeringar		0,0	0,0	0,0
Omflyttning/ korrigerig		-1,6	0,0	-1,6
Årets avskrivningar	-12,0	-12,3	-16,3	-14,1
Årets avskrivningar leasade maskiner	-2,4	0,7		0,7
Utgående ack. Avskrivningar	-172,8	-185,9	-200,1	-214,2
Utgående redovisat värde	87,0	76,1	105,4	92,7
Bedömd genomsnittlig nyttjandetid	16 år	22 år		
Not 15 Övriga materiella tillgångar				
Not 16 Finansiella anläggningstillgångar				
Aktier och andelar				

MNKR	KOMMUN 2021	KOMMUN 2022	KONCERN 2021	KONCERN 2022
Hargs Hamn AB	83,0	83,0	-	-
Östhammars Vatten AB	10,0	10,0	-	-
Gästrikke Vatten AB	0,5	0,5	0,5	
Grundfondskapital Östhammarshem	4,3	4,3	-	-
SKL företag	0,0	0,0	0,0	0,0
Kommuninvest	10,4	12,5	10,4	12,5
Visit Östhammar AB	0,1	0,1	0,1	0,1
Övriga	0,2	0,2	0,5	0,7
Summa aktier och andelar	108,5	110,6	11,5	13,4
Bostadsrätter	0,1	0,1	0,1	0,1
Långfristig utlåning				
Summa långfristig utlåning	0,0	0,0	0,0	0,0
Summa finansiella anläggningstillgångar	108,4	110,7	11,6	13,5
Not 17 Bidrag till infrastruktur				
Not 18 Förråd och exploateringsfastigheter				
Exploatering bostadstomter	0,9	0,8	0,9	
Övriga förråd och lager	0,0	0,0	0,0	
Summa förråd	0,9	0,8	0,9	0,8
Not 19 Fordringar				
Kundfordringar	15,5	15,8	33,5	36,0
Statsbidragfordringar	11,3	6,4	11,3	6,4
Upplupna kommunalskatteintäkter	97,0	138,1	97,0	138,1
Övriga kortfristiga fordringar	20,0	23,6	25,1	29,8
Upplupna intäkter och förutbetalda kostnader	28,9	26,3	30,9	29,1
Eliminering koncerntintern fordran			-4,5	-1,4
Summa fordringar	172,8	210,2	193,4	238,0
Not 20 Kortfristiga placeringar				
Not 21 Kassa och bank				
Bank kommun	69,2	120,5	69,2	120,5

MNKR	KOMMUN 2021	KOMMUN 2022	KONCERN 2021	KONCERN 2022
Outreda returer mm				0,0
Bank förvaltade stiftelser	0,8	0,8	0,8	0,8
Bank dotterbolag *	31,3	9,6	31,3	9,6
Summa kassa och bank	101,3	130,9	101,3	130,9
100 % av Hargs hamns kassa ingår				
Not 22 Eget kapital				
Ingående balans eget kapital enligt fastställd balansräkning	757,3	826,6	1 002,8	1 100,8
Resultatutjämningsreserv	22,3	22,3	22,3	22,3
Förändring obeskattade reserver BR			-0,3	0,0
Årets resultat	69,3	49,7	98,3	74,0
Summa eget kapital	848,9	898,5	1 123,1	1 197,1
Not 23 Avsättning till pensioner, Skandias beräkning				
Ingående avsättning	26,4	26,1	26,4	26,1
Nyintjänad pension	0,0	0,9	0,0	0,9
Pensionsutbetalningar	-1,1	-1,2	-1,1	-1,2
Ränte- och basbeloppsuppräknings	0,3	0,5	0,3	0,5
Förändring löneskatt	-0,1	0,2	-0,1	0,2
Övrigt	0,5	0,8	0,5	0,8
Summa utgående avsättning till pensioner	26,1	27,4	26,1	27,4
Not 24 Andra avsättningar				
Återställande av deponi				
Ingående värde vid årets början	15,9	16,3	15,9	16,3
Nya avsättningar	0,4	0,4	0,4	0,4
Summa	16,3	16,8	16,3	16,8
Avsättningen avser återställande av deponi samt efterbehandlingskontroll. Första delen av deponin beräknades att täckas 2017 till en beräknad utgift om 5,1 mnkr. Den andra delen beräknas täckas 2041.				
Avsättning skadestånd VA-huvudman			0,4	1,0
Avsättning uppskjuten skatt				
Redovisat värde vid årets början	-	-	30,3	42,0

MNKR	KOMMUN 2021	KOMMUN 2022	KONCERN 2021	KONCERN 2022
Nya avsättningar	-	-	11,3	0,7
Summa	0,0	0,0	42,0	42,6
Summa andra avsättningar	16,3	16,8	58,7	60,3
Not 25 Långfristiga skulder				
Lån i banker och kreditinstitut	470,0	520,0	1 275,4	1 415,9
Anslutningsavgifter och investeringsbidrag	11,0	10,8	37,0	10,8
Lånfristigt leasingskuld	42,8	43,3	42,8	72,2
Övriga långfristiga skulder	1,3	1,3	1,3	1,3
Summa långfristiga skulder	525,2	575,4	1 356,6	1 500,2
Uppgifter om lång-och kortsiktig upplåning				
Genomsnittlig ränta	0,0	0,0		
Lån som förfaller inom 0-1 år				
Lån som förfaller inom 1-3 år				
Lån som förfaller senare än 3 år				
Not 26 Kortfristiga skulder				
Kortfristiga skulder till kunder och kreditinstitut	0,2	-0,3	55,5	15,4
Skuld till Renhållningsverksamheten	2,2	0,8	2,2	0,8
Skuld till koncernföretag	31,5	9,9		10,0
Leverantörsskulder	87,6	87,6	124,5	118,8
Moms och punktskatter	2,0	2,6	3,1	2,8
Personalens skatter, avgifter och löneavdrag	14,3	15,8	14,3	15,8
Retroaktiva löner	6,2	6,1	6,2	6,1
Semesterlön	39,9	39,5	39,9	39,5
Kommunalskatteskulder	12,2	0,7	12,2	0,7
Upplupna kostnader och förutbetalda intäkter	121,9	163,1	149,7	190,1
Övriga kortfristiga skulder	0,5	10,7	15,9	18,9
Eliminering koncernintern skuld			-5,0	-1,4
Eliminering kassa koncernintern			-29,3	-9,2
Summa kortfristiga skulder	318,4	336,5	389,5	408,3

MNKR	KOMMUN 2021	KOMMUN 2022	KONCERN 2021	KONCERN 2022
Not 27 Pant och därmed jämförliga säkerheter				
Borgensåtgående kommunala bolag				
Stiftelsen Östhammarshem	539,2	559,2	539,2	559,2
Östhammar vatten AB	229,2	259,0	229,2	259,0
Hargs Hamn AB	35,4	87,5	35,4	87,5
Övriga borgensåtaganden				
Egna hem och småhus	0,2	0,2	0,2	0,2
Föreningar	4,8	4,8	4,8	4,8
Summa pant och därmed jämförliga säkerheter	808,8	910,7	808,8	910,7

”Östhammars kommun har i juni 2009 ingått en solidarisk borgen såsom för egen skuld för Kommuninvest i Sverige AB:s samtliga nuvarande och framtida förpliktelser. Samtliga 294 kommuner och regioner som per 2022-12-31 var medlemmar i Kommuninvest ekonomisk förening har ingått likalydande borgensförbindelser.

Vid en uppskattning av den finansiella effekten av Östhammars kommuns ansvar enligt ovan nämnd borgensförbindelse, kan noteras att per 2022-12-31 uppgick Kommuninvest i Sverige AB:s totala förpliktelser till 540 357 097 613 kronor och totala tillgångar till 537 006 752 858 kronor. Östhammars kommuns andel av de totala förpliktelserna uppgick till 1 573 396 575 kronor (0,29 %) och andelen av de totala tillgångarna uppgick till 1 571 379 505 kronor (0,29%). Östhammars insatskapital i kommuninvest per 22-12-31 är 24 119 700 kr.

Not 28 Pensionsförpliktelser som inte tagits upp som skuld eller avsättning				
Ingående ansvarsförbindelse	428,8	415,6	428,8	415,6
Pensionsutbetalningar	-20,8	-20,6	-20,8	-20,6
Nyintjänad pension	0,7	-0,1	0,7	-0,1
Ränte- och basbeloppsuppräknig	5,7	9,0	5,7	9,0
Förändring av löneskatten	-2,6	-3,3	-2,6	-3,3
Ändring av försäkringstekniska grunder	8,4		8,4	
Byte av tryggande	-1,4	0,0	-1,4	0,0
Övrigt	-3,2	-1,7	-3,2	-1,7
Summa utgående ansvarsförbindelse	415,6	398,9	415,6	398,9
Del av ansvarsförbindelsen som tryggats genom försäkring	6,8	6,9	6,8	6,9
Utredningsgrad				
Värde på överskottsfond hos Skandia	14,9	17,7	14,9	17,7
Antal visstidsförordnanden				

MNKR	KOMMUN 2021	KOMMUN 2022	KONCERN 2021	KONCERN 2022
Politiker	3	2	3	2
Tjänstemän	0	0	0	0
Not 29 Övriga ansvarsförbindelser				
Not 30 Finansiell leasing				
Fastigheter				
Totala minimileaseavgifter	44,4	47,8	44,4	47,8
Nuvärde	43,3	45,3	43,3	45,3
Därav betalt i år	13,2	12,0	13,2	12,0
Därav att betala nästa år	13,0	9,9	13,0	9,9
Därav att betala senare	18,2	25,9	18,2	25,9
Maskiner och inventarier				
Totala minimileaseavgifter	15,0	11,2	15,0	11,2
Nuvärde	14,6	10,5	14,6	10,5
Därav betalt i år	2,4	1,6	2,4	1,6
Därav att betala nästa år	5,1	1,8	5,1	1,8
Därav att betala senare	7,5	7,8	7,5	7,8
Not 31 Justering för ej likviditetspåverkande poster				
Planenliga avskrivningar	73,8	74,9	-116,1	113,4
Nedskrivningar av anl.tillgångar	0,0	14,4	-	14,4
Nya avsättningar	0,4	1,7	-2,8	2,9
Återförda avsättningar	-0,3		-0,3	
Resultat rehallningsverksamhet konto 67200	2,0	1,4	2,0	1,4
Summa Justering för ej likviditetspåverkande poster	75,9	92,3	117,2	132,1
Not 31A Övriga likviditetspåverkande poster				
Aktivering av interna poster i investeringsredovisning	1,3		1,3	
Not 32 Kostnad för revision				
Grunduppdrag	0,2	0,2	0,6	0,6
Övriga uppdrag	0,6	0,4	0,6	0,4
Förtroendevalda revisorer	0,2	0,2	0,2	0,2
Summa revision	1,0	0,8	1,4	1,2

Östhammars kommun

Stångörsgatan 10, Box 66 • 74221 Östhammar

Tel: 0173-860 00 • E-post: osthammardirekt@osthammar.se

Hemsida: www.osthammar.se • Orgnr: 212000-0290

Slutförvarsorganisationens uppdrag och organisation

Östhammars kommun har sedan 1995, när Svensk Kärnbränslehantering AB (SKB) påbörjade undersökningar för ett slutförvar för använt kärnbränsle i Forsmark, haft en slutförvarsorganisation. Organisationens uppdrag och sammansättning har varierat genom åren beroende på var i processen prövningarna befunnit sig. Slutförvarsorganisationens arbete har i huvudsak finansierats med medel från kärnavfallsfonden.

Kommunfullmäktige beslutade i februari 2019 (KF § 9, 2019-02-19) om att kommunens slutförvarsorganisation skulle bestå av tre särskilda grupper för hantering av slutförvarsfrågan; granskningsgruppen, referensgruppen och villkorsrådet. I februari 2023 (KF § 10, 2023-02-14) beslutade kommunfullmäktige att avsluta referensgruppen.

Slutförvarsorganisationens nuvarande uppdrag antogs av kommunstyrelsen i november 2021 (KS § 304, 2021-11-30). Sedan dess har regeringen fattat beslut om tillåtlighet i prövningarna av de två anläggningar som är aktuella i Östhammars kommun; slutförvaret för använt kärnbränsle (kärnbränsleförvaret) och slutförvaret för kortlivat låg- och medelaktivt avfall (SFR).

I och med regeringens tillåtlighetsbeslut har kommunen, i enlighet med den tolkning av nuvarande lagstiftning som miljödepartementet framför i sin promemoria ”Långsiktig finansiering av kommuners och ideella föreningars medverkan i frågor om slutförvar”¹, enbart möjlighet att få ersättning från kärnavfallsfonden för kostnader för information till allmänheten. Kommunernas möjlighet till ersättning för att följa prövningen är begränsad till kostnader för att följa och bedöma processen i den mån det behövs för att kunna informera allmänheten.

Nedanstående förslag till uppdrag och organisation utgår från nuvarande lagstiftning och möjligheter till ersättning från kärnavfallsfonden. I ovannämnda promemoria föreslås lagändringar som skulle innebära utökade möjligheter till ersättning för berörda kommuner. Om dessa ändringar träder i kraft kan det finnas anledning att åter se över slutförvarsorganisationens uppdrag och organisation.

¹ <https://www.regeringen.se/rattsliga-dokument/departementsserien-och-promemorior/2022/07/promemoria-langsigtig-finansiering-av-kommuners-och-ideella-foreningars-medverkan-i-fragor-om-slutforvar/>

Uppdrag

Information till allmänheten

Slutförvarsorganisationen ska arbeta aktivt med information till allmänheten om vad som händer i de pågående prövningarna och i andra relaterade slutförvarsfrågor.

I uppdraget ingår bland annat att anordna öppna möten för att presentera aktuell information, genomföra riktade informationsinsatser (till exempel till skolor), delta i öppna evenemang som genomförs i kommunen (till exempel mässor) och i diverse andra sammanhang vara tillgänglig för att besvara allmänhetens frågor. Slutförvarsorganisationen ska även ta fram skriftlig information för såväl tryckt som digital publicering.

Kunskapsuppbyggnad och omvärldsbevakning

Kunskap och omvärldsbevakning utgör grunden för att kunna genomföra relevanta informationsinsatser till allmänheten. Slutförvarsorganisationen ska därför följa de pågående prövningarna i kommunen samt bedriva en aktiv omvärldsbevakning och kontinuerlig kunskapsuppbyggnad i slutförvarsfrågor.

Politisk organisation

Slutförvarsgruppen

Östhammars kommun föreslås även fortsatt ha en särskild grupp för slutförvarsfrågor bestående av ledamöter från samtliga partier i kommunfullmäktige. De största partierna föreslås ha minst två ledamöter i gruppen och övriga partier en ledamot vardera. Även kommunfullmäktiges ordförande föreslås ingå i gruppen. Gruppen bör bestå av maximalt 15 ledamöter.

Gruppen föreslås ha ordförande, första vice ordförande, andra vice ordförande och tredje vice ordförande. Dessa fyra tillsammans med kommunfullmäktiges ordförande föreslås utgöra gruppens arbetsutskott.

Villkorsrådet

Villkorsrådet föreslås finnas kvar med samma uppdrag² som tidigare, åtminstone tills det finns lagakraftvunna beslut för kärnbränsleförvaret och SFR.

Villkorsrådet utgörs av kommunstyrelsens arbetsutskott och slutförvarsgruppens arbetsutskott.

Villkorsrådets arbete finansieras inte med medel från kärnavfallsfonden.

² Villkorsrådet har en beredande funktion och arbetar aktivt med de villkorsskrivningar som kommunen anser vara relevanta i tillåtighets- och tillståndsprövningarna för slutförvaret för använt kärnbränsle och för SFR.

Budget och organisation

Upplandsstiftelsen har lämnat in ett första övergripande budgetförslag. En gemensam finansiering av förvaltningskostnader på totalt ca 200 000 kr/år beräknas täcka in:

- Skötsel av ängslador, diken, rösen, bryn, åkerholmar, stenmurar m.m.
- Skötsel/tillsyn stängsel (stormfällan, årlig utsättning av vattgårdar, skyltar, röjning under stängsel, skötsel av grindar etc.)
- Tillsyn och skötsel av stigar och vandringsleder (beroende på stormfällan m.m.)
- Tillsyn/underhåll av uthyrningsstuga Alarängsviken (stugan vid Maren utarrenderas av Skärgårdsstiftelsen till privatperson)
- Viltvård, mink, grävling, och vildsvin
- Planering av skötselåtgärder
- Övrigt, skötsel av farliga träd etc.

Utöver löpande skötsel önskar man i ett samarbete för friluftsliv/turism att utveckla/hantera:

- Passbåtstrafik
- Avfallshantering
- Skötsel av vatten- och avloppsanläggningar
- Gästbojar
- Besökartolett
- Rastplatser, inkl grillplatser

Förslaget är att samarbetet ovan ska fastställas i ett avtal. Den löpande driften ska hanteras dels via ett större skötselråd 1 gång/år i en bredare sammansättning av Upplandsstiftelsen, Östhammars kommun, Skärgårdsstiftelsen, Länsstyrelsen, arrendatorerna av fyrplatsen, samfälligheten m.fl., dels via ett förvaltningsråd med en mindre krets som sköter och utvecklar naturreservatet, dvs. Upplandsstiftelsen, Östhammars kommun och Länsstyrelsen i Uppsala län.

Kommunens tidigare avtal med Skärgårdsstiftelsen

Fram till år 2022 har Skärgårdsstiftelsen förvaltad naturreservatet Örskär på uppdrag av Länsstyrelsen. Östhammars kommun har sedan 1999 i ett samarbetsavtal med Skärgårdsstiftelsen (med tillägg 2011) bidragit ekonomiskt till förvaltningen med 100 000 kr. Avtalet fokuserade på att personal på ön samt bidra med vissa arbetsuppgifter i verksamheten som bedrivs på Örskär. Det framgick inte i sin helhet om/vilka uppgifter kopplat till Örskär som besöksmål som ingått i avtalet.

Under år 2022 omorganiserade Skärgårdsstiftelsen sin verksamhet, önskade inte längre förvalta naturreservatet på samma sätt och i samband med det sade Skärgårdsstiftelsen upp avtalet med Östhammars kommun. Det finns nu behov av en ny form av förvaltning av naturreservatet. Upplandsstiftelsen har lagt in sitt intresse för att ta över förvaltningen av naturreservatet och önskar i detta ett samarbete med Östhammars kommun och Länsstyrelsen i Uppsala län. Östhammars kommun är inte markägare på Örskär utan en medverkan skulle då ha fokus på Örskär som en viktig destination/ett besöksmål för kommunen.

Om ön Örskär och naturreservatet

Örskär ligger norr om Gräsö och är en utpost mot södra Bottenhavet. Ön har en rik kulturhistoria starkt kopplad till fyrplatsen och hela västra delen av ön ingår i kommunens kulturmiljöbeskrivningar Jord och järn. Ännu på slutet av 1800-talet bodde relativt många personer på Örskär. De lämnade efter sig ett jordbrukslandskap som fortfarande sköts genom bete och slätter. Den gamla fiskehamnen på ön brann ner år 2014 men har undan för undan återställts med nya sjöbodar.

Ön har en naturmiljö som är särskilt rik på orkidéer, hela 18 av Upplands 26 arter finns här. Gölgrodan är en annan spektakulär art på ön, där Bodalsträsket på Örskär är en av länets bästa och mest lättillgängliga lokaler för att som besökare upptäcka gölgrodan. Vår och höst är ön en viktig anhalt för flyttfåglar och populärt besöksmål för många ornitologer. I övrigt uppskattar besökare de karga klipporna, utblicken över havet, badmöjligheter och promenader.

Naturresevatet bildades ursprungligen 1969 med uppdaterat beslut 1976. Markägare är Skärgårdsstiftelsen och några privata markägare. På västra delen av ön finns privata marker och fritidsboenden samt boende och mindre servering kopplat till fyrplatsen. Större delen av ön är naturresevat med stigar och ett par stugor. Det går idag att ta sig till ön med båtturer genom arrendatorn av fyrplatsen kopplat till turlista eller genom att ta egen båt och angöra vid någon av de två gästplatserna. Vi ser i arbetet tillsammans med Visit Roslagen ett ökat intresse av att ta sig till offentligt tillgängliga platser nära havet.

Uppsägning

Skärgårdsstiftelsen i Stockholms län, 802405-0216, Svensksundsvägen 5, 111 49 Stockholm, får härmed säga upp samarbetsavtalet daterat 1999-10-08 (inkl tillägg daterat 2011-04-28) avseende skötsel på Örskär, med Östhammar Kommun 212000-0290, till upphörande vid avtalstidens utgång 2022-12-31. Avtalet bifogas uppsägningen.

Vänligen bekräfta denna uppsägning till Jonas Davidson, [REDACTED]

Karin Strandfager
Chef Naturvård
Skärgårdsstiftelsen i Stockholms län

Detta är ett elektroniskt undertecknat dokument

FILNAMN

Uppsägning skötselavtal Östhammar kommun Örskär.pdf

SIGNERADES

2022-07-08 17:03:53 +02:00

ÄRENDET SKAPADES AV

Jonas Davidson

ÄRENDEREFERENS

1410742

Följande undertecknare har godkänt innehållet i detta dokument och försäkrat att lämnade personuppgifter är korrekta.

UNDERTECKNARE

IDENTIFIERINGSMETOD

KS

KARIN STRANDFAGER

karin.strandfager@skargardsstiftelsen.se

Tidsstämpel: 2022-07-08 17:03:47 +02:00

Identifieringsmetod: Svenskt BankID

Referens: 6309ee9a-4f1a-49c1-8e39-8ee75038016a

Tillägg

till **samarbetsavtal** tecknat 1999-10-08 mellan **Östhammars kommun** och Skärgårdsstiftelsen i Stockholms län ang bemanningen av fyrplatsen Örskär.

Mellan parterna har överenskommits om följande **ändringar** i ovanstående avtal.

§ 2 Ersättning mm

Östhammars kommun erlägger årligen 100 000:- kronor som ersättning till Skärgårdsstiftelsen för arbetsuppgifter som utförs på ön. Ersättningen betalas i förskott enligt utfärdad faktura, märkt med referensnummer OK111110001, senast den 1 juli varje år.

Ersättningen omräknas årligen med konsumentprisindex för oktober månad 2010 som bastal.

Utöver ersättningen utgår vid varje tidpunkt gällande mervärdesskatt.

§ 3 Personal

Skärgårdsstiftelsen förbinder sig att ha personal på Örskär för utförande av kontrakterade sysslor.

§ 4 b Giltighetstid

Giltighetstiden för detta avtal är fem (5) år räknat från den 1 januari 2011. Om uppsägning av avtalet ej sker senast sex månader före avtalstidens utgång förlängs avtalet med ett år i sänder.

I övrigt kvarstår avtalet **oförändrat**.

Östhammar den 26 / 4 2011

Stockholm den 28 / 4 2011

Östhammars kommun

Skärgårdsstiftelsen i Stockholms län

Jacob Spangenberg
KS ordförande

Sten Hultén
Kommunchef

Johan Ahlbom

A V T A L

Mellan Skärgårdsstiftelsen i Stockholms län nedan kallad uppdragstagaren och Östhammars kommun nedan kallad uppdragsgivaren har följande samarbetsavtal träffats angående bemanning - arbetsåtaganden på Örskär i Östhammars kommun, Uppsala län.

Bakgrund

Det finns ett allmänintresse att tills vidare behålla delar av den verksamhet som bedrivs på Örskär. Verksamheten förutsätter bemanning av fyrplatsen.

Örskär är till den del som ägs av Skärgårdsstiftelsen i Stockholms län, fastigheten Norrboda 1:25, förklarad som naturreservat genom beslut av Länsstyrelsen i Stockholms län den 20 september 1987 och naturvårdsförvaltare är Skärgårdsstiftelsen. Örskärs fyrplats med tillhörande byggnader, fastigheterna Fyrtäppan 1:1 och Norrboda 25:1, ägs av staten och förvaltas av Sjöfartsverket.

Skärgårdsstiftelsen i Stockholms län åtar sig genom detta avtal att från och med den 1 januari 1998 svara för bemanning på Örskärs fyrplats i erforderlig omfattning och att från samma dag fullgöra arbetsåtaganden enligt detta avtal med egen personal.

Intressenter i samarbetsprojektet för att behålla viss verksamhet på Örskär är Skärgårdsstiftelsen i Stockholms län, å ena sidan, och Östhammars kommun, Upplandsstiftelsen, Uppsala läns landsting, Länsstyrelsen i Uppsala län, Upplands regementets officersförening och Sjöfartsverket, gemensamt kallade uppdragsgivarna, å andra sidan.

Avtal upprättas mellan Skärgårdsstiftelsen i Stockholms län och respektive uppdragsgivare.

§ 1

Arbetsåtaganden

Uppdragstagaren åtar sig att för uppdragsgivarens räkning utföra de arbeten som finns angivna i bilagda instruktion (**Bilaga 1**). Av uppdragstagaren anställd personal har vid utförande av de i instruktionen angivna arbetuppgifterna följa de direktiv och föreskrifter som uppdragsgivaren givit och som godkänts av uppdragstagaren. Uppdragsgivaren tillhandahåller kostnadsfritt den specialmateriel, som erfordras för uppgiftens utförande och svarar för materielens underhåll och förnyelse.

§ 2

Ersättning m m

Uppdragsgivaren skall första gången som ersättning till uppdragstagaren erlægga ^{85.000}~~25.000~~ kronor mot utfärdad faktura beräknat i 1997 års penningvärde.

Ersättningen skall första gången vara inbetalade till uppdragstagaren enligt utfärdad faktura den 1 juli 1998 och därefter på samma sätt årligen den 1 juli under avtalstiden.

Ersättningen skall årligen omräknas med början år 1999 med konsumentprisindex för oktober månad 1997 som bas (259,6).

Utöver ersättningen utgår vid varje tillfälle gällande mervärdesskatt.

§ 3

Personal

Uppdragstagaren förbinder sig att från den 1 januari 1998 anställa 1 person av den personal som varit anställd på Örskärs fyrplats. Anställningsvillkor enligt vad som nu tillämpas inom stiftelsen.

§ 4

Force majeure

Skulle under gällande avtalsperiod omständigheter inträffa som uppdragstagaren inte råder över och som omöjliggör för uppdragstagaren att uppfylla sina åtaganden enligt detta avtal, skall uppdragsgivaren inte på grund av sådan anledning kunna rikta skadeståndsanspråk mot uppdragstagaren för skada. Kan arbeten till följd därav inte kunna utföras av uppdragstagaren har uppdragsgivaren rätt till motsvarande nedsättning av ersättningen enligt § 2.

§ 4

Giltighetstid

Giltighetstid för detta avtal är fem (5) år från den 1 januari 1998. Om uppsägning av avtalet ej sker senast sex månader före avtalstidens utgång förlängs avtalet med ett år i sänder.

§ 5

Tvist

Vid tvist om tillämpningen av detta avtal gäller lagen om skiljemän.

§ 6

Detta avtal har upprättats i två exemplar varav parterna tagit var sitt.

Stockholm den 16/10 1999

SKÄRGÅRDSSTIFTELSEN
I STOCKHOLMS LÄN

[Redacted signature]

Berndt Feslin

[Redacted signature]

Rune Ahlberg

Östhammar den 8/10 1999

ÖSTHAMMARS KOMMUN

[Redacted signature]

Birger Norén

[Redacted signature]

Sten Huhta

Handwritten initials

1999-06-30

Arbetsuppgifter att utföras av personal anställd av Skärgårdsstiftelsen i Stockholms län på Örskär för Östhammars kommuns räkning

1. Sophämtning varje vecka under juni - aug och var fjortonde dag under maj och september.
2. Transport för Östhammars kommuns räkning.
3. Elmätaravläsningar för Roden Energis räkning

Kommunkansliet
Maria Lundholm, 0173-862 49

Datum
2012-08-14

Dnr
2010KS220

Sid
1 (16)

ANTAGANDEHANDLING

STRATEGI FÖR VINDBRUK

Östhammars kommun 2020 - världens bästa lokalsamhälle!

Postadress
Box 66
Fakturaadress
Box 106
742 21 Östhammar

Besöksadress/Reg office
Stångörsgatan 10
742 21 Östhammar
www.osthammar.se

Telefon
Nat 0173-860 00
Int +46 173 860 00
E-post
oversiktsplan@osthammar.se

Telefax
Nat 0173-175 37
Int +46 173 125 47

Organisationsnummer
212000-0290
V A T No
SE212000029001

Bankgiro
233-1361

Maria Lundholm 17

Projektorganisation

Maria Lundholm Planarkitekt
Ingmar Lönngren, stadsarkitekt
Marcus Jakobsson, energi- och klimatstrateg
Camilla Andersson, miljöstrateg
Johan Nilsson, miljösamordnare
Christian Blomberg, planchef
Eva-Marie Jansson, miljöinspektör

Politisk styrgrupp

Byggnadsnämnden (2010)
Samhällsbyggnadsnämnden (2011)
Kommunstyrelsen

Beslutsgrupp

Kommunfullmäktige

INNEHÅLL

Inledning	3
Bakgrund	3
Visionen	3
Strategi för vindbruk	5
Prioriterade områden för gruppstation	6
Karta	7
Regler och rekommendationer	9
Förutsättningar för vindbruk	11
Nationella mål och regelverk	11
Vindkraftanläggningen	14
Påverkan på omgivningen	16
Process och tidplan	18

2012-08-14

Strategi för vindbruk

2010KS220

3

Antagandehandling

INLEDNING

Bakgrund

Vindkraft har på senare tid blivit en viktig fråga för fysisk planering. I augusti 2009 trädde lagändringar i kraft för prövningen av vindkraftsanläggningar som innebär en regelförenklning vid tillståndsgivning. Möjlighet att kräva detaljplaneläggning begränsas och dubbelprövning genom bygglov och miljöhandläggning tas bort. De stora anläggningarna handläggs inte längre på kommunen.

De nya reglerna stärker behovet av tydlig kommunal planering. Kommunens översiktsplan får stor betydelse som styrdokument och utgör ett viktigt underlag vid bedömning av etableringar. Den gällande översiktsplanen, ÖP 2003, behandlar vindbruk mycket kortfattat och det finns inget ställningstagande om vilka områden som är lämpliga för större anläggningar.

År 2008 påbörjades ett program för vindbruk på initiativ av byggnadsnämndskontoret med målsättningen att ta fram en fördjupad översiktsplan. 2010-06-03 beslutade kommunstyrelsen att föreliggande programförslag sänds ut på samråd. 2011-01-12 godkändes samrådsredogörelsen av samhällsbyggnadsnämnden.

2011-01-31 tog kommunstyrelsen beslut att samhällsbyggnadsnämnden får i uppdrag att omarbota nuvarande översiktsplan. Med anledning av detta är inte längre en fördjupad översiktsplan aktuell. Vid överläggning med kommunstyrelsen 2011-05-30 beslutades att förslag till beslutsunderlag för vindbruk skulle tas fram.

En strategi för vindbruk ska utgöra en planeringsinriktning för etablering av vindkraft i kommunen. Strategin ska fungera som ett översiktligt stöd i handläggningen av ärenden i väntan på den kommundäckande översiktsplanen. Hanteringen av vindbruk i kommunen ska under kommande år fördjupas och miljöbedömas i samband med arbetet med Översiktsplan 2015.

Visionen

Kommunens strategiska inriktning ska relatera till den kommunala visionen. Strategi för vindbruk bidrar till att uppnå kommunens vision på flera sätt.

Mångfald i samhället kan skapas genom att strategin hanterar alla typer av vindkraftsanläggningar, från takbaserade verk till stora anläggningar. Strategin kan bidra till utveckling utifrån *lokala perspektiv med hänsyn taget till helheten* genom att hänsyn tas till de lokala förutsättningarna för vindbruk. Det lokala perspektivet kan motverkas av storskaliga anläggningar utan koppling till människor som lever och upplever i kommunen.

Östhammars kommun 2020 - världens bästa lokalsamhälle!

Engagerad befolkning, framgångsrika företag och en god kommunal service. En mångfald av goda lokalsamhällen skapar förutsättning för hållbar tillväxt!

I Östhammars kommun är mångfald i samhället är en förutsättning för all utveckling. Hos oss finns en djup förståelse för samhällets olika viljor och vi arbetar tillsammans för att hitta goda lösningar på uppkomna problem. All utveckling i Östhammars kommun sker utifrån lokala perspektiv med hänsyn tagen till helheten. Det goda spelet mellan helhet och mångfald bildar grunden för god ekonomisk hushållning i Östhammars kommun.

I Östhammars kommun känner vi ansvar för våra medmänniskor och vi förtjänar att vara trygga i vår närmiljö. Goda samarbeten mellan medborgare, näringsliv och myndigheter ger oss ett samhälle där säkerheten är hög och vård- och omsorgsbehovet är väl tillgodosett.

I Östhammars kommun upprätthåller vi en god omvärldsbevakning i syfte att tillvarata erfarenheter och initiativ kring ekologisk hållbarhet. Tillsammans möjliggör vi en hållbar miljöriktig energiförsörjning och en minskad energianvändning.

I Östhammars kommun tar vi gemensamt ansvar för samhället och skapar tillsammans goda förutsättningar för att leva och arbeta i vår hembygd. Medborgare, näringsliv och kommun skapar tillsammans en god grund för utveckling av samhällsservice och välfärd.

Kommunens miljömål för energi

Energiproduktionen från vindkraft ska öka i kommunen.

Målsättningen är att till 2016 ha en produktion av minst 200 GWh/år.

Räkneexempel

Avstånd mellan vindkraftverk i en grupp på land bör vara ca 5 rotordiametrar. Rotordiametern motsvarar i princip verkets totalhöjd.

Ett verk med en effekt på 1 MW producerar i ett bra vindläge ca 2500 MWh/år.

En gruppstation på 10 verk med en effekt på 3 MW och en totalhöjd på 150 m utställda i en sammanhållen grupp kan producera ca 75 GWh per år och kräver en yta på ca 5 kvadratkilometer.

Kommunens målsättning för energiproduktion från vindkraft kan infrias genom att utnyttja ca en tredjedel av riksintresseområdet C008.

Det goda samspelet mellan helhet och mångfald underlättas genom att ställa krav och dra upp riktlinjer för vad som är lämpligt. Strategin ska medverka till rätt sak på rätt plats med både stora och små anläggningar anpassade till de lokala förutsättningarna.

Goda förutsättningar för att leva och arbeta i vår hembygd kan uppnås genom att nya arbetstillfällen skapas både i anläggningsskedet och i driftskedet. Anläggning och underhåll kräver också lokala underleverantörer, allt från maskindelar till grustransporter, som ökar möjligheten för våra lokala företag att utvecklas.

Strategin bidrar till ambitionen om *god omvärldsbevakning med syfte ekologisk hållbarhet* genom att vara väl underbyggd med goda miljömässiga avvägningar. Vindbruk bidrar till en *hållbar miljöriktig energiförsörjning* tillsammans med andra förnyelsebara energikällor och hushållning med energi.

Införande av en s.k. bygdepeng kan bidra till att skapa ett mervärde och *goda samarbeten mellan medborgare, näringsliv och myndigheter*. Detta underlättas också genom gemensamma mål som skapar tydlighet för myndighetsutövning och näringsetablering. Strategierna medverkar till ett *gemensamt ansvar för samhället* som ger god grund för utveckling av samhällsservice och välfärd.

STRATEGI FÖR VINDBRUK

Kommunen ställer sig positiv till etablering av vindbruk.

Energiproduktionen från vindkraft ska öka med målsättningen att till 2016 ha en produktion av minst 200 GWh/år.

Vindbruk kan etableras enligt följande förutsättningar:

- Enstaka mindre verk och takbaserade* verk kan prövas i de flesta lägen.
- Enstaka verk med totalhöjd över 50 m som klassas som medelstor anläggning kan efter prövning etableras i lägen med få motstående intressen. Avstånd till annan vindkraftanläggning ska vara minst 5 km.
- Medelstor och stor anläggning som utgörs av två eller flera verk kan prövas inom prioriterade område enligt karta.
- Kustområdet (området öster om väg 76) ska generellt undantas från gruppstationer.
- Havsbaserad vindkraft är inte lämplig med hänsyn till känslig landskapsbild. Öregrundsgrepen och Gräsö ytterskärgård ska särskilt värnas gällande påverkan på landskapsbild.
- Etableringar ska särskilt prövas gällande landskapsvärden och boendemiljö.
- Tätortsutveckling och bebyggelseutveckling inom sammanhållen bebyggelse ska prioriteras framför vindkraftsetablering.
- Vindkraftsanläggningar ska detaljplaneläggas om det finns risk för konflikt med bebyggelseutveckling eller verksamhetsutveckling.
- Samråd ska alltid hållas med Försvarmakten för objekt högre än 20 m inom hela kommunen.

ENSTAKA MINDRE VERK

Miniverk totalhöjd under 20 m och rotordiameter mindre än 3 m.
Gårdsverk totalhöjd 20- 50 m och rotor större än 3 m.
Omfattar även takbaserade verk.

MEDELSTOR ANLÄGGNING

Enstaka verk totalhöjd över 50 m.
Två eller flera verk
Komplettering av gruppstation.

STOR ANLÄGGNING

Två eller fler verk med en totalhöjd över 150 m.
Sju eller fler verk med en totalhöjd över 120 m.
Komplettering av gruppstation
Anläggning i vatten
Medelstor anläggning som medför betydande miljöpåverkan.
Prövning på egen begäran.

* verk som sitter fast monterad på byggnad.

Handwritten signature and initials

Bedömningsunderlag

Regionalt planeringsunderlag
(Länsstyrelsens GIS-databas för
statliga intressen samt värdebe-
skrivningar)

Vindkraft i Tierp, Östhammar och
Älvkarleby kommuner, Uppsala
län. Sammanställning av plane-
ringsunderlag

Planeringsunderlag för fåglar och
vindkraft, Länsstyrelsens medde-
lande med bilagor

Karaktärslandskap Uppland -
Landskapskaraktärisering för be-
dömning av landskapsbild

Känslighetsanalys för karaktärs-
landskap i Östhammars och Ti-
erps kommun.

Multikriterieanalys lokal värdekär-
na för känslig landskapsbild

Prioriterade områden

I kartan redovisas prioriterade områden för prövning av stora eller medelstora gruppstationer. Prioriterade områden har tagits fram genom att utesluta värdefulla områden enligt följande kriterier:

- Naturområden särskilt utpekade för friluftsliv, orördhet och fågelrikhet. Intresseområden utgörs av riksintresse för naturvård. Skyddade områden utgörs av Natura 2000, naturreservat, marint reservat och djur- och växtskyddsområde. Faktaunderlag utgörs av Naturvårdsprogram för Uppsala län.
- Kulturmiljöer särskilt utpekade för ålderdomlighet, odlingslandskap, tidsdjup eller oförändrad/välbevarad byggnadsstruktur. Intresseområden utgörs av riksintresse för kulturmiljövärd. Skyddade områden utgörs av byggnadsminnen och fornlämningar. Faktaunderlag utgörs av Jord och järn - kulturhistoriska miljöer i Östhammars kommun.
- Landskapsvärden särskilt utpekade för ålderdomlighet, tidsdjup och småskalighet. Skyddade områden utgörs av landskapsbildsskydd. Faktaunderlag utgörs av Program för odlingslandskapets bevarande och Naturvårdsprogram för Uppsala län.
- Lokalt utpekad värdekärna för känslig landskapsbild baserad på landskapskaraktärsanalys
- Försvarets stoppområde för Uppsala flygplats. Hänsyn har även tagits till försvarsintresset genom särskild dialog med Försvarsmakten.
- Område inom 2 km från tätort samt område inom 1000 m från adresspunkt med hänsyn till hälsa och säkerhet.
- Område inom 200 m från kraftledning respektive allmän väg utifrån regler om elsäkerhet och trafiksäkerhet.

Områden mindre än 5 km² har undantagits från utpekande.

Inom prioriterade områden krävs ytterligare bedömningar av påverkan på värdefulla biotoper för fladdermöss samt kärnområden för känsliga fågelarter enligt Svenska Ornitologföreningen inklusive rekommenderad skyddszon på 3 km. I kartan redovisas dessa utredningsbehov.

Vid en prövning ska alltid allmänna och enskilda intressen samt kommunal planering beaktas. Vid prövning ska även värden av lokal art bedömas och utredas. Nya förutsättningar och planeringsunderlag kan tillkomma som kräver en annan bedömning än ovanstående.

Handwritten signatures and initials:
Åke Östman IA

PRIORITERADE OMRÅDEN FÖR GRUPPSTATION

I kartan redovisas en zon som är prioriterad för prövning av medelstora eller stora gruppstationer enligt definitionen i miljöbalken. Inom strategisk zon bör inga enskilda verk tillåtas. Inom denna zon pekas områden ut där det bedöms finnas få eller måttliga konflikter mellan vindbruk och motsärande intressen.

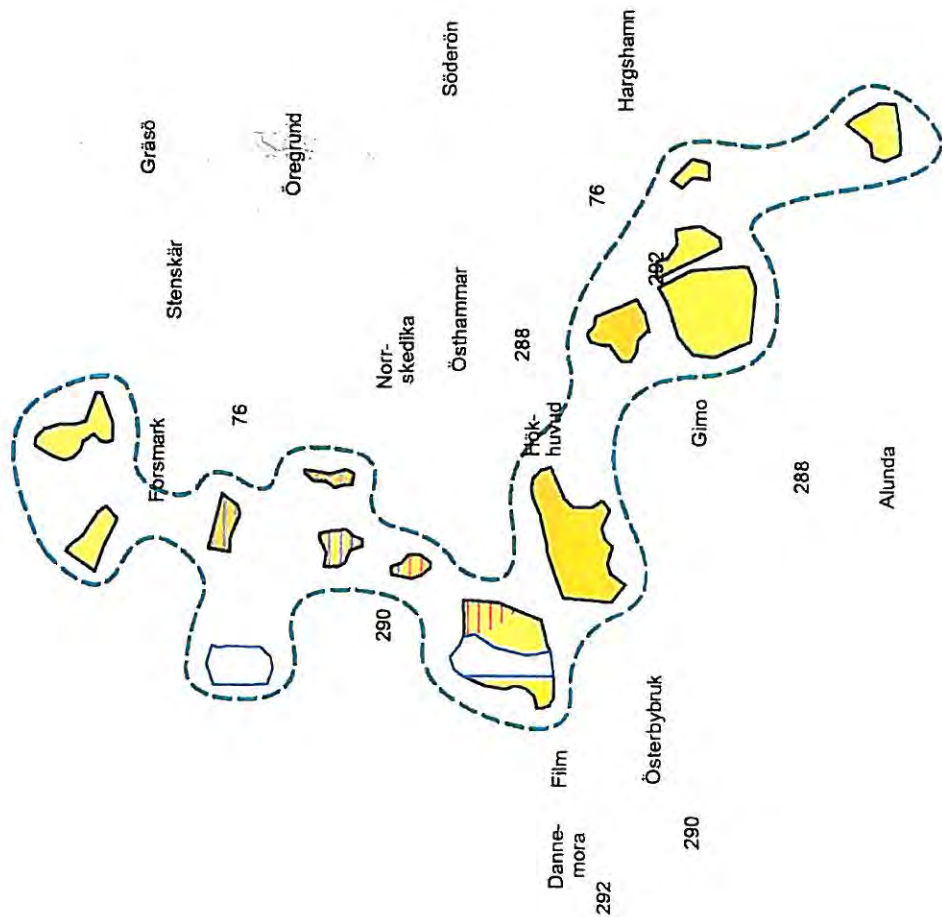
Enligt nedanstående indelning krävs utredning av påverkan på arter som berörs av artskyddsförordningen (fågel och fladdermus) samt outredda sakfrågor av lokal art, t ex landskapsbild och känslig djurhållning, innan beslut. Sakfrågor kan uppkomma under prövningens gång som innebär att området inte kan tas i anspråk för vindbruk.

Övriga områden i kartan är lämpliga för prövning av enskilda verk med undantag från skyddszone för Uppsala flygfält med förbud mot objekt över 20 meter.

ENSTAKA MINDRE VERK
Minst två vindkraftverk med en totalhöjd under 20 m och rotordiameter mindre än 3 m.
Gårdsverk totalhöjd 20- 50 m och rotor större än 3 m.
Omfattar även takbaserade verk.

MEDELSTOR ANLÄGGNING
Enstaka verk totalhöjd över 50 m.
Två eller flera verk
Komplettering av gruppstation.

STOR ANLÄGGNING
Två eller fler verk med en totalhöjd över 150 m.
Sju eller fler verk med en totalhöjd över 120 m.
Komplettering av gruppstation
Anläggning i vatten
Medelstora anläggning som medför betydande miljöpåverkan.
Prövning på egen begäran.

- STRATEGISK ZON FÖR GRUPPSTATIONER
- — — — —
 -
 - — — — —
 - ▨
 - ▩
 - ▧
 - ▦
 - ▥
 - ▤
 - ▣
 - ▢
 -
 -
 - ▟

FÖRBUD MOT OBJKT
HÖGRE AN 20 M

[Handwritten signatures and initials]

2012-08-14

Strategi för vindbruk

2010KS220

9

Antagandehandling

Regler och rekommendationer

Samråd ska alltid hållas med Luftfartsverket och Försvarmakten för anläggningar över 20 m. Inom område utpekat som influensområde för Uppsala flygplats får inga anläggningar högre än 20 m förekomma.

Samråd ska alltid hållas med Sjöfartsverket för anläggningar vid kust och i hav.

Dispens från förordnande ska finnas innan beslut om bygglov, miljöanmälan eller tillstyrkande av miljötillstånd. Påverkan på Natura 2000-område och arter som omfattas av artskyddsförordning ska särskilt utredas.

De statliga verkens riktlinjer för buller ska följas. Avståndet från en bostad till en gruppstation ska ur hälsoskyddssynpunkt vara minst 1000 m för att undvika störning. Avstånd till närmaste bostad kan behöva anpassas så att gällande riktvärden för bullerpåverkan inte överskrids.

Skyddsavstånd ska vara minst 3 ggr rotordiametern till bostadsenhet. Skyddsavstånd till kraftledning och allmän väg ska vara minst 200 m. Skyddsavståndet syftar till att förhindra skador vid haveri.

En anläggning som gränsar till bostadsbebyggelse inom mellanzonen ska utrustas med en behovsstyrd hinderbelysning för att minimera visuell störning i boendemiljö.

Befintliga vindkraftverk ska beaktas vid prövning av nya. Etablering av enstaka verk inom närzonen till befintliga verk ska betraktas som en komplettering och prövas som gruppstation.

Takbaserade verk ska placeras så att det inte utgör risk för skada på egendom eller person. Takbaserade verk ska medföra att god helhetsverkan med byggnaden och närmiljön uppnås. Takbaserade verk får inte uppföras om det inte är förenligt med byggnadens eller miljöns kulturhistoriska värden.

Gruppstationer ska etableras i ett bestämt mönster (raster eller linje-etablering) eller särskilt anpassas till landskapets form och struktur. Enhetlighet i verkens utformning och en god helhetsverkan ska eftersträvas. Olika storlekar på verk i en gruppstation är inte lämpligt.

Vid etablering av gruppstation bör i första hand befintlig vägstruktur utnyttjas och förstärkas. Lokaliseringar som kräver omfattande vägbyggen bör undvikas.

Samordning mellan areella näringar och vindkraftsetablering ska eftersträvas. Samverkan mellan markägare bör eftersträvas i områden med många små fastigheter. Tydlig information bör gå ut till berörda tidigt i processen genom exploatörens försorg.

Zonindelning för omgivningspåverkan av gruppstation i skog

Påverkan av en gruppstation på omgivningen beror på avståndet och vindkraftverkens höjd. Nedanstående zonindelning gäller en gruppstation i skogsmark med en navhöjd på 110 m. Läs mer på sidan 16.

Närzonen 1-5 km

Verket är det dominerande elementet i landskapsbilden. Verkets proportioner och vertikala karaktär tar över intrycket och rotationen från vingarna fångar blicken. Inom närzonen kan nya verk upplevas som kompletteringar till befintliga.

Mellanzonen 5-12 km

Verket är ett framträdande element i landskapet men det finns en skalmässig balans med övriga landskapselement. En större anläggning kan upplevas samspela eller bryta av ett småskaligt landskapsmönster. Vingarnas rörelse drar fortfarande till sig uppmärksamhet men verkets vertikala karaktär är underordnad landskapets övriga element.

Fjärrzonen upp till ca 2 mil

Verken syns fortfarande vid goda siktförhållanden men är underordnad landskapet. Verket påverkar inte upplevelsen av landskapet i någon väsentlig grad. Mindre och större gruppstationer upplevs som samlade enheter. Större anläggningar sätter präge på landskapet utan att vara dominerande. Rotationen på vingarna har inte längre någon betydelse.

Handwritten signature and initials in blue ink.

Respektavstånd till värdefulla kulturmiljöer eller landskapsbildskydd bör beaktas omfattande området inom närzon till en anläggning .

Respektavstånd till områden med mycket fritidsbebyggelse bör beaktas inom mellanzon till en anläggning.

Naturområden med höga värden för friluftsliv, orördhet eller fågel och fladdermus ska undantas från etablering av vindkraft.

Kulturmiljöer med värden kopplade till ålderdomlighet, odlingslandskap, stort tidsdjup eller oförändrad/välbevarad byggnadsstruktur ska undantas från etablering av vindkraft.

Landskapsområden med värden kopplade till ålderdomlighet, stort tidsdjup eller uppbruten, småskalig karaktär ska undantas från etablering av vindkraft.

Värden kan framkomma under prövning som kräver utredning. Utredningar ska utföras och bekostas genom exploatörens försorg.

Åke Öst 1A

2012-08-14

Strategi för vindbruk

2010KS220

11

Antagandehandling

FÖRUTSÄTTNINGAR FÖR VINDBRUK

Nationella mål och regelverk

För att klara klimatutmaningen och främja en hållbar och resurseffektiv energiförsörjning har riksdagen antagit en ny klimat- och energipolitik. Av propositionen ”En sammanhållen klimat- och energipolitik - energi” (prop 2008/09:163) framgår bland annat att andelen förnybar energi ska vara minst 50 procent av den totala energianvändningen år 2020.

Miljömål

De svenska miljömålen anger en inriktning för samhällsplaneringen. Alla planer och program ska relatera till hur de bidrar till att uppnå målen. Kommunen har definierat lokala miljömål som dels omfattar energihushållning inom den egna organisationen, dels ställer upp mål för etablering av vindbruk. Målen redovisas i marginalen.

Planeringsram

Riksdagen har satt upp en planeringsram för vindkraft som innebär att det år 2020 ska vara möjligt med en vindbaserad energiproduktion på 30 TWh. Målet ska skapa förutsättningarna för produktion av el från vindkraft och ligger till grund för framtagandet av riksintressen för energiproduktion. Det ska också utgöra ett planeringsunderlag för länsstyrelser och kommuner i den fysiska planeringen. Kommunen kan med stöd av planeringsramen identifiera och fastlägga lämpliga områden i översiktsplanen.

Riksintressen

Riksintresse för vindbruk innebär att förutsättningarna för vindkraft är goda och att det finns få konflikter med andra intressen. Riksintressena är i första hand reserverade för storskalig utbyggnad. Energimyndigheten pekade år 2008 ut områden av riksintresse för vindbruk baserat på en vindenergiartering som gjordes år 2006-2007. En vindenergiartering är en matematisk modellberäkning av vindhastigheten som används för att göra översiktliga analyser. För projektering av vindkraftverk krävs att man mäter den faktiska vinden i ett område under en viss tid.

Under 2011-2012 reviderar Energimyndigheten områden angivna som riksintresse för vindbruk. Revideringen förväntas resultera i både borttagande av vissa nuvarande riksintresseområden, justering av gränser och angivande av helt nya områden. Områdena tas fram utifrån de kriterier som utarbetats i dialog med Boverket och Länsstyrelserna. Revideringen planeras vara färdig tidigast första kvartalet 2012.

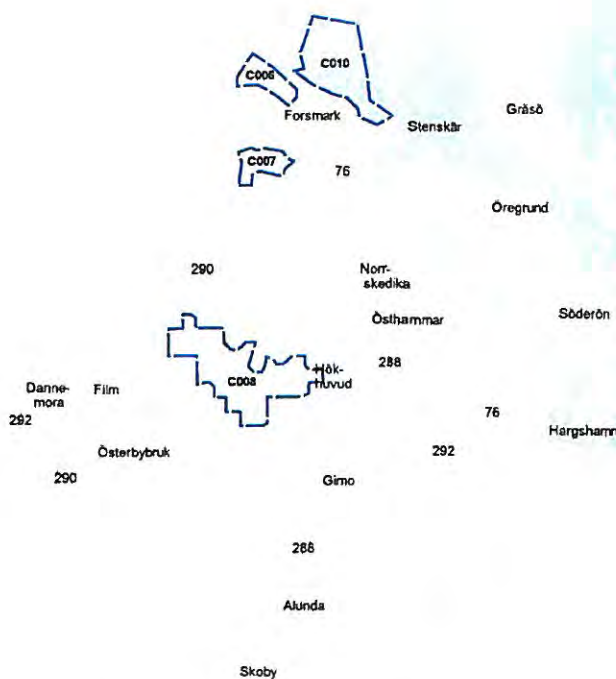
Energimyndighetens kriterier för utpekande av riksintresse för energiproduktion

Områden med en beräknad medelvind om lägst 6,5 m/s på 71 meters höjd över nollplansförskjutningen över land och hav ut till territorialgräns plus ekonomisk zon

Undantag

1. nationalpark/
nationalstadspark
2. Obrutet fjäll
3. Bebyggelseområden enligt marktäckedata med ett skyddsavstånd på 400 m
4. Områden med vattendjup större än 30 m
5. Områden som är mindre än 3 km²

Handwritten signatures and initials: JG, ÖM, IA

Karta Riksintressen för vindbruk 2008**Utbyggnadsmål och elcertifikat**

Verklig utbyggnad av vindkraft bestäms av ambitionen inom det så kallade elcertifikatsystemet. För att få producera el till allmänheten måste anläggningen erhålla ett certifikat. Inom elcertifikatsystemet finns ett utbyggnadsmål för förnyelsebara energikällor där vindbruk utgör en del. Målet innebär att användningen av el från förnybara energikällor ska öka med 17 TWh från 2002 års nivå till år 2016. Hur mycket vindkraft som faktiskt byggs inom denna målram styrs inte. Energimyndighetens bedömning är att det går att bygga 12,5 TWh i Sverige på land eller i vatten, dvs knappt hälften av planeringsramen.

Prövningsregler

Prövningsreglerna för vindkraft beror på vilken storlek anläggningen har. Samtliga vindkraftverk kräver anmälan enligt byggförordningen (byggnadsmålan), startbesked och slutbesked. Verk som placeras på byggnad ska bygglovsprövas oavsett storlek. Vindbruk kan endast detaljplanläggas om det råder stor efterfrågan på mark för byggnader eller andra anläggningar. Översiktsplanen har en viktig roll att fylla som underlag för bedömning av anläggningar. I planen kan kommunen peka ut områden som är lämpliga, möjliga eller olämpliga.

Enstaka mindre verk omfattar anläggningar på max 50 m omfattar

Handwritten signature and initials: ÖM 1A

miniverk, gårdsverk och takbaserade verk. Miniverk har en totalhöjd på max 20 meter och en rotordiameter på max 3 meter. Om det placeras på ett avstånd från tomtgränsen som är större än kraftverkets höjd över marken och inte monteras fast på en byggnad krävs bara bygganmälan. Gårdsverk utgörs av ett mindre verk på max 50 meter och ska bygglovprövas. Det gäller också för vindkraftverk som placeras på byggnad, s k takbaserade verk. Bygglov och bygganmälan handläggs av kommunen. Miniverk och gårdsverk ska anmälas för samråd enligt 12 kap 6 § miljöbalken. Samrådet handläggs av Länsstyrelsen.

Medelstora anläggningar omfattar verk med en totalhöjd över 50 meter eller två eller flera verk som står tillsammans i en gruppstation upp till gränsen för stora anläggningar. Kompletteringar av gruppstationer så att de uppfyller detta räknas också. Dessa kräver bygglov och en anmälan enligt miljöbalken. Anmälningspliktiga verk prövas av kommunens miljönämnd och samordnas med bygglovsprövningen i lämplig omfattning. En anläggning som har anmälningsplikt men bedöms få betydande miljöpåverkan ska tillståndsprövas. Prövningsmyndigheten förelägger i så fall verksamhetsutövaren om att ansöka om tillstånd.

Stora anläggningar omfattar gruppstationer med 2 eller fler vindkraftverk med en totalhöjd över 150 m alternativt gruppstationer med 7 eller fler vindkraftverk med en totalhöjd över 120 m. Kompletteringar av gruppstationer så att de uppfyller detta räknas också.

Stora anläggningar hanteras som ett tillstånd enligt miljöbalken genom Länsstyrelsens miljöprövningsdelegation eller miljödomstol. Anläggningar som omfattas av tillståndsplikt är bygglovsbefriade. Tillståndsprövningen kräver kommunens tillstyrkan. Verksamhetsutövaren kan på egen begäran få en anläggning tillståndsprövad. Medelstor anläggning som bedöms innebära betydande miljöpåverkan kräver också tillståndsprövning.

Anläggning i svenskt och internationellt vatten omfattas av miljöprövning oavsett storlek och kräver dessutom vattendom enligt miljöbalken.

Regeringen får tillåta verk som är angeläget ur nationell synpunkt även om kommunfullmäktige har sagt nej om det inte finns någon alternativ plats. Kommunfullmäktige kan begära att Regeringen prövar verksamheten (tillåtighetsprövning) om anläggningen är tillståndspliktig. Det kommunala vetot gäller inte om regeringen har tillåtighetsprövat anläggningen.

ENSTAKA MINDRE VERK

Miniverk totalhöjd under 20 m och rotordiameter mindre än 3 m.
Gårdsverk totalhöjd 20- 50 m och rotor större än 3 m.
Omfattar även takbaserade verk.

MEDELSTOR ANLÄGGNING

Enstaka verk totalhöjd över 50 m.
Två eller flera verk
Komplettering av gruppstation.

STOR ANLÄGGNING

Två eller fler verk med en totalhöjd över 150 m.
Sju eller fler verk med en totalhöjd över 120 m.
Komplettering av gruppstation
Anläggning i vatten
Medelstor anläggning som medför betydande miljöpåverkan.
Prövning på egen begäran.

Handwritten signature and date: 12

Nollplansförskjutning

Vid etablering av vindkraft i områden med skog och annan högre vegetation brukar man prata om den s k nollplansförskjutningen. Nollplansförskjutning är kopplat till den turbulens som uppstår ovanför vegetationen. Enkelt förklarar minskar vindhastigheten i trädskiktet för att sedan öka igen - det blir en förskjutning i vindhastigheten.

Den som använder vindenergikarteringen måste alltså lägga till höjden för "nollplanet". Nollplansförskjutningen kan uppskattningsvis sättas till tre fjärdedelar av vegetationens höjd.

För ett område med en 30 meter hög skog ska resultaten för höjden 71 meter tillämpas för $71 + 15 = 86$ meter ovan mark.

Vindenergikartering från 2011 visar att det teoretiskt finns förutsättningar för en årsmedelvind på 7 m/s på höjden 110 m (gul färg) i större delen av kommunen samt att kustområdet har bättre förutsättningar för kommersiell vindkraft (blå färg).

Vindkraftsanläggningen

En förutsättning för vindbruk är att det blåser. Ofta blåser det som mest vid kusten och på höjder i landskapet. Hur mycket vind som behövs beror på vilken typ av vindbruk man ska bedriva. Hur stor elproduktionen blir på en viss plats beror på verkets tekniska förutsättningar och storlek samt rådande vindförhållanden.

Vindenergi

För att kunna räkna ut var det är mest lönsamt med en större anläggning görs vindenergikarteringar enligt en matematisk beräkningsmodell. Ofta anges vindenergin i årsmedelvind på en viss höjd över havet ovan nollplansförskjutningen. Större anläggningar kräver i dagsläget en årsmedelvind på minst 6,5 meter per sekund för att bli ekonomiskt lönsamma. Det är viktigt att tänka på att vindenergikarteringarna är gjorda för att läsas i en regional skala och redovisar en teoretisk vindhastighetsberäkning med kartläggning av vindförhållandena per kvadratkilometer. Materialet ger dock en indikation på var det finns goda vindförutsättningar och kan utgöra ett av flera underlag i den fysiska planeringen.

Vindmätningar görs för mer exakta beräkningar av vindresurser på en specifik plats. Mätningen genomförs av exploatören i ett inledande skede av projektet. För att säkerställa kvaliteten görs noggranna analyser och mätningarna kompletteras i vissa fall med mät-

Handwritten signature and initials: ÖM 1A

2012-08-14

Strategi för vindbruk

2010KS220

15

Antagandehandling

ning med SODAR, ett system för att mäta medelvind och turbulens med hjälp av ljudimpulser.

Turbulens

Turbulens uppstår när vinden påverkas av friktion mot mark, träd, byggnader och andra hinder, vilket skapar ojämna belastningar på vindkraftverket och reducerar effektiviteten kraftigt. Det ställer högre krav på konstruktionen för verk placerade i skogsmark än verk som ställs på en slätt. Turbulensen avtar med höjden över marken och avstånd hindret. I ett öppet landskap bör avståndet till närmaste byggnad vara minst 75 meter och turbinen bör vara placerad 6 meter högre än byggnaden. Avstånd till skog bör vara minst ett par hundra meter och helst 1 km. Terrängen har också stor påverkan. En sänka i skogen påverkas mer av turbulens än en höjdrygg.

Medelvinden på en viss navhöjd i ett slättlandskap är bättre än motsvarande medelvind på samma navhöjd i ett skogslandskap. I skogen måste tornhöjden ökas för att man ska undvika turbulenta luftlager ovanför skogen. På stora moderna vindkraftverk är rotorns diameter 80 meter. På slät mark utan skog brukar tornet ha ungefär samma höjd som rotorns diameter. I skog måste tornhöjden vara ca 110 m om man även räknar med turbulenseffekten, den så kallade nollplansförskjutningen.

Hinderbelysning

Passagerarflygplan rör sig högt upp i lufrummet utom vid start och landning. Det finns flera luftfartsverksamheter som pågår på låga höjder, bland annat för sjukvård, räddningstjänst och polis, skogsbrandsinsatser, gödsling och insektsbekämpning, flygfotografering och kustbevakningen. Försvarmakten har också flera olika flygverksamheter på låga höjder.

Hinderbelysning regleras i Luftfartsstyrelsens föreskrifter och allmänna råd om markering av byggnader, master och andra föremål. Föremålet ska markeras med ljus som tillsammans eller enskilt är synliga horisonten runt. Hinderbelysning på verken kan utgöras av fast eller blinkande rött eller vitt ljus. Det finns ny teknik som tillämpar behovsstyrd belysning där ljusen bara tänds vid de enstaka tillfällen som luftfart förekommer i närheten av anläggningen.

Vägar och transporter

Vägar behövs både under anläggningsskedet och för underhåll av vindkraftverken. De större kraftverken transporteras med långträdare som kräver en viss vägstandard för att kunna ta sig fram. Bilarna är både extra långa och extra tunga vilket ställer krav på vägens kurvradi och lutning samt på bärigheten. För underhåll kan anläggningarna ofta nyttja befintliga vägar för skogsbruket och jordbruket.

Elnätsbolagen

Vattenfall

- större delen av kommunen
- högspänningsnätet upp till 40 kV
- vissa lågspänningsledningar på 400 volt

Björklinge Energi

- ett område från Östervåla i väster till Alunda-Ekeby i öster.
- ledningar i 24 kV-nätet ned till 230 V-nätet.

Elnätsbolagen hanterar anslutningar i den takt det kommer in ansökningar till företaget. Man har ingen planeringsberedskap för eventuella anslutningar. Om nätet behöver förstärkas görs en utredning.

Svenska Kraftnät

- statlig myndighet som förvaltar och driver stamnätet
- överför stora mängder energi över långa avstånd med 400 kV och 220 kV kraftledningar.
- från Forsmark söderut mot Uppsala och Stockholm.
- likströmskabel från Forsmark över till Finland, Fennoskan

Svenska kraftnät undersöker just nu hur nätet i Uppsala län ska förstärkas för att möta exploatering inom riksintresseområdena.

Zonindelning för omgivningspåverkan av gruppstation i skog

Påverkan av en gruppstation på omgivningen beror på avståndet och vindkraftverkens höjd. Nedanstående zonindelning gäller en gruppstation i skogsmark med en navhöjd på 110 m.

Projektzonen ca en km

Inom projektzon dominerar ljud-, rörelse- och skuggeffekter. Nära anläggningen finns risker för liv och hälsa.

Närzonen 1-5 km

Verket är det dominerande elementet i landskapsbilden. Verkets proportioner och vertikala karaktär tar över intrycket och rotationen från vingarna fångar blicken. Inom närzon kan nya verk upplevas som kompletteringar till befintliga.

Mellanzonen 5-12 km

Verket är ett framträdande element i landskapet men det finns en skalmässig balans med övriga landskapselement. En större anläggning kan upplevas samspela eller bryta av ett småskaligt landskapsmönster. Vingarnas rörelse drar fortfarande till sig uppmärksamhet men verkets vertikala karaktär är underordnad landskapets övriga element.

Fjärrzonen upp till ca 2 mil

Verken syns fortfarande vid goda siktförhållanden men är underordnad landskapet. Verket påverkar inte upplevelsen av landskapet i någon väsentlig grad. Mindre och större gruppstationer upplevs som samlade enheter. Större anläggningar sätter prägel på landskapet utan att vara dominerande. Rotationen på vingarna har inte längre någon betydelse.

Vissa typer av anläggningar utnyttjar platsgjuten cement istället för färdiga element. Detta är mer lämpligt i områden som är småkuperade. Cementbilen tar sig fram på de flesta skogsbilvägar som är förstärkta för tung transport.

Markägaren

En förutsättning för att en anläggning ska kunna uppföras är att markägaren har gett sitt tillstånd. Detta gäller oavsett om kommunen eller staten pekat ut ett område som särskilt lämpligt för vindbruk. För stora anläggningar är det fördelaktigt med en större markägare. En fastighetsägare har rätt att få ersättning för att en exploatör nyttjar mark för vindkraftsetablering. Det vanligaste är att elproducenten får betala ett arrende.

För områden med många små markägare bör samordning ske för både större och mindre anläggningar. LRF verkar för att samordna vindbruk mellan olika fastighetsägare och tar fram avtal för arrenden av vindupptagningsområden. Det fungerar så att man räknar ut ytan för vindupptagning och ser hur den påverkar grannfastigheten. Man räknar sedan ut en procentuell arrendeersättning för respektive markägare. Vid etablering av höga vindkraftverk eller gruppstationer som får en stor påverkan på omgivningen bör exploatören hålla ett tidigt samråd med markägarna. Tydlig information bör också gå ut till berörda under hela processen från provning till ikraftträdande.

Bygdepeng och lokalt deläggande

I vissa delar av landet har elproducenten skrivit avtal med till exempel kommunen om en bygdepeng. Bygdepengen är kopplad till arbetet med landsbygdsutveckling i län och kommun och fungerar som ett projektstöd.

Ofta är det en kommun som står för det administrativa arbetet med att förvalta och dela ut pengarna. Bygdens föreningar och samslutningar kan sedan hos kommunen söka pengar till olika utvecklingsprojekt, till exempel landsbygdsutveckling. Det vanligaste är att ca en halv procent av bruttointäkten går till lokala utvecklingsprojekt. Bruttointäkten är förtjänsten av produktionen innan avdrag för abonnemang, el-certifikat mm.

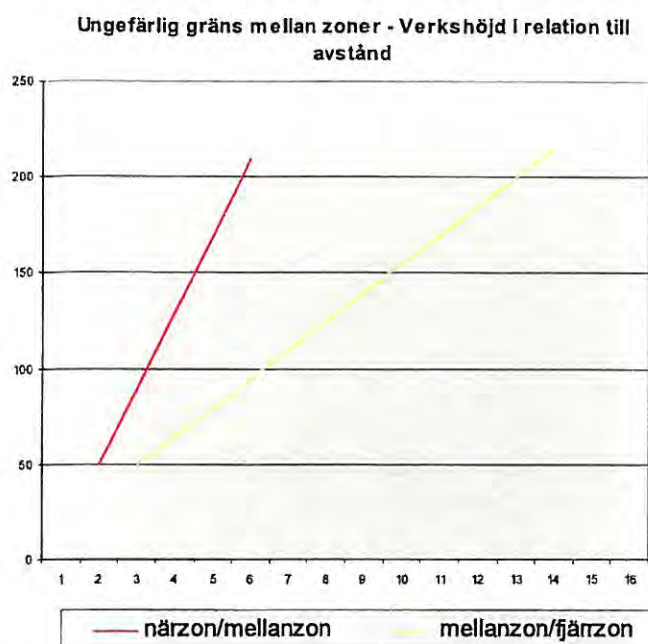
Utöver bygdepengsystemet erbjuder många exploatörer möjligheten till lokalt deläggande genom förtur att teckna andelar i elproducentföretaget eller en ekonomisk förening.

Påverkan på omgivningen

Anläggningens synlighet

Synligheten hos anläggningen beror i första hand på anläggningens höjd i relation till omgivande vegetation och terräng. Avståndet

ÅW 1A 2012

mellan vindkraftsanläggningen och utsiktsplatsen har stor betydelse för hur mycket den visuella upplevelsen av landskapet påverkas.

Påverkan kan utläsas i olika zoner som beror på hur högt vindkraftverket är. Gränsen mellan närzon, mellanzon och fjarrzon redovisas i diagrammet nedan. Effekterna gäller i första hand från de platser i landskapet där verken är synliga.

I ett helt öppet flackt landskap där horisonten inte är skynd (t ex över havet) kan ett vindkraftverk med höjden 150 m teoretiskt synas upp till 5 mil bort. Vingarnas rörelse gör att verket uppfattas lättare. En snabb rörelse gör att verket syns betydligt mycket bättre än en långsam. För stora verk med långsamma rörelser har vingsvepen ingen väsentlig påverkan på synligheten. Siktförhållanden, verkets färg, proportion och utseende samt kontrastverkan är mer avgörande. Oftast är synligheten sämre över land än över vatten. Kontrasten mellan verk och bakgrund är en mycket viktig faktor och beroende av ljusförhållanden och verkets färg. Maximal kontrastverkan uppstår i motljus när verket är skuggat mot betraktaren och i med ljus om bakgrunden är mörk. Vid 100 % kontrastverkan kan verket ses över hav ända tills det skymms av horisonten. När skillnaden i kontrast mellan verk och bakgrund är mindre än 5 % syns inte verket.

Hinderbelysning på verken kan upplevas som störande. Ett rött ljus syns tydlig, som en baklykta på en bil, inom närzonen men avtar snabbt till knappt synlig. Blinkande vitt ljus syns bättre på längre avstånd. I en gruppstation kan det finnas flera olika typer av hinderbelysning beroende på verkets höjd och placering inom gruppstationen.

Analys för bedömning av påverkan

Synlighetsanalys

För att utreda hur och var en gruppstation påverkar omgivningen görs en analys av synligheten. Det är en heltäckande analys av var i landskapet en anläggning eller del av en anläggning syns inom närzon och mellanzon.

Landskapsanalys

En landskapsanalys kan beskriva hur landskapet påverkas av en anläggning utifrån olika fokus.

En översiktlig landskapskaraktärsanalys har genomförts för kommunen med följande karaktärer: Öppet hav - Nordvänt havslandskap. Norra Roslagskusten - Mosaikartat kustlandskap. Norra roden - Brutet skogsdominerat kustlandskap. Nordupplands skogslandskap - Sjö- och myrrikt skogslandskap. Vällenområdet - Skogsdominerat spricksjölandskap. Olands-Rasbobygden - Brutet odlingslandskap. Vattholma höjdrygg - Asliknande skogsbacklandskap.

Känslighetsanalys

I en känslighetsanalys görs en bedömning av hur landskapet påverkas av en anläggning.

En översiktlig känslighetsanalys för landskapsbilden har genomförts för kommunen baserad på landskapskaraktärsanalysen. Samtliga karaktärslandskap i kommunen är som helhet känsliga för vindkraftsanläggningar. Norra Roslagskusten utmärker sig som mycket känslig. Inom de olika karaktärsområdena finns mindre områden som efter bedömning kan visa sig vara relativt tåliga eller mer känsliga än den övergripande bedömningen.

Östhammars Kommun

PROCESS OCH TIDPLAN

Programförslag
Inventering av förutsättningar och behov

Problemformulering

Riktlinjer och målsättningar

Politisk förankring

Avgränsnings-PM miljöbedömning

Samråd under sommaren 2010
Sammanställning av synpunkter

Vindbruksstrategi
Materialet omarbetas till ett strategisk inriktningsbeslut i väntan på en ny översiktsplan.

Samråd april 2012
Sammanställning av synpunkter

Revidering av handling
Antagande juni 2012

Vindbrukplan/ ÖP 2015
Strategin arbetas in i kommunens nya översiktsplan - ÖP 2015. Materialet kommer att ingå i det samlade dokumentet för ÖP 2015.

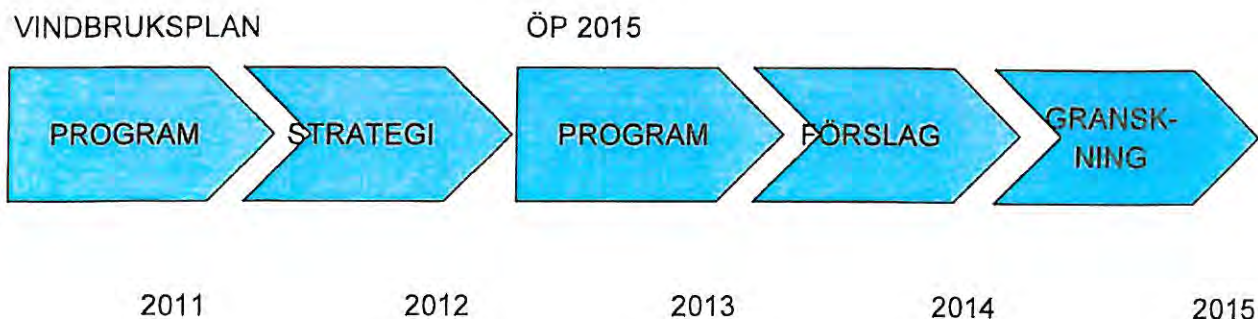
Program första kvartalet 2013

Samråd första kvartalet 2014

Utställning hösten 2014

Antagande dec 2014

Miljöbedömning
Parallellt med processen för översiktsplanen sker en miljöbedömning. I samband med programmet redovisades en avgränsning för miljöbedömning. Miljöbedömningen utfördes med hjälp av konsult. Strategin kompletteras inte med en miljökonsekvensbeskrivning.
En miljökonsekvensbeskrivning kommer att upprättas i samband med planförslaget för ÖP 2015 och revideras i samband med utställning.

Handwritten signature/initials: ÖM/A

Sektor Samhälle
Alice Möller

Yttrande gällande samråd Översiktsplan 2050 Norrtälje kommun

Östhammars kommun har tagit del av samrådsförslag för Översiktsplan 2050 Norrtälje kommun. Östhammars kommun ser positivt på förslaget och att förslaget i stora drag tar hänsyn till de aspekter som berör Östhammars kommun.

På sidan 131 (PDF version) står det beskrivet att Norrtälje kommun angränsar till Östhammar/Tierp kommun där Forsmarks kärnkraftverk ligger. Östhammars kommun vill påpeka att kärnkraftverket enbart är lokaliserat i Östhammars kommun, inte i Tierp.

Dnr KFN-2022-144

§ 14. Hyror och avgifter 2023, tillägg

Beslut

Kultur- och fritidsnämnden föreslår kommunfullmäktige att besluta om ett tillägg i hyror och avgifter 2023. För hyra av omklädningsrum föreslås en hyresavgift på 50 kr per timme. Tillägget gäller fristående omklädningsrum.

Ärendebeskrivning

Det finns intresse för att hyra omklädningsrum av kommunen men idag finns ingen framtagen hyresavgift för hyra av enbart omklädningsrum. För att ta fram en rimlig hyresnivå så har förvaltningen sett över närliggande kommuners taxor för liknande objekt.

Dagens sammanträde

Muntlig föredragning

Elin Dahm, verksamhetschef, redovisar förslaget till tillägg för hyror och avgifter 2023. För hyra av omklädningsrum föreslås en hyresavgift på 50 kr per timme.

Beslutet skickas till

Enhetschef Fritid och Hälsa, Oskar Molarin
Verksamhetschef, Elin Dahm
Kommunstyrelsen

Kultur- och fritidsnämnden

Hyror och avgifter 2023

Allmännyttiga ideella föreningar i Östhammars kommun för verksamhet/träning.

Priset gäller även Östhammars kommuns verksamheter, dvs internhyra.

Idrottsanläggningar

Lokalhyra hel hall + Frösåkersvallen

Sporthallar (Gimo, Alunda, Östhammar, Öregrund, Österbybruk)

och Frösåkersvallen

Berättigad till föreningspris	/tim	150
Match, tävling, evenemang	/tim	240
Övriga hyresgäster	/tim	480

Lokalhyra halv sporthall och mindre hallar

Olandshallen B-hall Alunda, G.a hallen i Österbybruk, Sven Persson hallen Öregrund

Kristinelundsskolan Östhammar, Hargshamnns gymnastiksal, Gräsö gymnastiksal

Räddningstjänsten Östhammar, Gruppträningslokal Gimo och Östhammar

Berättigad till föreningspris	/tim	85
Match, tävling, evenemang	/tim	145
Övriga hyresgäster	/tim	240

Övernattning/Arrangemang dygn

Stor idrottshall	/dygn	1645
Övriga lokaler	/dygn	1100

Lokalhyra ishallar

Gimo och Östhammar

Berättigad till föreningspris	/tim	150
Match, tävling, evenemang	/tim	240
Berättigad till föreningspris, tränings utan is	/tim	95
Övriga hyresgäster	/tim	1430
Evenemang utan is	/dygn	2195

Omkostnad debiteras hyresgästen till självkostnadspris (t.ex. borttagning av sarg).

Lokalhyra simhall

Berättigad till föreningspris		
Gimo, Österbybruk, Alundabadet		
/bana	/tim	50
Undervisningsbassäng	/tim	150
Match, tävling, evenemang	/tim	470
Övriga hyresgäster		
Gimo, Österbybruk, Alundabadet		
/bana	/tim	210
Stora bassängen /hel	/tim	1045
Undervisningsbassäng	/tim	550

Lokalhyra enskilt omklädningsrum

Omklädningsrum/duschrum per styck.	/tim	50
------------------------------------	------	----

Sektor Verksamhetsstöd
Elin Fogelström

Uppsala Brandförsvär
Johan Svebrant

Ett stärkt skydd för civilbefolkningen vid höjd beredskap (SOU 2022:57)

Sammanfattning

- Kommunen anser att en definition av begreppet *befolkningsskydd* behöver tydliggöras genom en statlig utredning.
- Förslaget om ändring i formuleringen LSO 6 kap. 4§ bör inte genomföras utan att kostnaderna för kommunerna som en eventuell konsekvens av förslaget utreds.
- Kommunen ställer sig bakom SKR:s yttrande mot utredningens förslag om att inrätta en statlig beredskapsorganisation för räddningstjänst. Kommunen anser att det är viktigt att fokus ligger på de lokala förmågorna, snarare än på de statliga och regionala. Planeringen inför höjd beredskap ska ta avstamp i den framtida krisberedskapen och de befintliga strukturer som redan finns.
- Kommunen ser positivt på en aktivering av civilplikt eftersom det kommer krävas för att tillföra utbildad och övad personal till den kommunala räddningstjänsten under höjd beredskap. Dock bör detta inte ske genom att skapa en statlig organisation för räddningstjänst.
- Kommunen anser att fler grundutbildade civilpliktiga ska tillföras kommunen, dessa personer bör kunna användas för en större bredd av uppgifter inom skyddet för civilbefolkningen och det civila försvaret. Frivilliga är ett viktigt komplement i skyddet av civilbefolkningen, men i första hand bör organiseringen kring skyddet av civilbefolkningen baseras på grundutbildade civilpliktiga.

Avsnitt 3.2 Befolkningsskydd

I avsnittet beskrivs en definition av begreppet befolkningsskydd som var reglerat i lag fram till 2006. Dock anser kommunen att utredningen inte botten helt i vad befolkningsskyddet är. Dessutom är det förvirrande vad utredaren avser med befolkningsskydd kontra skydd av civilbefolkningen – är det samma sak eller skilda saker? Båda skrivningar förekommer och det är inte alltid tydligt för läsaren vad som menas.

I lagen (1994:1720) om civilt försvar som upphävdes 2006 reglerades det gamla befolkningsskyddet och då denna lag var aktuell var det tydligt vad befolkningsskyddet var. Begreppet befolkningsskydd är numera inte reglerat i lagtext sedan 2006, men återfinns i 8 kap. 2 § lag (2003:778) om skydd mot olyckor (LSO). Se text nedan.

”Personal inom kommunens organisation för räddningstjänst skall under samma tid delta i åtgärder för första hjälp åt och transport av skadade samt för befolkningsskydd”.

Kommunens organisation för räddningstjänst ska därmed under höjd beredskap delta i åtgärder för befolkningsskydd, dock är det inte tydliggjort vad ett modernt befolkningsskydd innebär. Staten har genom utredningen utrett och analyserat frågor kopplat till skyddsrum, utrymning och inkvartering. I kommunens mening har utredningen inte avsett att utreda samtliga aspekter av det moderna befolkningsskyddet.

Totalförsvarets forskningsinstitut tog under 2017 fram en rapport (FOI Memo 6121) som underlag för MSB:s regeringsuppdrag om ett nytt svenskt befolkningsskydd. I den rapporten finns ett tydliggörande om vad det moderna befolkningsskyddet är. Kommunen anser att staten bör tillsätta en utredning och ta avstamp i den rapporten som FOI har tagit fram för att vidareutveckla det moderna befolkningsskyddet.

6.4.5 Beslut om inrättande av skyddade utrymmen

Kommunen ska enligt utredningen lämna uppgifter om vilka utrymmen inom kommunen som kan vara av betydelse som skyddade utrymmen samt besluta om inrättandet av skyddade utrymmen.

Det framgår inte tydligt i förslaget om det är kommunens ansvar att kartlägga regioners och statliga myndigheters skyddade utrymmen, inte heller om det är fastighetsägarens ansvar att tillhandahålla med sådana uppgifter. Kommunen anser att åtminstone regionerna själva ska kartlägga sina skyddade utrymmen, i syfte att följa ansvarsprincipen. Om ansvaret inte tydliggörs från början kan missförstånd uppstå om kommunen bedömer att regionens skyddade utrymmen kan användas som skydd för allmänheten vid ett väpnat angrepp. Det är mer sannolikt att dessa skyddade utrymmen kommer att behövas för att bedriva vård och samhällsviktig verksamhet utav regionen.

Slutligen bör ersättningsbestämmelse för kommunernas ansvar införas i lag om skyddsrum och skyddade utrymmen. Kommunen bör ersättas utifrån det uppdrag som åläggs kommunen.

Avsnitt 8.5.4 Det ska förtydligas vilken offentlig aktör som bär huvudansvaret för frågan om uppehålle

Förslaget om ändring i formuleringen i LSO 6 kap. 4§ om att kommunen ska ordna med uppehålle för de som till följd av avspärning eller utrymning är i behov av hjälp för sitt uppehålle kan få till följd att den praxis som råder inom området ändras och att kostnader förskjuts från försäkringsbolag till kommunerna. I nuläget är det primärt försäkringsbolagen som genom hemförsäkringar bekostar ersättningsbostäder för utrymda, och sekundärt kommunernas socialtjänst i de fall där hemförsäkring saknas. Skrivelsen att det är kommunen som ska ordna uppehålle kommer troligen innebära att

försäkringsbolag i lägre grad kommer vara villiga att bekosta ersättningsbostäder och denna kostnad kommer förskjutas till kommunen. Detta kommer troligen ske inte enbart vid större händelser och kriser där utrymning genomförs utan även vid mer vanligt förekommande vardagsolyckor såsom exempelvis bränder i bostadshus. En sådan förändring i lagstiftningen bör inte genomföras utan att kostnaderna för kommunerna utreds. Kommunen bedömer att kostnaden kan komma att bli betydande.

Avsnitt 10.2 En statlig beredskapsorganisation för räddningstjänst för att förstärka skyddet av civilbefolkningen vid ett väpnat angrepp

När utredningen tillsattes 2021 var syftet att skyddsrum, utrymning och inkvartering skulle utredas. Kommunen anser därför att det passar mindre bra att dels avvika från syftet med utredningen, dels utreda hur den kommunala räddningstjänsten ska få ett tillskott av resurser under höjd beredskap. Vidare ska påpekas att regeringen har gett MSB i uppdrag att utreda och analysera dels dimensionerande planeringsförutsättningar av kommunal räddningstjänst under höjd beredskap (Ju 2022/02313, dels åtgärder som behövs för att förbereda en aktivering av civilplikt inom kommunal räddningstjänst (Fö2023/00118). Kommunen anser därför att det är av stor betydelse att dessa utredningar som tar ett större grepp om den kommunala räddningstjänsten inte föregås av en utredning som är tänkt att analysera och ta ställning till skyddsrum, utrymning och inkvartering.

Kommunen ser positivt på att utredaren föreslår en aktivering av civilplikt eftersom det kommer krävas för att tillföra utbildad och övad personal till den kommunala räddningstjänsten under höjd beredskap. Dock bör detta inte ske genom att skapa en statlig organisation för räddningstjänst. Kommunen anser istället att civilpliktig personal bör krigsplaceras inom de befintliga räddningstjänstorganisationerna för att på bästa vis integreras i dessa organisationer, vilket är i linje med MSB:s förslag i regeringsuppdraget

Ju2022/02313. I MSB:s utredning föreslås att kommunala räddningstjänsten ska få ett tillskott av civilpliktig personal lokalt och att utöka räddningstjänstens basförmåga för att kunna hantera den hotbild som höjd beredskap innebär. Kommunen anser att det är viktigt att fokus ligger på de lokala förmågorna, snarare än på de statliga och regionala. Planeringen inför höjd beredskap ska ta avstamp i den fredstida krisberedskapen och de befintliga strukturer som redan finns. I Sverige har vi sedan länge arbetat utifrån ansvarsprincipen, närhetsprincipen, likhetsprincipen samt det geografiska områdesansvaret. Kommunen anser att förslaget i utredningen inte är i linje med varken ansvarsprincipen, likhetsprincipen eller närhetsprincipen. Vidare anser kommunen även att den föreslagna organisationen för kommunal räddningstjänst skulle skapa otydlighet kring exempelvis vem som ska leda räddningsinsatser.

Med hänvisning till samtliga argument i det föregående stycket anser kommunen därför att tillskottet av civilpliktiga tillställs direkt under den kommunala räddningstjänsten som kan krigsplacera och öva dessa. Däremot anser kommunen att staten bör utbilda och förse civilpliktig personal med utrustning och materiel. Enligt utredningen så föreslås även att samma personal som ska tillföras den kommunala räddningstjänsten under höjd beredskap även kan bistå den kommunala räddningstjänstens organisation vid fredstida kriser. Kommunen ser positivt på att använda sig av civilpliktig och därmed utbildad personal såväl i fredstid som under höjd beredskap, men även vid fredstida kriser är det viktigt att ordinarie strukturer som finns inom den kommunala räddningstjänster används och att man därmed inte tillför ytterligare en dimension i form av en statlig beredskapsorganisation. Vidare bör den förändring i 8 kap. LSO som föreslås av utredningen inte heller verkställas. Detta eftersom den bygger på att det inrättas en statlig organisation i enlighet med utredningens förslag.

Slutligen vill kommunen även ställa sig bakom det särskilda yttrande som Johan Ahlström, Rikard Aspholm, Helena Berlin, Staffan Forsell samt Markus Planmo tagit fram. I det särskilda yttrandet så invänder författarna mot utredningens förslag avseende inrättandet av den statliga organisationen för kommunal räddningstjänst. Precis som nämnt innan anser kommunen att en statlig organisation för kommunal räddningstjänst är fel väg att gå och därför bör utredningens förslag avseende detta inte genomföras.

10. 8 Frivilliga försvarsorganisationer bör utgöra grunden för en utökad medverkan av frivilliga i skyddet av civilbefolkningen

Utredningens bedömning är att frivilliga försvarsorganisationer bör utgöra grunden för det fortsatta arbetet med att förstärka och vidareutveckla frivilligas medverkan inom totalförsvaret. Ett exempel som utredningen föreslår är att frivilliga ska ha en central roll i genomförandet av en storskalig utrymning, inkvartering samt i iordningställandet och driften av skyddsrum. Utredningen konstaterar samtidigt att frivilligförordningen (1994:524) inte omfattar kommuner vilket medför att kommunen inte kan krigsplacera frivilliga.

Kommunen anser att frivilliga är en viktig del av det civila försvaret och kan utgöra en viktig resurs vid höjd beredskap. För att frivilliga ska kunna vara en del av kommunens krigsorganisation samt ingå i planeringen för exempelvis en storskalig utrymning är en viktig förutsättning att kommunen har möjlighet att krigsplacera frivilliga. Enligt SKR:s bedömningar finns inga juridiska förutsättningar för att kunna teckna avtal med frivilliga som inte är anställningsavtal. Kommunen anser därför att regeringen behöver se över en reglering som tydligt beskriver förutsättningarna för att kunna krigsplacera frivilliga. Kommunen bör även tilldelas grundutbildade civilpliktiga.

10.11 Utökad lokal organisering av frivilliga för insatser under höjd beredskap och fredstida förhållanden

Utredningen skriver att kommunala verksamheter som äldreomsorg och förskolan helt eller delvis kan upphöra vid ett väpnat angrepp. Det kan i sin tur leda till att kommunens personal omplaceras för att hjälpa till i en storskalig utrymning.

Kommunen vill understryka att äldreomsorg och förskola är samhällsviktiga verksamheter. Vid en storskalig utrymning är det mer sannolikt att dessa verksamheter kommer att behöva resursförstärkas med exempelvis frivilliga och inte att personalen omplaceras. Kommunens uppgift enligt bland annat LEH (2006:544) är att fortsätta bedriva samhällsviktig verksamhet även under höjd beredskap. En mer trolig bedömning är därför att kommunen behöver planera för hur de frivilliga kan stötta äldreomsorg och förskola i en storskalig utrymning.

10.12 Befattningar i fråga utrymningsledare samt personal för iordningställande och drift av befolkningsskyddsrum ska omfattas av civilplikt

Utredningens bedömning är att befattningar som utrymningsledare samt personal för iordningställande och drift av befolknings- och skyddsrum ska omfattas av civilplikt. Detta bör enligt utredningens förslag regleras genom civilplikt.

Kommunen håller med om utredningens förslag att återinföra civilplikten. Det kommer att behövas civilpliktiga i kommunerna för att genomföra och planera för ovanstående uppdrag som omfattas bland annat av utrymning, iordningställande och drift av skyddsrum. Kommunen anser att det är Länsstyrelsen som ska vara bemannings- och samordningsansvarig för de civilpliktiga utrymningsledarna. Vidare är det lämpligt att Länsstyrelsen

genomför grund- och repetitionsutbildning av utrymningsledare med lokal och kommunal förankring.

Kommunen vill understryka att kommunens civilpliktiga bör kunna användas för en stor bredd av uppgifter, och inte bara för iordningställande och drift av befolkningsskyddsrum. Istället bör civilpliktiga utgöra grunden i det civila försvaret med uppgifter som stödjer användningen av skyddsrum och skyddade utrymmen. Inom civilplikten kan även uppgifter som att bemanna en trygghetspunkt och strategiska kris-kök ingå. Kommunen vill precis som SKR att förutsättningarna för en kommunal organisation med civilpliktiga ska ses över, samt att kommunen i förlängningen ersätts av staten för att upprätthålla en kommunal organisation.

11.4. Ekonomiska konsekvenser av utredningens förslag i fråga om en statlig beredskapsorganisation för räddningstjänst

Utredningen redovisar de ekonomiska konsekvenserna för staten, men gör bedömningen att det inte är möjligt att göra några ekonomiska beräkningar i fråga om kommunerna. I utredningen framgår vidare att kommunerna ska vidta åtgärder för att på ett ändamålsenligt sätt kunna bistå beredskapsorganisationen vid genomförandet av räddningsinsatser och särskilda uppgifter under höjd beredskap. Som tidigare nämnt anser inte kommunen att en statlig beredskapsorganisation för kommunal räddningstjänst bör inrättas. Vidare anser kommunen att utredningen bör redovisa kostnader för såväl staten som för kommunerna om man avser att både staten och kommunerna ska ta ett ansvar för att möjliggöra en sådan organisation. Kommunen anser att det är direkt felaktigt att kommunerna ges ett ansvar utan att ha analyserat de ekonomiska konsekvenserna av vad ett sådant ansvar innebär.

Med vänliga hälsningar,

Elin Fogelström

Johan Svebrant

KS-2023-32

§ 9. Förslag till att omställa kommunens värmestugor till trygghetspunkter

Beslut

Kommunstyrelsen beslutar att kommunens befintliga värmestugor uppgraderas till trygghetspunkter nivå 2, enligt MSB:s klassificering.

Investeringskostnaden per byggnad beräknas till mellan 300- 600.000 kr och belastar investeringsbudget projekt 6530 – civil beredskap. Trygghetspunkternas kapitalkostnad, viss rondring samt driftskostnader vid test och aktivering kommer att belasta kommunstyrelsens budget och inarbetas för 2024 och framåt.

Ärendebeskrivning

I Östhammars kommun finns 5 fastigheter som har som ambition att vara kommunens trygghetspunkter, men som i nuläget uppfyller nivå 1 av en trygghetspunkt. Dessa fastigheter definierades tidigare som värmestugor och utgår från köken i skolorna: Bruksgymnasiet (Gimo), Olandskolan (Alunda), Österbyskolan (Österbybruk), Öregrundskolan (Öregrund) och Frösåkerskolan (Östhammar). I dessa fastigheter finns även plan för kommunens strategiska kris-kök.

En trygghetspunkt är en mötesplats där människor kan vända sig vid olika typer av samhällsstörningar. Störningarna kan exempelvis bero på stora elavbrott, störningar i dricksvattenförsörjningen, avbrott i värmeförsörjningen och/eller störningar i elektroniska kommunikationer. En aktivering av en trygghetspunkt kan även bli aktuellt vid naturolyckor så som skogsbränder, översvämningar och stormar. Vid en trygghetspunkt ska allmänheten få information, värma sig och eventuellt ladda sin mobiltelefon.

Trygghetspunkter har en viktig funktion vid höjd beredskap och är centrala i skyddet av civilbefolkningen. Vid exempelvis en utrymning kan en trygghetspunkt fungera som en uppsamlingsplats, mottagningsplats och inkvarteringsplats. Vidare ska en trygghetspunkt vara en plats där invånarna vet att de kan vända sig för att få hjälp och information av kommunen. Som en del av kommunens geografiska områdesansvar enligt lagen (2006:544) om kommunernas och regionernas åtgärder inför och vid extra ordinära händelser i fredstid och höjd beredskap kan trygghetspunkterna hjälpa kommunen att samordna och anpassa viktig information till allmänheten.

Det finns stora fördelar med att samordna upprättandet av trygghetspunkter med nödvattenplanen, informationspunkter och planering för reservkraft för att skapa en helhet i kommunens beredskap. På detta sätt kan man använda resurserna optimalt och minska risken för dubbelarbete. I MSB:s slutredovisning för civilt försvar mot 2030 beskriver MSB att det måste finnas reservlösningar för befolkningen ifall grundläggande infrastruktur och service bryter samman.

Kommunstyrelsen

Därför rekommenderar MSB fortsatta satsningar på kommunala trygghetspunkter och att nya inrättas som en del av beredskapsförberedelserna inom civilt försvar. Detta skulle stärka förmågan på lokal nivå för att kunna tillgodose befolkningens behov av stöd och trygghet vid en fredstida krissituation och under höjd beredskap och krig.

För att kunna tillgodose behovet för olika typer av samhällsstörningar finns det tre olika nivåer på trygghetspunkter. Nivå 1 är en enkel trygghetspunkt där allmänheten kan vistas under kortare tid. Syftet är främst att säkerställa en mötesplats för information. Nivå 2 är en utökad trygghetspunkt och utgör en plats där man vistas under större delen av dygnet, men man övernattar hemma. Nivå 3 omfattas av övernattning vid trygghetspunkten. Det är fördelaktigt att uppfylla nivå 2 eller 3 för att trygghetspunkten ska kunna användas vid olika typer av samhällsstörningar.

Beredskapsenheten har lämnat förslag till fastighetsägaren att åtgärder vidtas för att uppgradera samtliga fem fastigheter som idag inrymmer värmestugor, till att bli trygghetspunkter nivå 2, enligt nedan alternativ nr 3. Fastighetsägaren har tagit fram ytterligare två alternativ, nr 1 och 2.

1. Mobil lösning – inget som är görligt idag, men sannolikt i framtiden. Här kommer kostnaden att avgöras av hur många trygghetspunkter vi vill ha mobila eller inte och vilka grundläggningar vi skapat på platserna där de ska stå, och uppställningsplats när det inte är kris.
2. Införskaffande av begagnade paviljonglösningar (skola/förskola/kontor) för uppställning på de platser som är aktuella. Då kan man redan från början utrusta dem på det sätt som är önskvärt och ha dem som en ”dragspelsfunktion” för förskolan/skolan om det blir tillfälliga toppar i elevunderlag. Etablering och utformning av detta kan ske utan störning på ordinarie verksamhet. Ett exempel är att man idag kan få renoverade paviljonger på motsvarande 614 m² (typ 5 klassrum) med WC för ca 2,5 milj. Hur stor yta som verkligen behövs avgörs i ett senare skede. Tillkommer då lösningar för reservkraft (ca 1,5 milj), kriskök (ca 400.000), vattentankar (15.000 kr) samt bygglov. I runda slängar 4,5 milj eller mindre per plats.
3. Ombyggnation i befintliga verksamhetslokaler. Planerad ombyggnation kan ske under sommarledighet. Beredskapsenheten har genomfört en pilotstudie på ombyggnation av Österbybruksskolan för att svara upp mot behoven i nivå 2. Kostnaderna för ombyggnationen av de övriga trygghetspunkterna är helt beroende på grundförutsättningarna i byggnaderna som ska användas men Österby-piloten kan tjäna som ett riktmärke. Kostnaden beräknas till mellan 300 000 – 600 000 kr per byggnad.

Med utgångspunkt i ovanstående resonemang förordas att kommunförvaltningen, sektor samhälle, verkställer nivå två enligt alternativ nr 3. Kostnaderna belastar investeringsbudgetens post för civil beredskap.

Dagens sammanträde

Muntlig föredragning

Säkerhetsskyddschef och beredskapssamordnare Malin Hübinette föredrar ärendet.

Kommunstyrelsen

Yrkanden

Josefine Nilsson (C) yrkar påföljande tillägg: Ge uppdrag att undersöka samarbetsmöjligheter med bygdegårdsföreningarna. Inventering av utrustning och användande av bygdegårdarna som samlingsplatser vid olika kriser. Ger ett väl utbyggt nät över hela kommunens landsbygd, och säkerligen finns utrustning som elverk, vattenbrunnar mm redan i närområdet. Nyttja civilsamhället genom en förberedande organisation, t.ex. LRF:s nyinrättade räddningsvårn

Fabian Sjöberg yrkar avslag till Josefine Nilssons (C) tilläggsyrkande.

Propositionsordning

Ordförande ställer proposition på tilläggsyrkandet och finner att kommunstyrelsen beslutar att avslå Josefine Nilssons (C) tilläggsyrkande.

Beslutet skickas till

Malin Hübinette
Marie Berggren
Tommy Öberg
Sektor verksamhetsstöd, ekonomi

Barn- och utbildningsnämnden

Internkontrollplan 2023

Postadress	Besöksadress/Reg.office	Telefon	Telefax	Organisationsnummer	Bankgiro
Box 66	Stångörsgatan 10	Nat 0173-860 00	Nat 0173-175 37	212000-0290	233-1361
S-742 21 Östhammar	Östhammar	Int +46 173 860 00	Int +46 173 175 37	V.A.T. No	PlusGiro
	www.osthammar.se	kommunen@osthammar.se		SE212000029001	1 31 70-6

2 (8)

Innehållsförteckning

1 Intern kontroll.....	3
2 Nämndens egenutvärdering.....	3
3 Riskbedömning.....	4
4 Internkontrollplan.....	7
4.1 Intern kontroll.....	7

3 (8)

1 Intern kontroll

Intern kontroll är ett stöd i arbetet att förebygga, upptäcka och åtgärda fel och brister som hindrar att organisationen kan nå sina mål på ett säkert och effektivt sätt.

Enligt Kommunallagen ansvarar nämnderna för:

- Att verksamheten bedrivs i enlighet med de mål och riktlinjer som fullmäktige har bestämt samt de bestämmelser i lag eller annan författning som gäller för verksamheten.
- **Att den interna kontrollen är tillräcklig** och att verksamheten bedrivs på ett i övrigt tillfredsställande sätt.
- Att skötseln av en kommunal angelägenhet som med stöd av 10 kap. 1 § har lämnats över till någon annan bedrivs på ett tillfredsställande sätt..

Kommunallagen 6 kap. 6 §

Kommunstyrelsen är en nämnd med en särställning. För styrelsen gäller, utöver vad som angetts ovan, även:

- Styrelsen ska leda och samordna förvaltningen av kommunens eller regionens angelägenheter och **ha uppsikt över övriga nämnders** och eventuella gemensamma nämnders **verksamhet**.

Kommunallagen 6 kap. 1 §

Kommunstyrelsen har till följd av sin uppsiktsplikt över kommunens nämnder tagit fram ett reglemente för intern kontroll. Reglementet förklarar vilket ansvar nämnderna har för sin egen interna kontroll. Denna internkontrollplan och det arbete som ska genomföras enligt denna plan är nämndens sätt att möta detta ansvar.

Utfallet av granskningsaktiviteterna återkopplas till nämnden i samband med Delårsrapport och Årsredovisning.

2 Nämndens egenutvärdering

Under hösten fick ledamöter och ersättare i samtliga nämnder en enkät där de ombads att svara på nedanstående tolv frågor. Svartalternativen var "Mycket bra", "Ganska bra", "Inte så bra" och "Inte alls bra". Svartalternativet "Mycket bra" motsvaras av sifferbetyget 3, svartalternativet "Ganska bra" motsvaras av sifferbetyget 2 och så vidare.

I de två kolumnerna nedan synliggörs dels nämndens genomsnittliga betyg för de tolv frågorna dels det samlade genomsnittliga betyget för alla nämnder

4 (8)

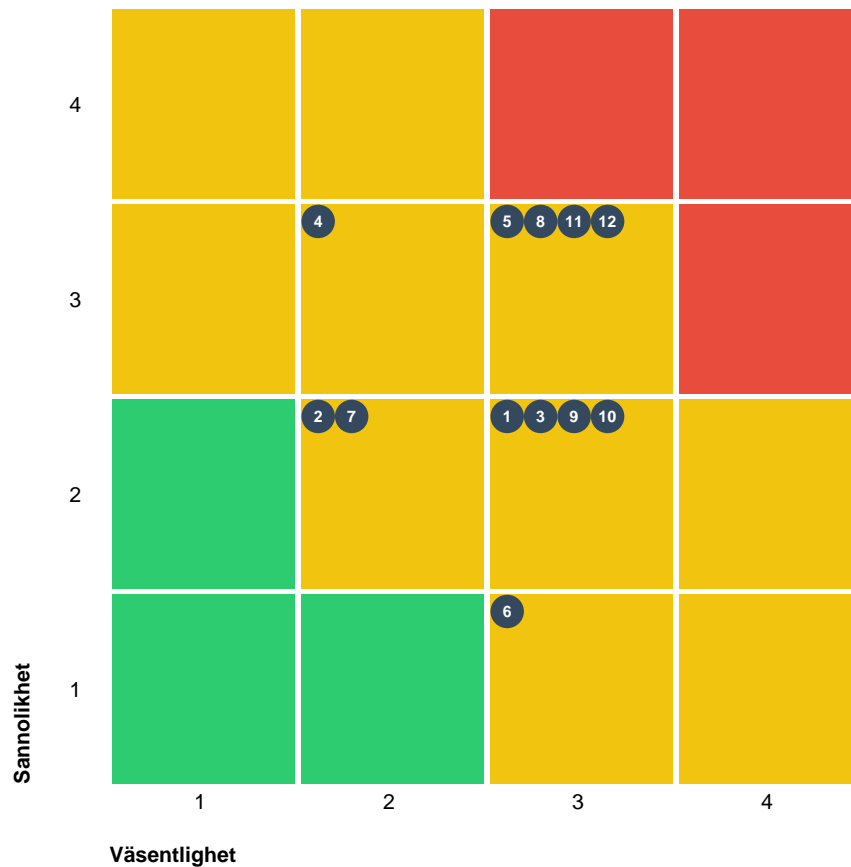
Hur bra anser du att nämnden/förvaltningen arbetar med:

	BARN- OCH UTBILDNINGENS NÄMNDEN	NÄMND SNITT
1 att ha kontroll på att verksamheten bedrivs enligt relevanta lagar, förordningar och föreskrifter?	2,7	2,8
2 att ha kontroll på att verksamheten bedrivs enligt interna regler, policyer och beslut?	2,2	2,4
3 med att skapa och använda information av god kvalitet inför och vid beslut?	2,3	2,4
4 fungerande kommunikation, såväl internt som externt, såväl uppåt som nedåt som i sidled?	1,8	2,0
5 att motverka korruption, mutor och jäv?	2,7	2,9
6 att skapa en arbetsmiljö som uppmuntrar rapportering av avvikelser?	2,3	2,5
7 att i ord och handling tydliggöra vilka förväntningar och värderingar som gäller i organisationen?	2	2,3
8 att klargöra, tilldela och begränsa ansvar och befogenheter i organisationen?	2,2	2,5
9 att nå uppsatta mål?	2,2	2,3
10 att bedriva en kostnadseffektiv verksamhet av god kvalitet?	2	2,2
11 beredskapsplaner för hantering av olika samhällsstörningar?	1,8	2,1
12 hantering av verksamhetssystem och i dem innehållande information?	2	2,4

3 Riskbedömning

Med stöd av nämndens egenutvärdering så har en bedömningsgrupp bestående av nämndsekreterare, ekonom, kvalitetsutvecklare och kommunjurist risk- och väsentlighetsbedömt olika områden inom nämndens verksamhetsområde.

Sannolikhet och **Väsentlighet** har vardera blivit tilldelade ett värde mellan ett och fyra. De båda värdena har därefter multiplicerats. Detta har mynnat ut i ett riskvärde mellan ett och tolv där tolv är högst risk.

Kritisk
Medium
Låg

	Sannolikhet	Väsentlighet
4	Sannolik - Det är mycket troligt att fel uppstår	Allvarlig - Är mycket betydande för de olika intressenterna
3	Möjlig - Det finns risk för att fel uppstår	Kännbar - Uppfattas som besvärande för intressenterna
2	Mindre sannolik - Risken att fel ska uppstå är mycket liten	Lindrig - Uppfattas som liten av intressenterna
1	Osannolik - Risken att fel ska uppstå är praktiskt taget obefintlig	Försumbar - Är obetydlig för de olika intressenterna

Kontrollområden	Riskbeskrivning	Sannolikhet	Väsentlighet	Riskvärde
Efterlevnad av tillämpliga lagar och föreskrifter	1. Om nämnden/förvaltningen inte tillräckligt väl arbetar med att ha kontroll på att verksamheten bedrivs enligt relevanta lagar, förordningar och föreskrifter så kan det leda till lagbrott, juridisk process, förtroendskada, ekonomisk skada, försening av beslut och lidande kund / brukare.	Mindre sannolik	Kännbar	6
Efterlevnad av tillämpliga lagar och föreskrifter	2. Om nämnden/förvaltningen inte tillräckligt väl arbetar med att ha kontroll på att verksamheten bedrivs enligt interna regler, policyer och beslut så kan det leda till tandlös styrning, tjänstemannastyre, uppluckring av den lokala demokratin och förtroendskada.	Mindre sannolik	Lindrig	4
Tillförlitlig finansiell information	3. Om nämnden/förvaltningen inte tillräckligt väl arbetar med att skapa och använda information av god kvalitet inför och vid beslut så kan det leda till att nämnden fattar beslut på underlag som inte uppfyller lagkrav eller som har kvalitetsbrister som försvårar verkställandet av politiska beslut, ekonomisk skada.	Mindre sannolik	Kännbar	6
Tillförlitlig finansiell information	4. Om nämnden/förvaltningen inte tillräckligt väl arbetar med fungerande kommunikation, såväl internt som externt, såväl uppåt som nedåt som i sidled så riskerar det att leda till missnöje hos lokalbefolkningen, ineffektiv och svårstyrd verksamhet, frustration och dålig arbetsmiljö, dubbelarbete eller uteblivet arbete.	Möjlig	Lindrig	6

6 (8)

Kontrollområden	Riskbeskrivning	Sannolikhet	Väsentlighet	Riskvärde
Kontroll avseende oegentligheter, mutor och jäv	5. Om nämnden/förvaltningen inte tillräckligt väl arbetar med att motverka korruption, mutor och jäv så kan det leda till allvarlig förtroendskada, ekonomisk skada och felaktiga beslut, rättprocesser och fördröjning av verkställighet.	Möjlig	Kännbar	9
Kontroll avseende oegentligheter, mutor och jäv	6. Om nämnden/förvaltningen inte tillräckligt väl arbetar med att skapa och bibehålla en miljö som uppmuntrar till rapportering av avvikelser så kan det leda till ekonomisk skada, förtroendskada och att viktiga inspel från medarbetare och kommuninvånare går förlorade.	Osannolik	Kännbar	3
Styr- och kontrollmiljö	7. Om nämnden / förvaltningen inte tillräckligt väl arbetar med att i ord och handling tydliggöra vilka förväntningar och värderingar som gäller i organisationen så kan det leda till ineffektivitet, att medarbetare skapar egna sanningar för vilka förväntningar / värderingar som råder, olikheter kan råda mellan olika arbetsgrupper och kunder / brukare kan bemötas olika.	Mindre sannolik	Lindrig	4
Styr- och kontrollmiljö	8. Om nämnden / förvaltningen inte tillräckligt väl arbetar med att klargöra, tilldela och begränsa ansvar i organisation så kan det leda till att beslut fattas på fel nivå, av obehöriga, vilket kan leda till negativa verksamhets- och eller ekonomiska konsekvenser. Arbetsuppgifter kan bli ogjorda eller dubbelgjorda.	Möjlig	Kännbar	9
Ändamålsenlig och kostnadseffektiv verksamhet	9. Om nämnden/förvaltningen inte tillräckligt väl arbetar med att nå uppsatta mål så kan det leda till tjänstemannastyre och urholkad lokaldemokrati,	Mindre sannolik	Kännbar	6
Ändamålsenlig och kostnadseffektiv verksamhet	10. Om nämnden/förvaltningen inte tillräckligt väl arbetar med att bedriva en kostnadseffektiv verksamhet av god kvalitet så kan det leda till vi inte når de politiska målen, försämrad ekonomisk hållbarhet, missnöjda brukare, juridiska processer.	Mindre sannolik	Kännbar	6

7 (8)

Kontrollområden	Riskbeskrivning	Sannolikhet	Väsentlighet	Riskvärde
Kontroller av system och rutiner	11. Om nämnden/förvaltningen inte tillräckligt väl arbetar med beredskapsplaner för hantering av olika samhällsstörningar så kan det leda till, vid händelse, att samhällsviktig verksamhet ej kan fortsätta. (Förtroendskada)	Möjlig	Kännbar	9
Kontroller av system och rutiner	12. Om nämnden / förvaltningen inte tillräckligt väl arbetar med hantering av verksamhetssystem och i dem innehållande information så kan det bl.a. leda till intrång, läckta personuppgifter. Har förvaltningen för många, ej i bruk, system så leder det till ekonomisk förlust. Händelser leder till att data är otillgänglig. Dubbelregistrering till följd av många verksamhetssystem (snarare än t.ex. ett mastersystem för kunduppgifter).	Möjlig	Kännbar	9

4 Internkontrollplan

De kontrollområden som fått högst riskvärde i riskbedömningen har omhändertagits genom aktiviteter av förebyggande och/eller upptäckande karaktär.

4.1 Intern kontroll

Kontrollområden	Riskbeskrivning	Aktivitet	Metod
Kontroller av system och rutiner	Om nämnden/förvaltningen inte tillräckligt väl arbetar med beredskapsplaner för hantering av olika samhällsstörningar så kan det leda till, vid händelse, att samhällsviktig verksamhet ej kan fortsätta. (Förtroendskada)	11. Kontroll gällande "särskild plan för agerande vid allvarlig samhällsstörning" inom Barn- och utbildningsnämndens verksamhetsområde	Ansvariga kontrollerar att "särskild plan för agerande vid allvarlig samhällsstörning" finns antagen för verksamheter och enheter inom Barn- och utbildningsnämndens verksamhetsområde.
Styr- och kontrollmiljö	Om nämnden / förvaltningen inte tillräckligt väl arbetar med att klargöra, tilldela och begränsa	8. Kontroll av att delegationsbeslut anmäls till Barn- och utbildningsnämnden	Kontroll av att delegationsbeslut har redovisats i nämnden, att rätt delegat utifrån delegationsordning är

8 (8)

Kontrollområden	Riskbeskrivning	Aktivitet	Metod
	<p>ansvar i organisation så kan det leda till att beslut fattas på fel nivå, av obehöriga, vilket kan leda till negativa verksamhets- och eller ekonomiska konsekvenser. Arbetsuppgifter kan bli ogjorda eller dubbelgjorda.</p>	<p>och att beslut fattas av utsedd delegat</p>	<p>redovisad samt om delegationsbeslut saknas från någon delegat. Kontrollen utförs under tertial 3.</p>
<p>Kontroll avseende oegentligheter, korruption, mutor och jäv</p>	<p>Om nämnden/förvaltningen inte tillräckligt väl arbetar med att motverka korruption, mutor och jäv så kan det leda till allvarlig förtroendeskada, ekonomisk skada och felaktiga beslut, rättprocesser och fördröjning av verkställighet.</p>	<p>5. Kontroll gällande förekomst av mutor, påtryckningar och jävsituationer</p>	<p>Genomförande av enkät till lärare och skolläda avseende förekomst av mutor, påtryckningar och jävsituationer inom Barn- och utbildningsnämndens verksamhetsområde.</p>
<p>Kontroll av verksamhetssystem och i dem innehållande information</p>	<p>Om nämnden / förvaltningen inte tillräckligt väl arbetar med hantering av verksamhetssystem och i dem innehållande information så kan det bl.a. leda till intrång, läckta personuppgifter. Har förvaltningen för många, ej i bruk, system så leder det till ekonomisk förlust. Händelser leder till att data är otillgänglig. Dubbelregistrering till följd av många verksamhetssystem (snarare än t.ex. ett mastersystem för kunduppgifter).</p>	<p>12. Kontroll av vilka "appar" som används i utbildningen, och om de är godkända utifrån gällande rutin.</p> <p>12. Kontroll av rutin för godkännande av användning av "appar" i utbildningen.</p>	<p>Inventering av vilka "appar" som i nuläget används i utbildningen inom Barn- och utbildningsnämndens verksamhetsområde.</p> <p>Kontroll av att rutin finns för godkännande av användning av "appar" i utbildningen, samt att rutinen fungerar ändamålsenligt.</p>

Dnr BUN-2023-008

§ 20. Intern kontrollplan för barn- och utbildningsnämnden 2023

Beslut

Barn- och utbildningsnämnden antar intern kontrollplan för 2023 (bilaga).

Ärendebeskrivning

Intern kontroll är ett stöd i arbetet att förebygga, upptäcka och åtgärda fel och brister som hindrar att organisationen kan nå sina mål på ett säkert och effektivt sätt.

Enligt 6 kap. 6 § kommunallagen ansvarar nämnden för att verksamheten bedrivs i enlighet med de mål och riktlinjer som fullmäktige har bestämt samt de bestämmelser i lag eller annan författning som gäller för verksamheten. Nämnden ska också se till att den interna kontrollen är tillräcklig och att verksamheten bedrivs på ett i övrigt tillfredsställande sätt. Detsamma gäller när skötseln av en kommunal angelägenhet med stöd av 10 kap. 1 § har lämnats till någon annan. Syftet med den interna kontrollen är att säkra en effektiv förvaltning och att undvika att det begås allvarliga fel. En god intern kontroll ska således bidra till att ändamålsenligheten i verksamheten stärks och att den bedrivs effektivt och säkert.

Kommunstyrelsen har till följd av sin uppsiktsplikt över kommunens nämnder tagit fram ett reglemente för intern kontroll (Bilaga 4, KF § 82/2010). Reglementet förklarar vilket ansvar nämnderna har för sin egen interna kontroll. Intern kontrollplanen och det arbete som ska genomföras enligt planen är nämndens sätt att möta detta ansvar. Enligt reglementet ska nämnden med rimlig grad av säkerhet fastställa att följande mål uppnås:

- Ändamålsenlig och kostnadseffektiv verksamhet
- Tillförlitlig finansiell rapportering och information om verksamheten
- Efterlevnad av tillämpliga lagar och föreskrifter

Nämnden beslutar årligen om en plan för intern kontroll för att fastställa områden som ska kontrolleras. Utfallet av granskningsaktiviteterna återkopplas till nämnden i samband med delårsrapport och årsredovisning. Nämnden ska rapportera resultatet från uppföljningen av den interna kontrollen till kommunstyrelsen senast i samband med nämndens årsredovisning. Rapportering ska samtidigt göras till kommunens revisorer.

Beslutsunderlag

- Intern kontrollplan för barn- och utbildningsnämnden 2023.

Dagens sammanträde

Muntlig föredragning

Johan Skage, verksamhetsutvecklare, redovisar förslaget till ny kontrollplan för 2023.

Barn- och utbildningsnämnden

Beslutet skickas till

Sektorchef bildning, Christina Stenhammar
Sektorchef verksamhetsstöd, Helen Åsbrink
Kommunstyrelsen
Kommunens revisorer

Barn- och utbildningsnämnden

Dnr BUN-2021-101

§ 19. Uppföljning av intern kontrollplan 2022

Beslut

Barn- och utbildningsnämnden godkänner uppföljningen av den interna kontrollplanen för 2022.

Ärendebeskrivning

Barn- och utbildningsnämnden antog 2021-12-09 den interna kontrollplanen för 2022 som innehåller följande kontrollområden:

- Skolpliktsbevakning
- Delegation och beslut
- Diskriminering, kränkande behandling och trakasserier
- Utdrag ur belastningsregister
- Myndighetsutövning avseende grundsärskola

Beslutsunderlag

- Uppföljning av intern kontrollplan 2022.

Dagens sammanträde

Muntlig föredragning

Christina Stenhammar, sektorchef bildning, redovisar uppföljningen av den interna kontrollplanen 2022.

Beslutet skickas till

Kommunstyrelsen
Kommunrevisionen via kommunstyrelsen

Internkontrollplan 2022 - Uppföljning helår

Enhet	Moment	Kommentar	Metod	Ansvarig	Frekvens	Uppföljning 2022	Status
Bygg/kart	Vi skapar förutsättningar för en kvalitetssäkrad första kontakt med kund i bygg- och kartärenden.	Vi köper funktionen kundtjänst och behöver säkerställa att berörda kundtjänsthandläggare får relevant utbildning av oss.	Stickprov, på erhållet diplom efter avklarat kunskapsprov (max 2 år från utfärdad).	Byggchef	Två gånger per år	Kunskapsprovet genomfört med godkänt resultat.	
	Vi är en serviceorienterad myndighet och det märks särskilt i vårt bemötande och i år information	Varje kundkontakt får information om vår serviceambition och kundenkäten. Aktuell information på hemsidan	NKI-genomgång (inkl genomgång av hemsidesinformation)	Byggchef	Fyra gånger per år	Insatsen genomförd och enheten ser ut att kunna nå sina högt ställda NKI-mål	
	Tillsyn	Skapa en rutin för hissar, och inventerar hissar och lyftanordningar i kommunen.	Stickprov	Byggchef	Två gånger per år	Rutin finns, inventering är gjord, och digital dokumentering av dessa pågår, majoriteten är klar.	
Miljöenheten	Vi är en serviceorienterad myndighet och det märks särskilt i vårt bemötande och i år information	Varje kundkontakt får information om vår serviceambition och kundenkäten. Aktuell information på hemsidan	NKI-genomgång (inkl genomgång av hemsidesinformation)	Miljöchef	Fyra gånger per år	Ett arbete har påbörjats, men ännu inte avslutats	
	Vi säkerställer rätt förväntan i vår kontakt med medborgare och verksamhetsutövare.	Skriftlig kommunikation, som tillsänds kunder genom våra mallar, har kvalitetssäkrats så att språkbruk och form anpassas efter kundernas förutsättningar	Kontroll av förekommande mallar inom miljöenhetens verksamhetsområde	Miljöchef	Tre gånger per år	Ett arbete har påbörjats, men ännu inte avslutats	
	Vi fattar rättssäkra beslut.	Utveckla vår verksamhet för felaktiga eller beslut som överklagas.	Uppföljning av överklagade ärenden.	Miljöchef	Två gånger per år	Mätningar visar att få överklagade ärenden överprövas	
Planenheten	Tidrapportering	Säkerställa att tidrapportering inom detaljplaneverksamheten sker i enlighet med fastställd rutin.	Stickprov	Planchef	Två gånger per år	Vi ser alltså ut att hålla tidsramen. Stickprov genomförda	
	Dokumenthantering	Nämnden har en uppdaterad dokumenthanteringsplan, som är känd och som tillämpas i verksamheten	Genomgång med enhetschefer och Kansliverksamheten	Sektorschef	Tre gånger per år	Ett arbete har påbörjats, men ännu inte avslutats	

Nämnd	Ekonomisk uppföljning	Nämndens ekonomiska prognosarbete kvalitetssäkras	Stickprov	Sektors- chef	Tre gånger per år	Resp enhetschef ges stöd av Controller i prognosarbetet. Uppföljning och prognostiering har skett regelbundet enl plan. Uppföljning/helårsprognos har rapporterats skriftligen till nämnd enl plan.
-------	-----------------------	--	-----------	------------------	----------------------	---

Enligt Kommunfullmäktiges reglemente för internkontroll skall nämnden (Bygg- och miljönämnden) senast i samband med inlämnandet av årsbokslutet till kommunstyrelsen rapportera resultatet från uppföljningen av internkontrollen inom nämnden.
Rapportering ska samtidigt också göras till kommunens revisorer.

Inom nämnden sker dessutom en extra rapportering per år.

Sektor Samhälle

Internkontrollplan 2022 - Uppföljning helår

Enhet	Moment	Kommentar	Metod	Ansvarig	Frekvens	Uppföljning 2022	Status
Kultur- och bibliotek	Biblioteken är öppna och tillgängliga för kommuninvånare och besökare vid tidpunkter som passar invånarna. Annars finns en risk att kommuninvånarna inte upplever att verksamheten är anpassad efter dem.	Biblioteken är till för alla och behöver därför ha varierade öppettider som passar t.ex. yrkesarbetande, daglediga, pensionärer och ungdomar har att besöka dem	Vi behöver säkerställa att vi har öppet på kvällstid, dagtid och helgtid på varje ort. Varje Orts öppettider redovisas separat och antal öppethållna timmar redovisas (kvällstid, dagtid resp helgtid)	Kultur- & biblioteks-chef	Två gånger per år		Utredning av lämpliga öppettider kommer att genomföras under december/januari genom en enkätundersökning i enlighet med nämndmålen för 2023.
Fritid	En verksamhet som präglas av jämställdhet	Det finns en risk att stöd och fördelning av tider vid verksamhetens anläggningar inte präglas av jämställdhet och likabehandling.	Fördelade timmar redovisas fördelade på flickor/pojkar och fördelade på attraktiva/mindre attraktiva tider. Fördelat ek. stöd/bidrag redovisas för pojkar/flickor (Linköping)	Fritidschef	Två gånger per år		Det nuvarande bokningssystemet gör detta arbete svårt och har med årets underbemanning inte varit möjligt att genomföra. Tiderna fördelas liksom tidigare med fokus på ålder och tillgång till tider.
Ung fritid	Driva mötesplatser som präglas av mångfald och en öppenhet för olika grupper av ungdomar.	Idag finns det en risk att nuvarande verksamhet begränsas till en viss grupp ungdomar. Effekten av det kan vara att andra ungdomar inte upplever att verksamheten är naturlig för dem att besöka	Antal unika besökare per ort redovisas och ställs i relation till antal ungdomar på orten	Chef Ung fritid	Två gånger per år		Arbetet pågår och antalet unika besök har ökat. Under året har det inte funnits någon ungdomsgård i Gimo pga lokalbrist.
	Arbetsmiljö - en arbetsmiljö som minskar risken för sjukfrånvaro	För att säkerställa en god arbetsmiljö och hållbar verksamhet, behöver arbetsmiljön ständigt förbättras	Uppföljning av sjuktal på enhetsnivå och sätter in tidiga insatser	Enhetschef	Två gånger per år		OSA-enkät genomförs fyra gånger per år. Sjuktalet följs upp per tertial och presenteras

Nämnd	Dokumenthantering	Nämnden har en uppdaterad dokumenthanteringsplan, som är känd och som tillämpas i verksamheten	Enhetschefer och berörd personal utbildas med stöd av Verksamhetsstöd	Verksamhetschef	Två gånger per år		<p style="text-align: right;">25/2</p> Dokumenthanteringsplan tas fram under december i samarbete med BoM. All personal har fått utbildning i dokumenthantering med extern föreläsare. Delar av nämndens personal har fått utbildning internt kring kommunens dokumenthantering.
-------	-------------------	--	---	-----------------	-------------------	--	--

Enligt Kommunfullmäktiges reglemente för internkontroll skall nämnden (Kultur- och fritidsnämnden) senast i samband med inlämnandet av årsbokslutet till kommunstyrelsen rapportera resultatet från uppföljningen av internkontrollen inom nämnden.

Rapportering ska samtidigt också göras till kommunens revisorer.

Inom nämnden sker dessutom en extra rapportering per år.

Bygg- och miljönämnden

BMN-2020-3495

§ 177. Uppföljning av Intern kontrollplan för bygg- och miljönämnden

Beslut

Bygg- och miljönämnden har tagit del av uppföljningen. (Bilaga).

Ärendebeskrivning

Nämnden genomför en internkontroll i enlighet med fullmäktiges reglemente. Rapportering sker samtidigt också till kommunens revisorer.

Beslutsunderlag

Intern kontrollplan.

Beslutet skickas till

Kommunstyrelsen
Kommunrevisionen

Kultur- och fritidsnämnden

Dnr KFN-2022-69

§ 80. Uppföljning av internkontroll, helår 2022

Beslut

Kultur- och fritidsnämnden har tagit del av och godkänner internkontrollrapporten för 2022 samt överlämnar rapporten till Kommunstyrelsen och kommunens revisorer (bilaga 1).

Ärendebeskrivning

Internkontrollplanen följs upp två gånger per år. Status för helår 2022 bifogas.

Beslutsunderlag

Internkontrollplan KFN, helår 2022

Dagens sammanträde

Muntlig föredragning

Verksamhetschef Elin Dahm

Beslutet skickas till

Sektor Samhälle: Elin Dahm

Kommunstyrelsen

Kommunens revisorer

Internkontroll

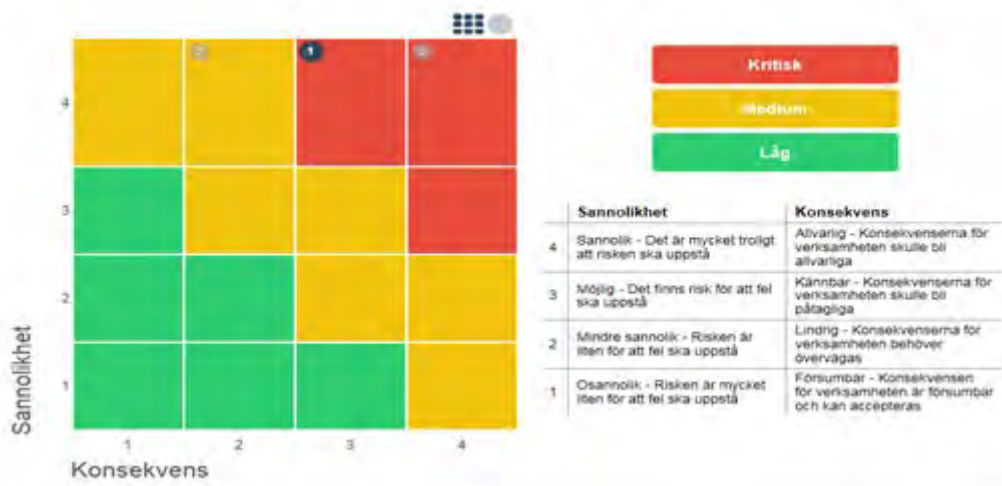
Socialnämnden, Halvår 1 och 2, 2022

1. Uppföljning internkontroll

Socialnämnden fastslår områden samt tidsintervaller för internkontroll senast i januari månad, det år som planen avser. Förvaltningen bereder ärendet. Urvalsarbetet ska utgå från variablerna sannolikhet (risk) och konsekvens samt socialnämndens mål och befintliga nyckeltal. Kommunfullmäktiges reglemente för internkontroll utgör styrdokument vilket innebär att principen ”rimlig grad av säkerhet” ska vara rådande liksom nedan övergripande mål för internkontrollarbete inom kommunen.

- Ändamålsenlig och kostnadseffektiv verksamhet
- Tillförlitlig finansiell rapportering och information om verksamheten
- Efterlevnad av tillämpliga lagar och föreskrifter

1.1. Riskanalys

2. Process/Rutin: Att genomförandeplaner upprättas inom 14 dagar

2.1. Risk

Att genomförandeplaner inte upprättas eller att de inte upprättas inom tidsramen

2.2. Riskbedömning

Tidigare internkontroller har visat att det i många ärenden saknas genomförandeplaner och att detta inte följs upp, således bedöms risken som hög att detta brister.

2.3. Metod

En kontroll har genomförts av samtliga insatser inom följande områden:

Boende SoL	Hemtjänst
Särskilt boende	Natttillsyn
Korttidsplats	Personlig omvårdnad
Växelp plats	Service

I vissa fall kan även ledsagarservice och avlösarservice ingå i besluten.

Syftet har varit att kontrollera att genomförandeplaner har upprättats.

En avgränsning har gjorts till att granska vilka genomförandeplaner som upprättats i verksamhetssystemet Combine. Totalt finns det inom de utvalda områdena 621 stycken pågående insatser registrerade i Combine som har granskats av tjänsteperson inom utförarsidan.

En kontroll över genomförandeplaner i pappersform har inte genomförts med anledning av att de inte är korrekt hanterade med anledning av att dessa inte är diarieförda.

2.4. Resultat

Kontroll av Hemtjänst	Antal/ andel upprättade genomförandeplaner
Antal brukare som har en aktiv beslut	414 stycken
Totalt antal brukare med genomförandeplan	166 stycken (40 %)

Antal genomförandeplaner som inkommit inom 14 dagar efter verkställt beslut	26 stycken (16 % av de upprättade)
---	------------------------------------

Kontroll av särskilt boende	Antal/ andel upprättade genomförandeplaner
Antal brukare som har en aktiv beslut	207 stycken
Totalt antal brukare med genomförandeplan	187 stycken (90 %)
Antal genomförandeplaner som inkommit inom 14 dagar efter verkställt beslut	20 stycken (11 % av de upprättade)

Kvalitet

Granskningen av kvalitet har skett som ett komplement till granskningen som skulle genomföras enligt internkontrollplanen. I denna kontroll har granskningen av kvalitet gällt huruvida brukaren har deltagit i upprättandet av genomförandeplanerna samt om de är uppdaterade, vilket ska ske årligen.

Kontroll av hemtjänst	Antal/ andel genomförandeplaner som uppfyller undersökt krav
Totalt antal brukare med genomförandeplan	166 stycken
Genomförandeplanen är uppdaterad (d.v.s. uppdaterade efter ett år)	139 stycken (84 %)
Antal brukare som deltagit i framtagandet av sin genomförandeplan	49 stycken (30 %)

Kontroll av särskilt boende	Antal/ andel genomförandeplaner som uppfyller undersökt krav
Totalt antal brukare med genomförandeplan	187 stycken
Genomförandeplanen är uppdaterad (d.v.s. uppdaterade efter ett år)	151 stycken (81 %)

Antal brukare som deltagit i framtagandet av sin genomförandeplan	47 stycken (25 %)
---	-------------------

2.5. Bedömning

Resultatet visar på stora brister i arbetet med genomförandeplaner. Framst rör bristerna genomförandeplaner inom hemtjänsten där endast 4 av 10 brukare har en genomförandeplan. På särskilt boende har 9 av 10 brukare en genomförandeplan. Det finns också stora brister när det kommer till att upprätta genomförandeplaner inom föreskriven tid där endast 16 % respektive 25 % har skett inom bestämd tid.

2.6. Åtgärder

Med utgångspunkt i resultatet av internkontrollen behöver fokus primärt ligga på att hemtjänsten arbetar mer aktivt med upprättandegrad och kvalitet i genomförandeplaner. Här finns enheter som fortfarande dokumenterar genomförandeplaner utanför verksamhetssystemet, vilket bidrar till den låga andelsgraden för upprättade planer. Initialt behöver insatser prioriteras kring de enheter som upprättar planer i för liten utsträckning och de enheter som dokumenterar utanför systemet.

I samband med det utökade arbetet med kontaktmannaskap/fast omsorgskontakt kommer ansvaret för upprättande av genomförandeplan tydliggöras ytterligare. För kvalitetshöjning ska den enskilde involveras i upprättandet i högre grad än idag. Upprättande av genomförandeplaner bör planeras in i det dagliga arbetet hos den enskilde, där denne och/eller företrädare bjuds in att vara delaktiga. Om den enskilde eller företrädare avböjer medverkan ska detta dokumenteras.

Under hösten 2022 genomförs utbildningar i samtliga arbetsgrupper inom särskilt boende och hemtjänst i syfte att höja kunskaperna kopplat till verksamhetssystem samt upprättande-, dokumentation- och uppföljning av genomförandeplaner.

Verksamhet Myndighet har möjlighet att följa upp genomförandeplaner utifrån fattade beslut, både vad gäller innehåll och om de inkommit inom avsatt tid. En sådan genomgång kan syfta till att det fattade beslutet följs, att planen är upprättad tillsammans med den enskilde eller dess företrädare samt att den upprättats i tid. Verksamheten (Myndighet och Produktion) behöver utarbeta en gemensam systematik för när och hur granskningarna ska genomföras och vilka konsekvenser resultatet av granskningen kan få.

3. Process/Rutin: Läkemedelssignering i MCSS

3.1. Risk

Att medicin inte ges enligt ordination eller att den inte ges i tid

3.2. Riskbedömning

Enheterna inom produktion har gått över från papperssignering till att använda digital läkemedelssignering. Vid införandet följdes statistiken noga och andelen avvikelser var låg, men med tiden riskerar antalet avvikelser öka efter att man passerat genomförandefasen.

3.3. Metod

Kontrollen har utförts genom stickprov på två tidsperioder, en under våren och en under hösten. De perioder som valdes ut var april respektive augusti månad. De tidsperioder som valdes ut undersöktes utifrån om det skett i tid respektive den genomsnittliga tiden för avvikelse.

Ett samtal har också genomförts med Medicinskt ansvarig sjuksköterska (MAS) för att få stöd i att tolka informationen samt för att undersöka hur verksamheten arbetar med denna data.

3.4. Resultat

April

Augusti

Den löpande uppföljningen

Uppföljningar av medicinsigneringen sker regelbundet av MAS som gör en övergripande kontroll samt utför stickprovet. Enhetschefer ska också följa upp arbetet regelbundet.

3.5. Bedömning

Kontrollen visar på ett bra resultat för båda tidsperioderna. 84 procent av medicinsigneringen har skett i tid för båda perioderna. Den genomsnittliga tiden som medicinen har getts försent är 11 minuter för april och 9 minuter för augusti. Skillnaden bedöms ligga inom en naturlig variation.

Det kan konstateras att en hög andel av alla insatser ges i tid. Av de 16 procenten där en försening skett är den genomsnittliga förseningen endast ett fåtal minuter. Detta innebär vidare att enskilda avvikelser kan vara både kortare och längre än denna period. Den genomsnittliga tiden är emellertid så kort att den inte bedöms ha någon effekt på medicinerna.

3.6. Åtgärder

Resultatet föranleder inte ytterligare åtgärder än de insatser som redan genomförs i form av regelbundna uppföljningar av MAS och enhetschefer.

4. Process/Rutin: Representation

4.1. Risk

Att kommunens reglemente vid gåvor och representation inte följs. Att Östhammars kommuns attestreglemente inte följs.

4.2. Riskbedömning

Inga klara tendenser till oegentligheter i utbetalningar som riskerar att allvarligt skada förtroendet för verksamheten har identifierats. Otydligheter i attestförteckning och bristande uppdatering samt information resulterar dock till ett riskvärde som uppskattas till medium.

4.3. Metod

Kontrollen har genomförts på transaktioner från perioden 2022-01-01 till 2022-06-30. Ett urval har genomförts för poster relaterat till representation där gåvor ingår. Urvalet innehåller både poster kopplade till intern och extern representation. Totalt antal transaktioner på representationskontot som kontrollerats är 183 poster. Det som undersöktes var att rätt beslutsattestant för de undersökta fakturorna samt om transaktionerna följde reglementet för gåvor och representation.

4.4. Resultat

Av de undersökta posterna är 21 poster beslutade av fel attestant. Felet består i samtliga fall av att attestanten även har tagit del av representationen. I flera fall kommer det ifrån att man använder representationskonto för inköp av lättare förtäring till planeringsdagar och APT.

Brister i dokumentation vid representation återfinns på 60 poster där det antingen saknas eller är bristfällig anteckning vid attest.

Dokumentation	Antal
Fullständig dokumentation	123
Bristfällig dokumentation	22
Dokumentation saknas helt	38

27 inköp av totalt 38 gåvor är inte i enlighet med reglementet för gåvor och representation. Det vanligaste felet är att anteckning om syftet för representationen saknas samt bristfällig ifylld information om mottagaren för gåvan.

4.5. Bedömning

Det kan konstateras att det finns brister i verksamheten när det gäller följsamhet av kommunens attestreglemente, och i bokföringsunderlaget avseende kommungåvor. Bedömningen är att information finns men behöver bli mer tillgänglig ute i verksamheten.

4.6. Åtgärder

Ekonomienheten får i uppdrag att göra informationsmaterialet mer tillgängligt, samt informera kring representation och kontering.

Process/Rutin: Hänsyn till biologisk mångfald vid inköp och upphandlingar

5. Risk

Att verksamheten inte tar hänsyn till påverkan på biologisk mångfald när det gäller strategiskt viktiga inköpsområden samt produktgrupper

5.1. Riskbedömning

Ingen policy finns sedan tidigare inom socialnämndens verksamheter. Medvetenheten om biologisk mångfald är låg vid inköp och upphandlingar. Risken bedöms som medium.

5.2. Metod

En inventering av kommunen styrande dokument har skett. Detta har visat att det främst är två dokument som styr arbetet med biologisk mångfald.

- Policy för hållbar utveckling
- Hållbarhetslöften för biologisk mångfald

I kontrollen har det utgått från kraven i Hållbarhetslöften för biologisk mångfald.

En granskning har skett av de upphandlingar som har genomförts under 2022. En avgränsning har gjorts där vi uteslutit konsulttjänster från urvalet.

5.3. Resultat

I Hållbarhetslöften finns följande åtgärd:

14. Öka hänsyn till biologisk mångfald genom inköp av hållbara varor och tjänster

14 a. Genomföra kartläggning av verksamhetens strategiskt viktiga inköpsområden samt produktgrupper som kan förväntas ha stor påverkan på biologisk mångfald.

Fortsätta utveckla rutiner för miljöbedömning vid inköp.
Fortsätta utveckla rutiner för kemikaliehantering vid t.ex. skrotning.

En fråga har ställts till sektor Omsorg om de har genomfört en kartläggning av verksamhetens strategiskt viktiga inköpsområden och produktgrupper samt om det tagits fram några rutiner. Verksamheten har uppgett att det varken har skett någon kartläggning eller upprättats några rutiner. En kontroll har därför utförts där det granskats om genomförda upphandlingarna har skett utifrån några miljökrav.

Typ av upphandling	Finns miljökrav?
Transport av avliden	Ja
Medicinskåp	Nej
Ultraljudsapparat	Nej
Utbildning Silviasystrar	Nej

Av de fyra undersökta upphandlingarna har ett miljökrav i form av utsläppskrav på den bil som används i tjänsten. Denna tjänst rör transport av avlidna. Övriga tre saknar miljökrav. Dessa rör medicinskåp, Ultraljudsapparat, utbildning Silviasystrar.

5.4. Bedömning

Enligt det läns gemensamma dokumentet Hållbarhetslöften för biologisk mångfald som kommunfullmäktige har antagit skulle det ska en inventering av strategiskt viktiga inköpsområden och produktgrupper, detta har inte skett.

Det kan konstateras att antalet upphandlingar som genomfördes var lågt och det är därför svårt att göra en mer ingående bedömning. Utifrån områdena där upphandlingar har skett bedöms möjligheterna att minska den negativa miljöpåverkan genom valet av inköp som begränsade. Upphandlingen som innehöll miljökrav har utförts med hjälp av upphandlingsenheten medan övriga där det saknades har genomförts av sektor omsorg i form av direktupphandlingar.

5.5. Åtgärder

Kommunen har både upphandlingspolicy och upphandlingsrutin varför behov av nämndspecifik rutin inte bedöms nödvändig. Förvaltningens arbete med upphandlingar sker utifrån upphandlingsplaner som upprättas mellan respektive sektor och upphandlingsenheten. Allt fler, i synnerhet omfattande, upphandlingar sker med stöd av upphandlingsenheten, vilka har kompetens om vilka miljökrav som kan och bör ställas.

Blanketten för direktupphandling, den typ av upphandlingar som oftare sker utan upphandlingsenhetens stöd, innehåller inte någon information eller uppmaning om miljöhänsyn. Förvaltningen signalerar behovet till upphandlingsenheten som föreslås lägga till ett fält för dokumentation av bedömt behov av miljökrav eller på annat sätt påminna om miljöhänsyn även vid mindre omfattande upphandlingar.

Socialnämnden

Dnr SN-2021-150

§ 174. Internkontrollrapport 2022

Beslut

Socialnämnden godkänner internkontrollrapporten för 2022 och överlämnar den till Kommunstyrelsen och kommunens revisorer (bilaga 2).

Ärendebeskrivning

I kommunallagen anges att nämnderna ska se till att den interna kontrollen är tillräcklig och att verksamheten bedrivs på ett i övrigt tillfredställande sätt. Socialnämnden fattar årligen beslut om en internkontrollplan för att fastställa områdena som ska kontrolleras under året. I 2022 års internkontrollplan fastställdes följande fyra kontrollområden:

- Att genomförandeplaner upprättas inom 14 dagar
- Representation
- Hänsyn till biologisk mångfald vid inköp och upphandlingar
- Läkemedelssignering i MCSS

Kontrollerna har genomförts i enlighet med internkontrollplanen. I tre av de genomförda kontrollerna har det föreslagits åtgärder medan det i kontrollen av läkemedelssignering i MCSS inte föreslås ytterligare åtgärder än vad som redan genomförs. Eftersom att endast läkemedelssignering skulle genomföras två gånger presenterats årets internkontroller nu som en samlad rapport för hela 2022 där kontrollen istället har två undersökta tidsperioder.

Beslutsunderlag

Internkontrollrapport 2022

Ärendets behandling

Socialnämnden antog 2021-12-15 § 187 internkontrollplan för 2022.

Dagens sammanträde

Muntlig föredragning

Utredare Oskar Johansson och resurskoordinator Johanna Segerblad föredrar ärendet.

Beslutet skickas till

Sektor Omsorg: Lina Edlund

Sektor Verksamhetsstöd: Oskar Johansson, Therese Öström

Kommunstyrelsen

Kommunens revisorer

Sektor verksamhetsstöd/ Kansli och utveckling
Per-Åke Berg

Uppföljning av intern kontrollplan 2022

Inledning

Barn- och utbildningsnämnden antog 2021-12-09 den interna kontrollplanen för 2022 som innehåller följande kontrollområden:

- Skolpliktsbevakning
- Delegation och beslut
- Diskriminering, kränkande behandling och trakasserier
- Utdrag ur belastningsregister
- Myndighetsutövning avseende grundsärskola

Skolpliktsbevakning

Skolpliktsbevakningen innehåller två delar.

- Samtliga elever folkbokförda i Östhammars kommun ska ha en säkerställd skolplacering.
- Rutiner ska finnas för åtgärder när elever är frånvarande från skolan

Den första delen i kontrollen avser att samtliga elever folkbokförda i kommunen har en säkerställd skolplacering i grundskolan, i kommunen eller på en skola i en annan kommun. Det kan exempelvis handla om elever som har flyttat till vår kommun, men som går kvar kvar terminen/läsåret ut i den kommun som man flyttar ifrån. Det kan även vara elever som har flyttat från vår kommun, men som inte har folkbokförts i den nya kommunen, eller elever som är HVB-placerade alternativt placerade i familjehem.

Kontrollen görs med jämna mellanrum, dock alltid vid terminsstart. Vid kontroll den 19 augusti 2022 fanns ingen elev med på listan för skolpliktsbevakning. Däremot fanns det vid den kontroll som gjordes den 16 januari 2023 två elever som såg ut att sakna skoltillhörighet. Vid närmare kontroll visade det sig att dessa två elever går kvar i sin ” gamla ” skola i en annan kommun. Det vill säga trots ändring av folkbokföringsadress så har de ej bytt skola. I och med detta finns det ingen elev som saknar skoltillhörighet vid kontrolltillfället.

Det finns också rutiner för åtgärder när elever är frånvarande från skolan och barn- och utbildningsnämnden beslutade om en ny handlingsplan för skolnärvaro 2022-11-10 som ersätter den tidigare som beslutades av nämnden 2021-03-25.

Sedan våren 2022 lyfts bara skolpliktsärenden till arbetsutskottet om det bedöms att en framkomlig lösning kan vara att ge vårdnadshavarna ett föreläggande, eventuellt i kombination med vite. För att ett ärende ska lyftas till arbetsutskottet krävs att det är vårdnadshavarna som brister i sitt ansvar för att eleven ska få sin rätt till skolgång tillgodosedd. Skolan ska också ha gjort alla de åtgärder som är möjliga för att eleven ska

Sektor verksamhetsstöd/ Kansli och utveckling
Per-Åke Berg

kunna fullfölja sin skolgång. Föreläggande och vite beslutas slutligen av barn- och utbildningsnämnden. Barn- och utbildningsnämnden får sedan våren 2022 regelbunden redovisning av skolfrånvaron och dess utveckling.

En samlad bedömning är att det som ska kontrolleras fungerar enligt den fastlagda internkontrollplanen för barn- och utbildningsnämnden.

Delegation och beslut

Kontrollen innefattar att beslut fattas i enlighet med gällande lagstiftning, delegationsordningar och dokumentationskrav. Kontrollen utförs genom att granska återrapporterade delegationsbeslut i verksamhetsfrågor. Det som kontrolleras är bland annat:

- Om besluten fattats på rätt nivå i organisationen i förhållande till delegationsordningen
- Om det är ett delegationsbeslut

Merparten av de delegationsbeslut som lämnats in till barn- och utbildningsnämnden avser beslut gällande skolskjuts och beslut att inleda utredning vid kännedom om att en elev anser sig ha blivit utsatt för kränkande behandling. Det finns en stor osäkerhetsfaktor om hur stor del av alla delegationsbeslut som fattas inom sektor bildning som rapporteras in till barn- och utbildningsnämnden. Med stor sannolikhet borde betydligt fler delegationsbeslut fattas inom barn- och utbildningsnämndens verksamhetsområde. Mycket få delegationsbeslut lämnas in från rektorer, trots att det borde finnas ett antal delegationsbeslut som fattas på respektive enhet. Avsaknaden av ett digitalt beslutsstöd, där samtliga beslut fattas, gör att denna osäkerhet kommer att kvarstå. För att förbättra rapporteringen av delegationsbeslut till barn- och utbildningsnämnden har verksamhetschefen för grundskolan under hösten 2022 lyft frågan på rektorsmöten.

Sammanfattningsvis fattas de beslut som anmäls som delegationsbeslut på rätt nivå i organisationen i förhållande till delegationsordningen. Däremot kan konstateras att det finns ett mörkertal och att många beslut inte anmäls till barn- och utbildningsnämnden.

Sektor verksamhetsstöd/ Kansli och utveckling
Per-Åke Berg

Diskriminering, kränkande behandling och trakasserier

Det som kontrolleras är att det finns tillförlitliga kontrollrutiner i hela beslutskedjan och att dessa följs.

Bestämmelser i diskrimineringslagen och skollagen förbjuder diskriminering och kränkande behandling. De ställer krav på att verksamheterna bedriver ett målinriktat arbete för att främja barns och elevers lika rättigheter och möjligheter samt för att förebygga och förhindra trakasserier och kränkande behandling. Om trakasserier eller andra kränkningar äger rum i eller i samband med verksamheten är huvudmannen skyldig att skyndsamt utreda det inträffade och i förekommande fall vidta åtgärder för att få kränkningarna att upphöra. Sedan januari 2019 används ett digitalt system för att anmäla och utreda kränkningar.

Det ska även finnas en plan mot diskriminering och kränkande behandling vid alla enheter. Vid den deluppföljning som gjordes i oktober 2022 saknade två förskolor och två grundskolor en aktuell plan mot diskriminering och kränkande behandling publicerad på hemsidan. Detta uppmärksammades till de enheter som inte hade lagt ut planen på hemsidan och vid den kontroll som därefter gjorts framgår att det nu finns en plan publicerad på hemsidan för samtliga enheter,

Barn- och utbildningsnämnden får redovisningar av hur kränkningsarbetet fungerar på enheterna vid varannan nämnd.

Sektor bildning arbetar aktivt för att utveckla och förbättra arbetet mot trakasserier och diskriminering på kommunens grundskolor. Exempelvis har sju olika utbildningstillfällen på grundskolorna initierats under läsåret kopplade till de olika diskrimineringsgrunderna. Kunskapen implementeras då på ett naturligt sätt hos både personal och elever. Alla grundskolor ska en gång per termin i samband med arbetsplatsträff (APT) arbeta med definitionen av kränkningar, trakasserier och diskriminering för att skapa en förståelse och kännedom om skillnaderna. För personal som inte tillhör sektor bildning, exempelvis de som arbetar med skolmat, lokalvård och drift, har skolpsykolog och samordnande specialpedagog ansvarat för en utbildningsinsats till dessa.

Nya riktlinjer beslutades också av barn- och utbildningsnämnden 2022-11-10.

Utifrån ovanstående kan konstateras att det finns rutiner för arbetet med kränkande behandling och att sektor bildning arbetar för att öka kunskapen och medvetenheten om arbetet inom detta område.

Sektor verksamhetsstöd/ Kansli och utveckling
Per-Åke Berg

Utdrag ur belastningsregister

Det som kontrolleras är att det finns tillförlitliga kontrollrutiner i hela kedjan och att dessa följs.

Östhammars kommun har en rutin för rekrytering där det tydliggörs att förutsättningarna för anställning, däribland registerkontroll, ska undersökas. Rutinen är tillgänglig för cheferna i chefshandboken och innehåller i kortfattat bland annat följande inom skolområdet:

Registerutdrag måste uppvisas för arbetsgivaren (rektorn) innan anställning, praktik eller annat uppdrag påbörjas. Detta gäller följande verksamheter: förskola, förskoleklass, grundskola, grundsärskola, gymnasieskola, gymnasiesärskola, specialskola, sameskola, fritidshem, annan pedagogisk verksamhet (till exempel öppen förskola, öppen fritidsverksamhet, omsorg under tid då förskola och fritidshem inte erbjuds) samt motsvarande verksamhet på entreprenad. Även administrativ personal, skolvaktmästare och kökspersonal ska visa registerutdrag inför en anställning. Registerutdrag inom skola är giltigt i 1 år från utfärdandedatum. Den som inte lämnar registerutdrag får inte anställas. Om så sker i alla fall kan anställningsbeslutet upphävas enligt 13 kap. kommunallagen.

Vid tidigare kontroller har ett flertal brister upptäckts, att utdrag ur belastningsregister inte alltid uppvisades innan anställning, och ett arbete startades på sektor bildning för att åtgärda dessa. Ett kontinuerligt arbete har fortsatt inom sektor bildning för att rutinen ska vara känd i verksamheten samt att förbättringar görs så att det är lätt att göra rätt för alla berörda i denna rutin. Vid samtliga APT för rektorer betonas rutinen kring belastningsregister. Information och dialog kring rutinen för utdrag från belastningsregistret har därför varit en punkt på möten för rektorer och administratörer.

Barn- och utbildningsnämnden gav vid sammanträdet 2022-10-06 sektorchef bildning i uppdrag att utreda hur andra kommuner hanterar belastningsregister samt att undersöka om det finns möjligheter att ytterligare förbättra arbetet med belastningsregister inom sektor bildning. Redovisning av uppdraget ska ske i uppföljningen av interkontrollen. Östhammars kommun har genomlyst de lagar som berör registerutdrag inom skola och IFO.

Det är anställande chef lokalt på enheten som ska göra en anteckning om att man sett registerutdrag. HR avdelningen får inte, enligt gällande lagstiftning, notera det centralt. Detta innebär att HR inte kan tillhandahålla den lista som gjorts och som publicerades på intranätet *Ines* i syfte att säkerställa att underlätta för chefer att kunna se vilka timanställda som har uppvisat registerutdrag och säkerställa att vi alltid har personal på våra enheter som uppvisat ett registerutdrag ur belastningsregistret. Anledningen till förändringen är en åtstramning i de lagar som berör registerutdrag (Lagen om registerkontroll av personal inom förskoleverksamhet, skola och skolbarnsomsorg (SFS 2000:873), Lagen om belastningsregister (SFS 2000:874), Skollagen (SFS 2000:875) och GDPR artikel 10). Som arbetsgivare har vi således inte rätt att spara uppgifterna centralt, istället ska anställande chef göra en notering lokalt. Rutinen kommer skyndsamt att uppdateras och implementeras. Omvärldsbevakning visar att andra kommuner hanterar rutinen för kontroll av registerutdrag

Sektor verksamhetsstöd/ Kansli och utveckling
Per-Åke Berg

lokalt på enheterna. Det sparas inga uppgifter i centralt på HR och heller inte i personaladministrativt system.

Sammanfattningsvis kan konstateras att det finns kontrollrutiner och att det är viktigt med kontinuerlig information gällande rutinen för utdrag ur belastningsregister för rektorer, administratörer och för andra verksamheter/stödfunktioner som har personal på kommunens förskolor och skolor.

Myndighetsutövning avseende grundsärskola

Det som kontrolleras är att det finns tillförlitliga kontrollrutiner i hela kedjan och att dessa följs.

I syfte att säkerställa rätt placering för elever inom grundsärskolan, ska uppföljningar ske kontinuerligt. Vid kännedom om något som tyder på att en elev i grundsärskolan inte tillhör respektive målgrupp ska detta meddelas mottagningsansvarige i elevens hemkommun. Hemkommunen ska skyndsamt utreda frågan, Skollagen 7 kap. 5§. 18 kap. 6§.

Elever i grundsärskolan ska följas upp med pedagogisk kartläggning/psykologutredning vid följande tidpunkter:

- åk 2 pedagogisk kartläggning (grundskolans- eller sarskolans specialpedagog) -ny psykologbedömning vid behov
- åk 5 pedagogisk kartläggning (grundskolans- eller sarskolans specialpedagog) -ny psykologbedömning vid behov
- åk 8 pedagogisk kartläggning (grundskolans- eller sarskolans specialpedagog) -ny psykologbedömning vid behov

Särskolestrategen ansvarar för att kalla till ett uppföljningsmöte med habiliteringen, rektor och pedagoger från grundsärskolan en gång/ termin. Syftet är att få en överblick- och underlätta planeringen inför vilka barn som eventuellt kan bli aktuella för grundsärskolan, samt se över arbetet med de elever som är inskrivna och deras individuella behov. Rutiner finns för hur ett mottagande i grundsärskolan ska gå till från det att personal eller rektor i grundskolan signalerar att man misstänker att en elev eventuellt tillhör en annan skolform. Efter att vårdnadshavare lämnat ett medgivande till en utredning samlar särskolestrategen in de fyra bedömningarna- medicinsk, pedagogisk, social och psykologisk för att sedan tillsammans med psykolog, skolläkare och rektor för sarskolan, kvalitetsgranska utredningen. Därefter fattas ett beslut om vilken skolform eleven ska tillhöra.

Vid skolinspektionens senaste tillsyn (beslut 2019-06-13) framkom att huvudmannen uppfyller författningarnas krav inom grundsärskolan. Under vårterminen 2023 kommer Skolinspektionen genomföra en regelbunden kvalitetsgranskning av grundsärskolan. Den regelbundna kvalitetsgranskningen för grundsärskolan sker på skolenhetsnivå där fyra områden ingår: rektors ledarskap, undervisning, social gemenskap, aktivt deltagande och

Sektor verksamhetsstöd/ Kansli och utveckling
Per-Åke Berg

trygghet samt bedömning och betyg. Inkluderat i granskningen finns också ett femte område som riktar sig till huvudmannanivån och fokus är huvudmannens styrning och stöd.

En samlad bedömning är att det finns tillförlitliga kontrollrutiner i hela kedjan.

Reglemente

Kommunala rådet för pensionärer och funktionsnedsatta (KPF)

Antaget av	Kommunstyrelsen
Antaget	KS 2023-xx-xx, §
Ersätter tidigare version	Kommunstyrelsen, § 218/2014
Gäller för	Rådet för pensionärer/funktionsnedsatta och kommunstyrelsen
Dokumentansvarig	Kersti Ingemarsson
Dnr	KS-2021-797

Syfte

Rådet ska förstärka inflytande i alla frågor som gäller pensionärer samt barn, ungdom och vuxna med funktionsnedsättning och är ett organ för överläggningar, samråd och ömsesidig information mellan företrädare för handikapporganisationerna, pensionärsföreningar och kommunens styrelse och nämnder. Rådet är organisatoriskt knutet till kommunstyrelsen.

Rådet ska vara remissorgan i frågor som väsentligen rör pensionärer och funktionsnedsatta och är ett forum för opinionsbildning och kunskapsspridning.

Kommunens företrädare ska informera rådet om planer och förändringar av samhällsinsatsernas utformning och organisation som berör pensionärer och funktionsnedsatta och därmed inhämta synpunkter i så tidigt skede att rådets synpunkter och förslag kan påverka ärendets handläggning i aktuell nämnd/styrelse. Därigenom ges pensionärer och funktionsnedsatta genom detta råd en större delaktighet i samhället.

Uppdrag

Representanter i rådet har möjlighet att aktivt arbeta för förändringar i den kommunala verksamheten. De kan informera om och ge förslag till lämpliga anpassningar av det serviceutbud som berör målgruppens möjligheter till en god livskvalitet. Således ska rådet vara ett referensorgan i frågor som rör såväl pensionärer som funktionsnedsatta.

Sammansättning

Kommunstyrelsen fastställer berörda organisationer i kommunen och antal ledamöter och ersättare som ska ingå i rådet. Antalet ledamöter från respektive organisation bestäms med hänsyn till antalet medlemmar och samhällsinriktad verksamhet.

Riksorganisationen för pensionärer och funktionsnedsatta som genom sin lokalförening bedriver organiserad verksamhet inom Östhammars kommun ska efter beslut i kommunstyrelsen vara representerade i rådet.

Organisationer som ingår i rådet ska före den **1 november** det år kommunfullmäktige väljs (valåret), lämna skriftligt förslag på ledamöter och ersättare till [REDACTED] Östhammars kommun, Box 66, 742 21 Östhammar.

Kommunstyrelsen utser politiska ledamöter som ska ingå i rådet.

Pensionärsföreningar och handikappföreningarna utser inom sig ordförande och vice ordförande.

Rådets ordförande utses bland politiker och vice ordförande bland företrädarna för pensionärs- och handikapporganisationerna.

Rådet ska tillsätta en beredningsgrupp om en ordinarie och en ersättare från handikapporganisationen, PRO, HSO samt SPF.

Arbetsformer

Rådets möten ska vara temalagda.

Beredningsgruppen har till uppgift att inhämta förslag om vilka informationsinsatser som är önskvärda och föreslå agenda i samband med fastställda beredningsmöten. Vid beredningen närvarar ordförande och samordnare.

Rådet träffas 4 gånger per år.

I början av varje mandatperiod ges ett utbildningstillfälle kring lagar, förordningar och regler som berör rådet (HSL, SOL, LSS). Till utbildningstillfället kallas ledamöter, ersättare och berörda tjänstepersoner.

Extra möte kan hållas om rådets ordförande, vice ordförande och beredningsgruppen eller mer än hälften av rådets ledamöter begär det.

Inbjudan med agenda skickas till rådets representanter senast 7 dagar före mötesdag.

Ordinarie ledamöter deltar på rådets möten. Ersättare träder in när ordinarie ledamot har förhinder.

Samordnaren skriver enklare stödanteckningar vid rådets möten som skickas ut tillsammans med föredragares presentationer efter varje genomfört möte. I övrigt får närvarande representanter föra anteckningar och har till uppgift att sprida information vidare i sina respektive organisationer.

Presentationer som påvisas vid möten skickas ut till alla invalda i rådet efter mötet.

Vid möten får

Rådets representanter erhåller arvode enligt Riktlinje för ersättningar till förtroendevalda.

Organisationerna har alltid möjlighet att kunna bjuda in kommunens tjänstemän till dess föreningsmöten.

Ändring av reglementet kan aktualiseras av rådet och kommunstyrelsen. Reglementet fastställs av kommunstyrelsen.

Kommunala pensionärsrådet (KPR) och Kommunala rådet för funktionsnedsatta (KRF)

Rådet är ett organ för överläggningar, samråd och ömsesidig information mellan företrädare för handikapporganisationerna, pensionärsföreningarna och kommunens styrelse och nämnder.

Syfte

Rådet ska förstärka inflytande i alla frågor som gäller pensionärer, barn och ungdom samt vuxna med funktionsnedsättning

Rådet ska vara remissorgan i frågor som väsentligen rör pensionärerna och funktionsnedsatta

Rådet ska vara ett forum för opinionsbildning och kunskapsspridning

Arbetsuppgifter

Kommunens företrädare ska informera rådet om planer och förändringar av samhällsinsatsernas utformning och organisation som berör funktionsnedsatta och pensionärer och därmed inhämta synpunkter i så tidigt skede att rådets synpunkter och förslag kan påverka ärendets handläggning i aktuell nämnd/styrelse. Därigenom ges funktionsnedsatta och pensionärer genom rådet en större delaktighet i samhällets insatser.

Rådets representanter har möjlighet att aktivt arbeta för förändringar i den kommunala verksamheten. De kan informera om och ge förslag till lämpliga anpassningar av det serviceutbud som berör funktionsnedsatta och pensionärers möjligheter till en god livskvalitet. Således ska rådet vara ett referensorgan med överläggningsrätt i frågor som rör såväl funktionsnedsatta som pensionärer.

Rådets sammansättning

Rådet för funktionsnedsatta och pensionärer är organisatoriskt knutet till kommunstyrelsen.

Riksorganisation för funktionsnedsatta och pensionärer som genom sin lokalförening bedriver organiserad verksamhet inom kommunen ska efter beslut i kommunstyrelsen vara representerade i rådet.

Kommunstyrelsen fastställer antal ledamöter och ersättare från handikapp och pensionärsorganisationer i kommunen som ska ingå i rådet.

Antalet ledamöter från respektive organisation bestäms med hänsyn till antalet medlemmar och samhällsinriktad verksamhet.

Organisationer som ingår i rådet ska före den 1 november det år kommunfullmäktige väljs lämna förslag på ledamöter och ersättare till kommunstyrelsen.

Kommunstyrelsen utser politiska ledamöter och ersättare varav minst en ska vara ledamot i kommunstyrelsen.

Organisation och arbetsformer

Handikappföreningarna respektive pensionärsföreningarna utser inom sig ordförande och vice ordförande. Ordförande utses bland politiker och vice ordförande bland företrädarna från handikapp- och pensionärsorganisationerna.

Rådet ska tillsätta en beredningsgrupp om en ordinarie och en ersättare från handikapporganisationen, PRO samt SPF som har till uppgift att bereda ärenden och föreslå dagordning till rådets sammanträden. Vid beredningen närvarar ordförande och sekreterare. Ersättare ska närvara vid ordinarie ledamots frånvaro.

Rådet ska sammanträda minst 4 gånger/år. Extra sammanträde ska hållas om rådets ordförande, vice ordförande, beredningsgruppen eller mer än hälften av rådets ledamöter begär det.

Skriftlig kallelse jämte föredragningslista ska sändas ut till rådets representanter senast 10 dagar före fastställda mötesdagar.

Förteckning över ärenden som ska behandlas samt tillhörande handlingar ska delges rådets representanter i så god tid och på sådant sätt att vidare information och behandling underlättas.

Vid sammanträden förs mötesanteckningar som undertecknas av sekreterare och ordförande. Mötesanteckningarna tas upp för genomgång och godkännande vid efterkommande möte. Fullständiga mötesanteckningar ska delges rådets representanter, föredragare, kommunstyrelsen, socialnämnden samt i kommunen verksamma handikappföreningar.

Arvode

Till rådets representanter utgår arvode i enlighet med av kommunfullmäktige fastställt reglemente ”ersättningar till förtroendevalda i Östhammars kommun”

Utbildning

Rådets representanter ska erhålla en halv dags utbildning per år.

Ändring av reglemente

Ändring av detta reglemente kan aktualiseras av rådet och kommunstyrelsen.

Fastställan

Reglementet ska fastställas av kommunstyrelsen.